

IZ VSEBINE

Davek na osebni dohodek (stran 3)
Prometna bilanca 1977 (stran 4)
Cebelji panji za maršala Tita (stran 5)
Moj oče je bil en korpopletar (stran 6)
Ob 100 letnici Zupančičevega rojstva (stran 7)

OB ZAKLJUČKU XVI. SREČANJ BRATSTVA IN PRIJATELJSTVA

Domačin letošnjih srečanj občina Slovenska Bistrica

Na slavnostnem zasedanju med-občinsko-medrepubliških odborov občinskih svetov Zveze sindikatov Hrvatske in Slovenije, dveh bratskih socialističnih republik, so predstavniki vseh osmih sodelujočih občin: Čakovca, Varaždina, Koprivnice, Ormoža, Slo-

venske Bistrice, Krapine, Maribora in Ptuja, ob zaključku šestnajstih srečanj bratstva in prijateljstva Koprivnica 77, ponovno ugotovili, da je bilo tudi v lanskem letu uspešno sodelovanje na vseh področjih. Razen številnih kulturnih in športnih srečanj so v

lanskem jubilejnem letu uspešno izvedli številne proslave in svečanosti, posvečene tovarišu Titu in partijskim jubilejem. Velik korak naprej pa je osem sodelujočih bratskih občin naredilo pri proizvodnem sodelovanju v kmetijstvu.

in posameznikom podelili 33 plaket bratstva in prijateljstva. Iz ptujske občine so ta pomembna priznanja prejeli:

- občinska konferenca ZSMS Ptuj,
- folklorna skupina „Vinko Korže“ Čirkovce,
- ansambel domače zabavne glasbe Toneta Kmetca in
- Franc Hribenik.

Vrhunec sobotne svečanosti pa je bila gotovo predaja domačinstva srečanj. Tako so delegati s ploskanjem potrdili predlog, naj bo domačin 17. srečanj bratstva in prijateljstva občine Slovenska Bistrica. Enoglasno so izvolili Jožeta Logarja iz Slovenske Bistrice za novega predsednika medobčinskega odbora.

S slovesnosti so poslali pozdravni telegram predsedniku republike tovarišu TITU, ter republiškim svetoma Zveze sindikatov Hrvatske in Slovenije. 8-članska delegacija pa je za tem še položila venec k spomeniku padlim v NOB, v središču Koprivnice. M. Ozmeč

Delegati osmih občin iz dveh bratskih socialističnih republik na sobotni sklepni slovesnosti.

foto: M. Ozmeč

Simbolična predaja domačinstva občini Slovenska Bistrica. Jože Logar, novi predsednik sprejema stol „bratstva in prijateljstva“, na katerem je izrezljan grb srečanj.

foto: M. Ozmeč

Iz seje komiteja OK ZKS Ptuj

ŽE LETOS USMERJENO IZOBRAŽEVANJE?

Le malo časa ostaja za to, da bi ugotovili, katere poklicne usmeritve v ptujski občini potrebuje združeno delo. Da bi lahko pričeli z usmerjenim izobraževanjem že v šolskem letu 1978/79 bi morali poznati potrebe združenega dela vsaj za naslednjih pet let — pa jih ne poznamo, ker združeno delo nima izdelanih niti kadrovskih programov, kaj šele, da bi razmišljali o ostalih programih, na primer o stipendiranju in podobno.

Vprašanje je tudi, ali je šolska

mreža, ki jo trenutno imamo v občini, ustrežna in potrebna. Pa tudi vprašanje, koliko mladine bomo izobraževali ali samo toliko, kolikor je evidentiranih potreb v združenem delu? Še dosti je vprašanj, ki jih bo potrebno rešiti najpozneje do junija letos. Prve težave se bodo namreč pojavile ob vpisu, ko bo, kot že nekaj let nazaj, več absolventov osnovnih šol kot je prostora zanje v srednjih in poklicnih šolah. Rešitev je najti v tem, kot je bilo poudarjeno na seji komiteja, ki je bila pretekli

teden, da bomo v občini ustanovili tiste izobraževalne centre, ki jih bo potrebovalo združeno delo, ostala mladina pa naj bi se šolala v centrih v Mariboru. Torej je potreben dogovor o usmeritvah ptujskih in mariborskih šol.

Vse večji je poudarek na praksi v šolah. Dijaki bodo v času šolanja morali spoznati delovni proces in samoupravljanje ne le teoretično temveč predvsem praktično. Tu pa je druga stična točka med šolstvom in združenim delom. Prva je vsekakor skupno načrtovanje usmeritve. Seveda se bodo v takem procesu izobraževanja pojavljale težave, saj je težko v današnjih prizadevanjih za čim boljše produktivnost izločiti določene strokovnjake iz delovnega procesa, da se bo lahko posvetil mladim, ki bodo opravljali prakso v delovni organizaciji. Kljub temu pa bo do tega nujno moralo priti, če bomo hoteli združeno delo vključiti v proizvodno-tehnični pouk.

Ugotovitev, da je srednješolski zavod Ptuj slabo organiziran, ni nova. Šole so se povežale zato, da bi premagali neontno socialno strukturo mladine na šolah, uspeha v tej smeri pa še ni. Vprašljiva je tudi kadrovska sposobnost tega šolstva, saj se pojavlja koncentracija kadrov na nekaterih pedagoških enotah, kar pa slabi kvaliteto dela ostalih enot.

Še in še je problemov, ki jih do pričetka novega šolskega leta ne bo moč rešiti. Kljub temu pa morata šolstvo in združeno delo z roko v roki dobro in hitro najti skupni jezik, če hočemo res kvaliteto in pretehtano usmerjeno šolstvo v občini.

O vseh teh vprašanjih in ugotovitvah bodo na seji občinske konference ZKS Ptuj razpravljali člani 1. februarja. Gotovo bodo nakazali še druga neresena vprašanja, poskušali pa bodo najti tudi odgovore.

Naloga vseh družbenopolitičnih organizacij, vseh delovnih ljudi in občanov pa je, sodelovati pri reševanju šolske problematike aktivno, prizadevno in predvsem konkretno!

N. D.

ŽIRIJA ZA PODELJEVANJE
PRIZNANJ OSVOBODILNE FRONTE
SLOVENSKEGA NARODA
PRI OBČINSKI KONFERENCI SZDL ORMOŽ

RAZPISUJE ZA LETO 1978

DESET PRIZNANJ

OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA

Priznanja bodo podeljena ob obletnici ustanovitve Osvobodilne fronte — 27. aprila 1978.

Priznanja so namenjena posameznikom, družbenopolitičnim in drugim organizacijam ter skupnostim za posebne dosežke na področju:

- družbenopolitičnega dela med občani in delovnimi ljudmi, ki je pomembno za uveljavljanje socialističnih odnosov na raznih področjih in oblikah družbenega življenja;
- razvoj socialističnega družbenopolitičnega sistema;
- razvijanje in krepitev socialističnih samoupravnih odnosov;
- uveljavljanje demokratičnih in humanih socialističnih odnosov.

Predloge za Priznanje OF lahko pošljejo žiriji za podeljevanje priznanj OF krajevne organizacije SZDL, delovne in druge organizacije, samoupravne skupnosti, družbenopolitične organizacije, društva in občani, do vključno 15. marca 1978. Kasnejših predlogov žirija ne bo upoštevala. Poleg kratkih življenjepisnih podatkov in točnih naslovov predlaganih, morajo imeti predlogi tudi čim popolnejšo utemeljitev, zaradi katere naj bi predlagani dobili Priznanje OF.

Predloge pošljite na naslov: Občinska konferenca SZDL — Žirija za podeljevanje priznanj OF — Ormož.

Pred sejo zborov skupščine občine Ptuj

Dva pomembna dokumenta

V torek, zadnjega januarja se bodo na ločenih sejah sestali vse trije zbori skupščine občine Ptuj.

Med 13 točkami dnevnega reda bo pravi gotovo izstopal osnutek družbenega dogovora o temeljih prostorskega načrta občine Ptuj za obdobje do leta DVA TISOČ, za vse delovne ljudi in občane pa ne bo nič manj zanimiva razprava o študiji razvoja malega gospodarstva v ptujski občini, za kmetovalce in za vse druge lastnike zemljišč pa bo zanimiv odlok o novih lestvicah katastrskega dohodka za katastrske okraje Ptuj, Maribor in Rogatec za območje ptujske občine. O tem smo našim bralcem že posredovali obširnejšo informacijo v Tedniku od 15. decembra lani.

O osnutku družbenega dogovora

o temeljih prostorskega načrta občine Ptuj za obdobje do leta 2000 teče na območju ptujske občine zelo živahna javna razprava. Čeprav je prostorski načrt za dobrih 20 let naprej zelo pomembna in zanimiva tema, lahko mirno zapišemo, da je živahno razpravo spodbudil predvsem vsebinsko močno pomanjkljiv in tehnično površen osnutek dogovora.

O tem smo obširneje že poročali, zato o tem ni potrebno več izgubljati besed. Dejstvo pa je, da bo na podlagi osnutka in številnih pripomb, dopolnitev in razširitev treba pripraviti kar najpopolnejši načrt dolgoročnega prostorskega razvoja.

V tem načrtu mora vsaka dejavnost v občini, vsaka krajevna

skupnost in končno vsak občan, delavec in delovni šlovec najti svoje mesto, videti smer nadaljnega razvoja. Zato bo javna razprava o tem pomembnem dokumentu morala organizirano teči naprej.

V zvezi s študijo razvoja malega gospodarstva pa izvršni svet predlaga zborom skupščine občine Ptuj, da študijo sprejmejo kot planski dokument s tem, da se pristopi k sklenitvi družbenega dogovora o pospeševanju malega gospodarstva v občini, da se izdela in sprejme akcijski program za izvajanje družbenega dogovora, s posebnim poudarkom na izobraževanju kadrov in da se razvoj malega gospodarstva vključi v občinski plan in v druge samoupravne planske dokumente.

FF

Aktiv komunistov neposrednih proizvajalcev v središču dogajanj

V soboto, 21. januarja je bil v sindikalnem domu delovnega kolektiva IMPOL Slov. Bistrica, enodnevni seminar za člane aktivna ZK neposrednih proizvajalcev, ki delujejo v okvirih OK ZKS. Seminar je bil namenjen predvsem pridobivanju širšega znanja s področja družbenopolitične aktivnosti komunistov neposrednih proizvajalcev iz celotne občine Slov. Bistrica in ga je organiziral

komitej OK ZKS Slov. Bistrica. Na seminarju, ki se ga je udeležilo nad 50 komunistov so posvetili posebno pozornost temam iz Kardeljeve študije „Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja“. Dogovorili so se tudi, da se bo ta aktiv sestajal pred vsako sejo OK ZKS in proučil gradivo za sejo. Gradivo bodo kritično ocenili, dajali tudi predloge in dopolnitve

ter jih postavljali v sredine nalog, pred katerimi stojijo komunisti v prihodnjem obdobju.

Sobotni seminar je bil prva takšna priložnost, kjer so ocenili gradivo za bližnjo sejo OK ZKS. Ob tem so širše obravnavali socialno strukturo članstva ZK in programsko zasnovano nadaljnje delo komiteja in OK ZKS Slov. Bistrica.

Viktor Horvat

Domača rast

— literarna priloga Tednika!

Danes prvič nova priloga z dvema nadaljevankama; izšla bo vsak mesec; naročniki Tednika jo dobijo brezplačno.

Preberite jo in jo priporočite svojim znancem, da tudi oni naročijo TEDNIK!

Zamujena življenja

— biografski roman petih rodov,

prvenec Franja Brumna, odslej redno v DOMAČI RASTI, literarni prilogi Tednika!

Naročite in berite Tednik!

TEDNIKOV UVODNIK • TEDNIKOV UVODNIK

Kadrovska „banka“

„Uresničevanje načel in meril kadrovske politike narekuje potrebo po stalnih kadrovskih pripravah na volitve v temeljnih organizacijah združenega dela, v krajevnih in družbeno-političnih skupnostih, v družbeno-političnih in družbenih organizacijah, v društvi in drugod“ smo zapisali v naših dokumentih. Ob tem je treba predvsem poudariti, da mora kadrovska politika služiti delovnemu človeku, ki v našem sistemu socialistične samoupravne demokracije prevzema celotno odgovornost za družbeni razvoj.

Za učinkovito uresničevanje teh izhodišč kadrovske politike, se delovni ljudje in občani zavzemajo v SZDL, ki je najširša oblika političnega organiziranja delovnih ljudi in občanov kot fronta vseh organiziranih socialističnih sil. To obenem pomeni tudi podružljanje kadrovske politike, ki jo uresničujemo z organiziranim vplivanjem na izbiro takih ljudi, ki so svoje sposobnosti že pokazali z delom, preizkušenim v praksi, s svojo odločnostjo pri uresničevanju ciljev naše socialistične samoupravne demokracije in interesov delavskega razreda.

V dokumentih smo tudi zapisali, da morajo družbeno-politične organizacije vzpodbujati tako aktivnost, ki bo zagotavljala evidentiranje čim večjega števila možnih kandidatov iz vrst delavcev iz proizvodnje, žensk in mladih tako, da bo njihov delež ustrežal njihovemu ustvarjalnemu prispevku v združenem delu, da mora evidentiranje zajeti vse tiste delovne ljudi in občane, ki imajo ugled in zaupanje v svojem okolju in da že samo evidentiranje pomeni delovnemu človeku in občanu družbeno priznanje za njegovo dosedanje delo.

Z uresničevanjem zapisanih načel in iz njih izhajajočih nalog smo si v obdobju evidentiranja ustvarili pravo kadrovska „banko“ ali bolje povedano — zakladnico evidentiranih možnih kandidatov za najrazličnejše družbene funkcije. Predvsem velja to za evidentiranje možnih kandidatov za člane delegacij, ki delegirajo delegate v skupščine družbenopolitičnih skupnosti in v skupščine oziroma zbere uporabnikov samoupravnih interesnih skupnosti, ki so sestavni del skupščinskega sistema. Toda sedaj, ko je treba v predkandidacijskih postopkih že konkretno oblikovati predlog možnih kandidatov za člane delegacij, marsikje ugotavljajo, da je njihova kadrovska „banka“ še preskromna, saj ne daje dovolj imen za kandidate v posamezne delegacije.

Naj to ilustriram s konkretnim primerom za območje prejšnje KS Ptuj, kjer so v fazi evidentiranja izpolnili popisnice za 577 občanov in delovnih ljudi, toda, če bomo v vsaki od 11 novih krajevnih skupnosti, poleg temeljne delegacije, imeli tudi po 10 posebnih delegacij, za vsako SIS posebej bi naj delegacija štela po 7 članov, zakon o volitvah določa najmanj 5, bomo na območju prejšnje KS Ptuj potrebovali samo za skupščinski sistem čez 800 članov delegacij. Krajevne konference SZDL so prav te dni v ustanavljanju, pri katerih bo delovala še vrsta svetov in komisij, izvoliti bo treba še skupščinske krajevne skupnosti s svetom in raznimi odbori, tu so še vodstva drugih družbeno-političnih organizacij in podobno. Tako bo v vsaki novi krajevni skupnosti potrebno okrog 200 družbeno angažiranih ljudi, če želimo, da posamezniki ne bi bili preveč obremenjeni.

Prav ta primer dovolj zgovorno kaže, kako nujno je, da je evidentiranje naša stalna naloga in da je ni moč „zaključiti“ v fazi evidentiranja, temveč je to nenehni proces stalnih priprav na volitve. Te priprave se ne končujejo samo v okviru temeljnih samoupravnih enot, v krajevnih skupnostih, v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, temveč gredo naprej, saj morajo možni kandidati za vodilne funkcije v občini, v republiki in federaciji prav tako dobiti podporo svoje baze, morajo biti evidentirani v svojih temeljnih samoupravnih organizacijah.

V obdobju predkandidacijskih postopkov je še čas, da izpopolnimo našo kadrovska „banko“, ki mora biti vedno polna, v njej morajo biti zajeti vsi občani, ki se z delom zavestno opredeljujejo za socialistično samoupravljanje. Če bomo izpolnjevali to nalogo, potem nam ne bo zmanjkalo predlogov za možne kandidate za to ali ono funkcijo, še več, možna bo tudi večja selektivnost s primerjanjem kakovosti več možnih kandidatov za posamezne odgovorne funkcije, obenem pa tudi večja možnost zagotovitve potrebne strukture v posameznih organih.

Organizacije SZDL v krajevnih skupnostih in organizacije sindikatov v temeljnih organizacijah združenega dela in v drugih samoupravnih skupnostih imajo še posebno odgovorno nalogo, saj praktično vodijo kadrovska evidenco, ki mora biti vedno ažurna. Posebej pa še velja poudariti vlogo vsakega komunista in ZK kot celote v SZDL kot fronti organiziranih socialističnih sil, prav tako pa tudi v sindikatih in v drugih družbeno-političnih organizacijah, ki so združene v SZDL.

Franc Fideršek

TEDNIKOV UVODNIK • TEDNIKOV UVODNIK

Pohvale in priznanja OOS ptujske opekarne

Bralcem želimo posredovati vtise, ki smo jih dobili v petek na občnem zboru sindikalne organizacije v Opekarni Ptuj. Iz obširnega poročila predsednika OOS in poznejših dopolnitev v razpravi, bi lahko zapisali mnogo, vendar je dovolj, če povemo, da so se o delu omenjene osnovne organizacije in njenih komisij pohvalno izrekli vodilni delavci TOZD Ptuj: opekarna, generalni direktor OO opekarniškega podjetja MAP Maribor, predstavnik krajevnih skupnosti in DPO v KS Rogoznica.

Mnogo pove tudi priznanje, ki ga je opekarnem izročil Feliks Bagar v imenu komisije za kulturo pri občinskem svetu ZSS Ptuj. To priznanje so si zaslužili predvsem zaradi uresničevanja gesla „Kultura delavcu“. Znano je namreč, da so eden redkih ali morda celo edini kolektiv, ki si je imel možnost ogledati vse gledališke predstave v ptujskem gledališču.

Poleg ocene preteklega leta so na petkovem občnem zboru delovni ljudje Ptujске opekarne izvolili tudi novo sindikalno vodstvo in si zastavili velike nacrte za naslednje mandatno obdobje.

Povedati je potrebno še to, da so podelili nagrade svojim delavcem za 10, 20 in 30-letno delo v podjetju. Pozabili pa niso niti na svoje upokojeince, tudi oni so bili namreč med povabljeni. V imenu olega kolektiva se jim je direktor TOZD Anton Hlupič zahvalil za vse, kar so prispevali k

zasti TOZD Ptujске opekarne. Prav tako jim je povedal, da mlajša generacija zelo uspešno nadaljuje njihovo delo, o čemer pričajo ugodni poslovni rezultati v zadnjem obdobju.

Nekdanji delavci opekarne so

Trgovsko podjetje Izbira Ptuj

Povečani prodajni prostori

Da bi kar najbolje ustregli svojim kupcem so se v TP Izbira Ptuj odločili že v začetku letošnjega leta povečati prodajne prostore. Razširili bodo samopostrežno trgovino Živila na Potrčevi cesti, trgovino Potrošnik na Bregu, obe za še enkrat glede na sedanji prostor in preselili trgovino Ciciban iz Prešernove ulice v dosedanje trgovino Zlatorog. Obnovili bodo tudi nekdanje garaže in jih preuredili v proizvodne prostore za krojaštvo Moda.

Dosedanje centralno skladišče so že preuredili v prodajalno stavbnega pohištva, kjer so prodajne artikule funkcionalno razstavili.

Povečali bodo tudi parkirno površino v skladišču v Slovenji vasi. Tako bodo imeli poleg 8000 kv. m pokritih parkirnih površin še 7000 kv. m odkritih asfaltiranih parkirnih površin.

Odpovedali pa so še širitvi upravnih prostorov, ki so sicer premali, vendar so sklenili, da bodo problem pomanjkanja prostora rešili tako, da bodo po reorganizaciji skupnih služb namenili prostore za nekatere službe tam, kjer bodo sedeži temeljnih organizacij.

Vsa obnovitvena dela bodo veljala 700 milijonov, dela v Slovenji vasi 350 milijonov starih dinarjev.

Ko bodo ustreznimi vremenski pogoji pa bodo pričeli tudi z gradnjo samopostrežne trgovine na Zihnerovi ploščadi. V stavbi, ki bo montažnega tipa, bodo imeli svoje prostore tudi banka, pošta in lekarna. Investitorji bodo štirje in bodo za gradnjo omenjene stavbe prispevali skupno okrog 10 milijonov novih dinarjev.

N. D.

ZAJAMČENI OSEBNI DOHODEK — ALI NE?

V treh TOZD TGA Kidričevo

V TGA „Boris Kidrič“ v Kidričevem bi morali po programu sprejeti samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev osebnih dohodkov na referendumu že 12. decembra 1977, vsaka TOZD pa bi naj sprejela svoj pravilnik o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke, osebne prejemke, skupno porabo in inovacije že 20. decembra 1977.

Na organih, ki so usklajevali tipična dela in naloge za medsebojno primerjanje relativnega vrednotenja, ni prišlo do soglasja, zato je bila izvedba referenduma prelagana na začetek leta 1978.

Delavski svet TGA j e na seji 6. januarja 1978 ugotovil, da je potrebno delavce še dodatno informirati o celotni problematiki pred sprejemom omenjenih aktov na referendumu. Sklenili je preložiti referendum, ki je bil razpisan za 12., za en teden, to je

na četrtek, 19. januarja 1978. Na tej seji je delavski svet TGA sprejel tudi program, končne uskladitve osebnih dohodkov v delovni organizaciji, do začetka aprila, ko bi naj bila uveljavljena za relativno vrednotenje del in nalog takoimeno-novana PMS metoda.

V TGA zagotavljajo, da so poslovodni organi, samoupravni organi in družbenopolitične organizacije v vsej delovni organizaciji vložile vse napore v ureditev tega dela dohodkovnih odnosov, vendar po rezultatih referenduma sodeč, v tem niso uspele.

V četrtek, 19. januarja je bil v TGA referendum za sprejem predloga samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev osebnih dohodkov delavcev v temeljnih organizacijah in delovni skupnosti skupnih služb. Naj navedemo le

nekatero podatke iz poročila komisije za izvedbo referenduma.

V TOZD Glinica je bilo za sprejem omenjenega sporazuma 50,28 odstotka glasovalcev, v TOZD Proizvodnja aluminija je bilo za le 42,16 odstotka glasovalcev, v TOZD Predelava aluminija 58,69 odstotka, v TOZD Livarna lahkih kovin Trbovlje 81,2 odstotka, v TOZD Vzdrževanje 39,16 odstotka, v TOZD

Promet 45,45 odstotka, v TOZD Kontrola kvalitete je bilo za kar 85,5 odstotka, medtem ko je v delovni skupnosti skupnih služb obkrožilo ZA le 57,09 odstotka glasovalcev. Kar v treh TOZD referendum ni uspel, v ostalih TOZD pa so rezultati komaj zadovoljivi.

Takoj se pojavi vprašanje. Ali bodo v TOZD: Promet, Vzdrževanje in Proizvodnja aluminija v skladu z zakonom o združenem delu minimalni osebni dohodki zaposlenih?

M. Ozmeč

Priznanja zveze kulturnih organizacij občine Ptuj

Izvršni odbor Zveze kulturnih organizacij občine Ptuj je na eni od svojih sej sprejel sklep o podelitvi priznanj kulturnim entuzijastom za njihovo neprecenljivo vlogo pri ohranjanju ljudskega blaga. Predlog za podelitev priznanj je dal upravni odbor folklornega društva Ptuj.

Svečana podelitev priznanj je bila 20. januarja. V imenu Zveze je priznanja podelil Stane Stanič. Priznanja so prejeli: Karl Sepec, Adalbert Slekovec, Jože Štrafela, Anton Purg, Anton Brglez, Franc Kolarič, Mirko Vaupotič, Ivan Mihalec, Janko Gajšek, Ivan Sodoc in Stane Stanič. MG

LENART V

SLOVENSkih GORICAH

Priprave na volitve

Poleg družbeno političnih organizacij v občini, je tudi aktivnost občinske skupščine usmerjena v priprave na volitve, saj je v zvezi s tem treba sprejeti več normativnih aktov.

Tako se bodo v torek, 31. januarja sestali na skupni seji vsi trije zbori skupščine občine Lenart in med drugim sprejeli odlok o spremembah in dopolnitvah občinskega statuta, odlok o delegiranju delegatov v zbor skupščine občine Lenart, sprejeli bodo sklep o razrešitvi in imenovanju občinske volilne komisije in obravnavali druga aktualna vprašanja s področja dela občinske skupščine.

MI TAKO, KAKO PA VI?

RTV Ljubljana pripravlja televizijsko oddajo „V živo“ iz Ptuj. Oddaja bo imela delovni naslov „Mi tako, kako pa vi?“

V oddaji bo šlo za to, da Ptujčani vsej slovenski in širši javnosti povemo, v čem so bili razlogi, da smo prešli iz ene na enajst krajevnih skupnosti, v čem je to dobro, katere probleme prinaša preoblikovanje krajevne skupnosti, kako bomo zagotavljali skladen razvoj vseh KS, usklajevali različnost interesov, kako bomo delegatsko organizirani, zagotovili delegatski odnos, kako bomo načrtovali nadaljnji razvoj, kako bomo v krajevnih skupnostih samoupravno organizirani, delo družbenopolitičnih organizacij, kako bo s strokovnimi službami in še vrsta drugih vprašanj.

Na vsa ta vprašanja iščemo Ptujčani prav sedaj, ko oblikujemo samoupravne in družbeno-politične organe v novih krajevnih skupnostih, izvirne odgovore in rešitve, seveda v skladu z ustavo in zakoni, te rešitve pa bodo prav gotovo zanimive za širšo slovensko javnost.

Oddaja bo posneta v dvorani narodnega doma v Ptuj, v sredo 1. februarja 1978, z začetkom ob 18. uri. Publika in organizator oddaje mestna konferenca SZDL, skupno z občinsko konferenco SZDL Ptuj, vabi krajanje z območja vseh novih krajevnih skupnosti, da se oddaje „Mi tako, kako pa vi?“ udeležijo v kar največjem številu in da s svojim vprašanji tudi neposredno sodelujejo in tako prispevajo k pestrosti in živahnosti oddaje, ki mora dati odgovore na številna vprašanja na sedanji stopnji razvoja socialističnega samoupravljanja.

FF

PRVA KONFERENCA ČLANIC POSLOVNE ENOTE KREDITNE BANKE MARIBOR V PTUJU

20. januarja so se v prostorih narodnega doma v Ptuj na prvi seji sešli delegati Konference članic poslovne enote KB Maribor Ptuj. Od 78 organizacij, ki so sprejele sklep o ustanovitvi poslovne enote KB Maribor v Ptuj, se je prve seje konference članic udeležilo 55 delegatov.

Najprej so se delegati seznanili z vsebino sklepa o ustanovitvi poslovne enote v Ptuj, nato pa je

vodja poslovne enote v Ptuj Anton Purg poročal o nalogah poslovne enote. Med drugim je povedal, da se je bilančna vsota v obdobju, od pripojitve ptujske banke k mariborski banki za trikrat povečala; enako povečanje so beležili tudi pri hranilnih vlogah. V tem času je podružnica namnila 626 milijonov dinarjev investicijskih sredstev za osnovna in obratna sredstva; 150 milijonov dinarjev namenskih in bančnih sredstev pa je bilo usmerjeno v stanovanjsko gradnjo. Dotaknil se je tudi politike oblikovanja in delitve dohodka, ki vse bolj stremi za razbremenitev gospodarstva, gospodarstva zasledimo: znižanje

Med ukrepi za razbremenitev splošne aktivne obrestne mere, ristrovno vračila dela obresti in podobno. Bilančna vsota poslovne enote v Ptuj je na dan 1. januarja 1978 izkazovala stanje 1,4 milijarde dinarjev.

Delegati so v nadaljevanju seje glasovali za poslovnik o delu konference članic poslovne enote Ptuj. V zaključnem delu pa so izvolili predsednika in člane poslovnega odbora, kreditnega odbora in komisije samoupravne delavske kontrole. Za predsednico poslovnega odbora je bila izvoljena Marija Magdalenc, za predsednika kreditnega odbora Martin

Berden in za predsednika komisija samoupravne delavske kontrole Alojz Čafuta.

V preobrazbi bančnega sistema ne gre bolj za formalnopravno prilaganje bančnega sistema določilom ustave, zakona o združenem delu in zakona o temeljih kreditnega in bančnega sistema. Gre torej za tak bančni sistem, ki bo zagotavljal vpliv združenega dela na celotno aktivnost v bančnem poslovanju. Naloge so obsežne, predvsem pa bo potrebno odpraviti dosedanje kreditni odnos med banko in združenim delom ter ga postaviti v okviru resničnih dohodkovnih odnosov.

MG

Vključevanje banke v razvoj malega gospodarstva

Pomembne naloge pri razvoju malega gospodarstva nosi ugodna kreditna politika. Kreditiranju dejavnosti malega gospodarstva posveča posebno pozornost tudi poslovna enota KB Maribor v Ptuj.

O tem, kako je doslej potekalo kreditiranje in kako bo potekalo v prihodnje smo se zanimali v poslovni enoti Kreditne banke v Ptuj.

Martina Korezova, strokovna delavka poslovne enote nam je povedala, da poteka vlaganje v razvoj malega gospodarstva po posebnih pravilnikih, ki so enotni za vso banko. Pri tem pa upoštevajo specifičnosti in potrebe v razvoju določenega območja oziroma občine. Kredite za razvoj malega gospodarstva dodeljujejo tudi na podlagi programa razvoja prioritarnih dejavnosti v občini, ki ga žal ptujska občina še nima. Potrebne pozornosti razvoju malega gospodarstva v občini Ptuj nismo dali tudi v osnutku resolucije o uresničevanju srednjeročnega družbenega plana občine

Ptuj za obdobje 1976—80 v letu 1978.

Na podlagi pravilnika o kreditiranju malega gospodarstva s področja osebnega dela dodeljujejo sredstva za nakup osnovnih sredstev; na podlagi pravilnika o kratkoročnem kreditiranju obratnih sredstev samostojnih obrtnikov pa dodeljujejo kredite za obratna sredstva. Kreditiranje kmetov — kooperantov se odvija prek hranilno-kreditne službe kmetijskega kombinata in Perutnine, v skladu s pravilnikom o kreditiranju gospodarske dejavnosti kmetov — kooperantov in samoupravnim sporazumom o temeljih srednjeročnega plana razvoja kmetijske in živilske industrije za obdobje 1976—80 ter družbenim dogovorom o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja v SR Sloveniji.

V letu 1977 so na podlagi omenjenih dokumentov v poslovni enoti KB Maribor v Ptuj odobrili skupno kreditov v višini 6.086.000

dinarjev in to 69 koristnikom.

Viri kreditov za razvoj malega gospodarstva pa so zajeti v sredstvih zasebnikov, zbranih na ZR, namensko oročenih sredstvih zavarovalnice in v ostalih bančnih sredstvih. Ob koncu leta 1977 so znašali krediti, ki jih koristijo zasebni proizvajalci 8.280.561 dinarjev. Prek hranilno-kreditne službe kombinata in Perutnine je bilo v letu 1977 odobrenih skupno približno 28.000.000 dinarjev. Skupaj je bilo v razvoj gospodarske dejavnosti kmetov-kooperantov v letu 1977 vloženi 72 milijonov dinarjev, od tega znašajo sredstva kredita blizu 30 odstotkov.

V poslovni enoti KB Maribor v Ptuj zaenkrat še nimajo predloga programa za hitrejša vlaganja za razvoj malega gospodarstva. Zvedeli pa smo, da so v pripravi novi pravilniki za kreditiranje dejavnosti s področja malega gospodarstva.

MG

25 LET PLANINSKEGA DRUŠTVA PTUJ

O dejavnosti ptujskih planincev smo že precej pisali, vendar pre malo, da bi občani lahko spremljali hiter razvoj in bogato aktivnost članov Planinskega društva Ptuj. V letošnjem letu bodo zato posvetili informiranju občanov o aktivnosti PD Ptuj posebno pozornost, saj ptujski planinci slavijo 25 let dela društva. Poleg srebrnega jubileja društva ob 200-letnici prvega vzpona na vrh Triglava, 85. obletnici Planinske zveze Slovenije in v proslave ob obletnicah pomembnih dogodkov naše revolucije.

Posnetek iz lanskega planinskega tabora na Pungartu

Foto: L. Cajnko

O jubilejnim občinam zboru PD Ptuj, ki je bil 16. januarja smo pisali v prejšnji številki. Tokrat vas želimo seznaniti s pomembnejšimi aktivnostmi iz programa dela ptujskih planincev. Osrednja, jubilejna proslava ob 25. obletnici obstoja in dela društva in 200-letnici prvega vzpona na Triglav bo (predvidoma) 28. maja na Donački gori. S to manifestacijo se bodo ptujski planinci vključili v praznovanje meseca mladosti in rojstnega dneva tovariša Tita. Poleg te osrednje prireditve, pohodov in izletov v planinski in visokogorski sklanji svet poleti in pozimi se bodo udeleževali družbeno političnih manifestacij kot so: spominski (zimski) pohod na Stol, „Po poteh revolucije“ v Mostju, jubilejna proslava ob 200-letnici prvega vzpona na Triglav, množični manifestativni pohodi k spominskim obeležjem iz NOB in zbor planincev na dan slovenskih planincev.

Vključili se bodo v akcijo „Slovinci hodimo — tečemo — smučamo — kolesarimo“. V tej akciji bodo sodelovale planinske skupine na enajstih šolah v naši občini ter v petih delovnih kolektivih. Del tega programa t. j. smučanje se že realizira.

— Vodstvo Planinskega društva Ptuj že vrsto let posveča posebno

skrb izobraževanju članstva, zato tudi v tem letu načrtujejo vrsto strokovnih predavanj. Organizirali bodo planinsko šolo. Udeleževali se bodo tečajev za mladinske vodnike, mentorje planinskih skupin in za inštruktorje planinske vzgoje. Pridobljeno znanje pa bodo v praksi utrjevali na zimskih in letnih planinskih taborih.

— Posebno skrb bodo posvečali varstvu okolja in SLO. Priprave na SLO bodo izvajali predvsem z orientacijsko dejavnostjo — organizacijo tekmovanj in z udeležbo na tekmovanjih za slovensko

ran, saj se je pohoda na prizorišče poslednjega boja POHORSKEGA BATALJONA na Osankarici udeležilo čez 360 članov PD Ptuj. Prav ta teden pa tabori 40 mladih planincev pod strokovnim vodstvom kvalificiranih vodnikov na Lisci nad Sevnico. Mnoge organizirane skupine ptujskih planincev pa najdemo na domačih pa tudi tujih smučiščih.

Ob zaključku naj povemo, da bomo v nekaj nadaljevanjih, ki se bodo začela v februarju predstavili Planinsko društvo Ptuj. Seznanili vas bomo z razvojem in dosežki društva in članov, kakor tudi s težavami, ki so skozi 25 let spremljali društvo. Prispevke boste zato našli pod naslovom „25 LET PLANINSKEGA DRUŠTVA PTUJ“.

LC

Skrb za bralno in jezikovno kulturo našega delovnega človeka in občana

Okvirni program akcijskega pododbora Komunističnega „DRUŽBA IN KNJIGA“ načrtuje, da bi do VIII. kongresa ZKS v naši republiki na novo ustanovili okrog 1000 novih knjižnic v združenem delu, krajevnih skupnostih in raznih izobraževalnih ustanovah. Tako se pomenu knjige, v času intenzivnega razvoja našega samoupravnega sistema, daje vse večji poudarek, s tem pa tudi izobražuje neposrednega proizvajalca in skrbi za bralno in jezikovno kulturo našega delovnega človeka in občana.

Ko govorimo o knjigi moramo poudariti, da je dobra slovenska knjiga sorazmerno draga in da ji cena nenehno narašča, zato se v naših kioskih pojavlja vse več tako imenovane plažne literature. Na osnovi teh ugotovitev pa morajo biti knjižnice tiste, ki bodo bralcu posredovale dobro literaturo in z vsemi svojimi oblikami delovanja popularizirale dobro knjigo.

Tudi v ptujski občini opažamo, da število bralcev narašča, vendar je še vedno nizek odstotek delavcev, ki bi segali po kvalitetni literaturi. Talo učenci in dijaki bero

predvsem leposlovne knjige, študentje segajo po študijskem gradivu v katerem prevladujejo družbene vede in marksistična literatura prek katere se lahko bralec živo in ustvarjalno seznanja z marksistično mislijo doma in v svetu.

Večina knjižnic pri prosvetnih društvih le životari zaradi prostorskih problemov, zastarelega knjižnega fonda, pomanjkanja denarja in drugih vzrokov. Nekoliko boljše so razmere v delu šolskih knjižnic, zelo redke pa so OZD, ki imajo lastno knjižnico.

Nesporno je dejstvo, da moramo bodočega bralca začeti vzgajati že v otroški dobi, v vrtcu pri pravilnih urah, v šoli z literarnimi glasili in krožki, prav tako v združenem delu in drugod.

Z ozirom na vso to problematiko je akcijski pododbor „DRUŽBA IN KNJIGA“ sprejel program nalog, ki jih bo v tem okviru potrebno realizirati. V zvezi s to problematiko je predsednik tega akcijskega pododpora Drago ŠULIGOJ med drugim dejal:

„V ptujski občini moramo oceniti stanje v knjižnem fondu v šolah in pri prosvetnih društvih in pred-

starosti od 20 do 30 let, ki so zaposleni v neposredni proizvodnji. Kriteriji za dodelitev štipendije Titovega sklada so izredno strogi. Jože je mnenja, da je to tudi vzrok, da imamo v Sloveniji tako malo štipendistov Titovega sklada v primerjavi z ostalimi jugoslovan-

Jože Golub

Foto: zk

skimi republikami. Štipendijo iz Titovega sklada dobivata v ptujski občini le dva delavca.

Jože študira v oddelku za odrasle gradbeno-tehnične šole na gradbenem šolskem centru „Boris Kraigher“ v Mariboru in obiskuje 3. letnik.

Krivo da tako stanje štipendij Titovega sklada nosijo tudi delovne organizacije, ki se vse preveč izgovarjajo, da izobražujejo delavce iz sredstev lastnih skladov za izobraževanje. Nekaj pa tudi delavci sami, ker premalo zaupajo v lastne sposobnosti in se nočejo vezati na pogoje Titove štipendije, ki med drugim zahtevajo nadpovprečni učni uspeh in nadaljnjo družbenopolitično aktivnost. Med svojim šolanjem dobiva Jože štipendijo v poprečnem znesku mesečnega osebnega dohodka za preteklo leto; teče pa mu tudi delovna doba.

Zanimivo je tudi to, da je Jože Golub edini štipendist Titovega sklada v Sloveniji, ki je zaposlen pri zasebnem delodajalcu.

MG

Davek na osebni dohodek

Splošno znane so težave, s katerimi se iz leta v leto bolj srečuje splošna ali proračunska poraba v občinah, enako pa tudi v republikah. Tu so razni očitki na račun zveznega proračuna, ki zase zagotavlja potrebna sredstva, obveznosti pa prenaša na republike.

Podobno je tudi v občinah, ki so na manj razvitih območjih in zato delno dotirane iz republiškega proračuna. Tu so prav tako očitki, da republiški proračun ne zagotavlja sredstev iz solidarnosti in podobno. Vendar s takimi očitki ni moč rešiti problemov, rešitev je lahko samo v dodatnem viru priliva sredstev v proračun.

Najustreznejša in verjetno edina realna rešitev je v novem davku na osebni dohodek. V okviru ptujске občine je šlo razmeroma lahko in po hitrem postopku. Delegati vseh treh zborov skupščine občine Ptuj so na seji 28. decembra 1977 soglasno sprejeli odlok o sprememah in dopolnitvah odloka o davkih občanov v občini Ptuj. Dopolnitev je v tem, da je bilo dodano novo poglavje, z novim členom, ki se glasi:

„Občinski davek od osebnega dohodka iz delovnega razmerja se plačuje po stopnji 0,5 % od bruto osebnega dohodka.“ Delegati so potrebo razumeli in se odločili za odlok, ki posega v žep delavca v združenem delu, ker pač druge realne možnosti ni bilo.

V teži situaciji pa se je znašel republiški proračun. Za zmanjšanje ogromnih lukenj v proračunu, je izvršni svet SRS predlagal republiški skupščini uvedbo novega davka na osebni dohodek v višini 1 %. S čemer bi v letošnjem letu zbrali okrog 702 milijona dinarjev in bi z njimi poravnali obveznosti, ki jih ima republika do zveze pri premijah, regresih in kompenzacijah v kmetijstvu in tisto, kar bo treba v letošnjem letu dodati za dopolnilno financiranje občin.

Kot je znano, delegati v republiški skupščini niso sprejeli zakona o novem davku. Zaradi tega so v republiškem proračunu morali zmanjšati vse postavke za 13,7 odstotka, vendar je to le začasen ukrep ker vrzeli ni moč zapolniti. Zato ni druge rešitve kot v tem, da je za sejo republiške skupščine, ki bo v februarju, znova predlog zakona o novem davku na osebni dohodek v višini enega odstotka, s sprejetjem tega zakona pa bi tudi zvišali proračun na prejšnje predvidene zneske.

Ni naš namen razčlenjevati vseh vzrokov, ki so do tega privedli, o upravičenosti ali neupravičenosti obveznosti do zvezne administracije, dejstvo je, da je za izpolnitev starih in novih obveznosti bilo treba najeti posojilo, vsako posojilo pa je treba tudi vrniti, sredstva za to pa lahko zberemo le z uvedbo enodstotnega davka na dohodek občanov, kar obenem pomeni seči globlje v žep.

FF

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Ptuj

SKUPŠČINA BO ODSLEJ DVODOMNA

V preteklem tednu je bila seja skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti Ptuj skupno z zbori enot, ki delujejo pri skupnosti. Delegati so sprejeli poročilo o delu samoupravnih organov skupnosti v drugem polletju lanskega leta in poročilo o izvajanju stanovanjske gradnje za lansko leto. Ko so delegati obravnavali izhodišča za izdelavo programa stanovanjske skupnosti v letošnjem letu so menili, da je potrebno program uskladiti s programom komunalne skupnosti in da je treba v program zapisati tudi to, koliko se bo gradilo v ostalih krajevnih skupnostih, ne pa samo v Ptuj, Kidričevem in Majšperku.

Osnutek finančnega plana samoupravne stanovanjske skupnosti bo obravnavalo združeno delo, dokončno pa bo sprejet na skupščini skupnosti, ki bo v marcu. Prav tako bodo sprejeli tudi finančne plane posameznih enot, to je enote za graditev stanovanj in enot za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami ter osnutek programa investicijsko vzdrževalnih del, revitalizacije in amortizacije.

Ko so delegati obravnavali poročilo o arheoloških raziskavah v lanskem letu so sprejeli naslednje sklepe: — služba družbenega knjigovodstva Ptuj naj pregleda finančno poslovanje Pokrajinskega muzeja Ptuj in ugotovi, če so se sredstva samoupravne stanovanjske skupnosti v preteklem letu res uporabljala samo za arheološke raziskave v zvezi s stanovanjsko gradnjo; — komisija za družbeni nadzor skupščine občine Ptuj naj pregleda poslovanje pokrajinskega muzeja glede na upravičenost izdatkov za osebne dohodke za dopolnilno in pogodbeno delo za posamezne zunanje sodelavce in delavce;

— pripravilo družbenopolitičnim organizacijam ptujске občine, da naj prično z akcijo za združitev kulturnih organizacij v občini v eno delovno organizacijo

in poskrbijo za ustrezne kadrovske rešitve enotne delovne organizacije (uresničitev tega priporočila je lahko rešljiva le v skladu z določili zakona o združenem delu op. p.);

— da je potrebno s problematiko financiranja arheoloških raziskav v občini Ptuj v zvezi z nadaljnjo stanovanjsko gradnjo seznaniti izvršni svet skupščine občine Ptuj, izvršni svet SRS, Kulturno skupnost občine Ptuj, Kulturno skupnost SRS, Raziskovalno skupnost občine Ptuj in Raziskovalno skupnost SRS ter Zvezo stanovanjskih skupnosti SRS s predlogom, da naj tudi te interesne skupnosti oziroma organi obravnavajo to problematiko in za ta namen zagotovijo sredstva v svojih finančnih programih;

— ptujski arheologi naj za dela na objektu B-3 predložijo do naslednje skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti tako dokumentirano poročilo kot je to storila skupina arheologov iz Beograda, izvršnemu svetu SO Ptuj pa predlagajo, da naj posredujejo pri izvršnem svetu SRS, da pospeši akcijo za spremembe in dopolnitve zakona o varstvu kulturnih spomenikov.

Delegati so sprejeli tudi osnutek samoupravnega sporazuma o ustanovitvi skupne strokovne službe samoupravne stanovanjske skupnosti, komunalne skupnosti in lokalne skupnosti za ceste občine Ptuj, posebna komisija bo uskladila pripombe delegatov in predlog sporazuma dela v javno razpravo v združeno delo. Sporazum bo sprejet v dokončnem besedilu na prihodnji seji skupščine.

Izvršni odbor skupnosti pa bo opravil vse potrebno za volitve v novo, dvodomno skupščino samoupravne stanovanjske skupnosti, kjer bodo zastopani izvajalci, med uporabniki pa delegati krajevnih skupnosti in združenega dela.

N. D.

Svečana izjava družbenega pravobranilca samoupravljanja

Jože Kalinger (desno) simbolično predaja naloge Francu Tetičkoviču (levo) ob navzočnosti Branka Gorjupa, predsednika SO Ptuj

Foto: S. Kosi

V sredo, 18. januarja je pred predsednikom skupščine občine Ptuj, Brankom Gorjupom in predstavniki družbenopolitičnih organizacij občine dal svečano izjavo novi družbeni pravobranilec samoupravljanja, Franc Tetičkovič.

Predsednik skupščine občine pa se je na tej slovesnosti zahvalil dosedanjemu družbenemu pravobranilcu za ptujsko občino, Jožetu Kalingerju in mu v spomin na dobro sodelovanje izročil monografijo Ptujja in majoliko ter krožnik z motivom Miheličevih kurentov.

N. D.

Prometna bilanca 1977

Obisk na postaji milice v Ptuj

Smo v dne, ko v delovnih organizacijah in drugod ugotavljajo uspešnost ali neuspešnost v lanskem letu. Tudi na postaji milice v Ptuj so potegnili črto skozi spisek depeš o prometnih nezgodah, prekrških in kaznivih dejanjih. V imenu vas, dragi bralci, smo bili hudo radovedni, pa smo zaprosili za razgovor Franca Kozela, pomočnika komandirja postaje milice v Ptuj.

Kako bi v grobem pojasnili prometno bilanco 1977?

„Moram reči, da smo v letu 1977 zabeležili nekaj manj prometnih nezgod, kot v letu 1976. Vendar smo ugotovili, da dejansko ni bilo manj prometnih nezgod, vzrok temu je le nov način obravnavanja

prometnih nezgod, ki je veljal od 1. julija 1977. Miličniki od takrat niso več opravljali ogledov krajev prometnih nezgod z materialno škodo, manjšo od 20.000 dinarjev.“

Kljub temu ste zabeležili lani lepo število nezgod, koliko?

„Miličniki postaje milice Ptuj in njenih oddelkov so si v letu 1977 ogledali 675 krajev prometnih nezgod. Od tega 318 nezgod kot kazniva dejanja, 304 prometne nezgode kot prekršek in 53 prometnih nezgod kot dogodek.“

In kakšne so bile posledice?

„Žal so bile precej hude posledice. Življenje je izgubilo 15 oseb. Od tega le en otrok. 100 oseb je bilo hudo telesno poškodovanih, 270

Za zmanjšanje prometnih nezgod ima veliko zaslug tudi preventivna dejavnost miličnikov

oseb pa lažje.“

Kaj pa materialna škoda na vozilih?

„Da, tudi na objektih in vozilih je bilo ogromno škode. Po ocenitvah na kraju nezgode za okoli 6 milijonov 453 tisoč dinarjev.“

To pa gotovo niso vse nesreče na območju ptujske občine?

„Res je. Na odsekih ceste od Zlatolčja do Hajdine in magistralne ceste Hajdina Macelj, miličniki postaje milice Ptuj niso opravljali ogledov nezgod, ker tam kontrolirajo promet miličniki PM Maribor, zato zaenkrat še nimamo podatkov, koliko je bilo nezgod na tem delu cest.“

Miličniki postaje milice Ptuj pa so v letu 1977 izvedli tudi več akcij v cestnem prometu, kjer so odvzeli tudi več vozniških dovoljenj. Koliko takšnih akcij ste izvedli in kakšne so bile posledice?

„Trenutno ne bi mogel povedati točnega števila vseh akcij, ker sedaj nimam pregleda. Vem pa, da smo v letu 1977 odvzeli zaradi vožnje pod vplivom alkohola 228 vozniških dovoljenj. Kar 1140 voznikov koles z motorjem smo predlagali sodniku za prekrške, zaradi tega, ker niso imeli potrdil o znanju predpisov o varnosti cestnega prometa, oziroma voznškega dovoljenja. Predlagali smo tudi več ostalih voznikov, ki so storili tak ali drugačen prekršek. Vseh predlogov je bilo lani 4.885.“

Kakšni pa so bili glavni vzroki nesreč?

„Že prej sem hotel poudariti, da je na prvem mestu vzrokov prometnih nesrečam hitrost neprimerne seveda. Na drugem mestu je izsiljevanje prednosti in kar je najbolj boleče, na tretjem mestu vzrokov je prisotnost alkohola, kar nam nazorno priča podatek v količinah primerih smo lani odvzeli vozniška dovoljenja, predvsem zaradi vožnje pod vplivom alkohola. Nimam pa podatkov koliko zaved smo odstopili javnemu tožilstvu, zaradi težjih oblik kršitev. Vem pa, da je bilo lani teh primerov več, kot leto prej.“

In kaj naj zapišemo, kot zaključek? Menim, da bi dovolj, če si zaželimo in si k temu tudi prizadevamo, da bo v letošnjem letu veliko manj prometnih nesreč, manj mrtvih, manj materialne škode, skratka, da bi bila letošnja „prometna bilanca“ za vse bolj uspešna.

M. Ozmeč

Vsak dan tako

Nenehna skrb za ptice

Snežna odeja je v letošnjem letu precej debela. Sneg je domala povsod zapadel. Otroci Dravskega in Ptujkega polja, Haloz in Slovenskih goric so se ga zelo razveselili. Se posebno sedaj, ko so počitnice. Če ne bo odjuge, bo sneg na hribih in v dolinah kar precej časa obležal. No, ker je čas počitnic, je to tudi čas počitka, radosti, vselega razpoloženja. Skratka otroci so brezskrbni. Vsaj takšen videz dajejo. Pa le ni tako. V Leskovcu smo na primer zvedeli, da so v osnovni šoli prek zimskih počitnic organizirali „dežurne“ peterke, ki redno skrbijo

2. razred OS Leskovec nam je takole pripovedovala: „V šoli smo se pri krožku domenili, da bomo prek počitnic skrbeli za ptice, hrano smo dobili od kmetov in od Gozdnega gospodarstva. Ptičje krmilnice smo si sami napravili. Upam, da moji sošolci ne bodo pozabili na prezeble in lačne ptice. Jaz jih hranim kar naprej. Našla sem si že tudi namestnika, ko bom odšla na Pohorje na smučarski tečaj.“

Tudi Robi Bračko je eden izmed tistih, ki resno skrbijo za ptice. Robi je star 5 let in je ob krmiljenju ptic dejal: „Nataša

Polaganje hrane za drobne prebivalce gozda.

za ptice. Pripravljajo jim hrano in jo kasneje nasujejo v ptičje krmilnice. Mnogo je takšnih hišic. Krmilnice so postavljene okrog šole, so tudi v sadovnjakih in vinogradih. Skrb za ptice je torej leskovskih otrok nenehna.

Nataša Zagoranski, ki obiskuje

pomagam pri krmiljenju ptičk, tudi Dejan, Jernej, Mojca in Andreja pomagajo krmiti. Skoraj vsako jutro jim damo hrano v krmilnice. Zberemo se pred blokom in potem hrano raznosimo po hišicah. Uboge ptičke ...“

zk

15. januar

— zvezni praznik šoferjev in avtomehanicov

Zveza šoferjev in avtomehanicov Jugoslavije obstaja že dobrih 55 let. 15. januar pa je njihov praznik zaradi tega, ker je na ta dan pred 17 leti stopil v to organizacijo kot redni član sam Josip Broz — TITO. Od tega dne, praznujejo na željo članstva, vsako leto svoj dan.

Tudi v ptujski občini so se šoferji in avtomehaničarji vključili v letošnje praznovanje. V soboto so v počastitev svojega dneva organizirali humano krvodajalsko akcijo. Svojo dragoceno življenj-

ska tekočino je darovalo okoli 20 šoferjev in avtomehanicov. Akcija je potekala v bolnišnici dr. Jožeta Potrča v Ptuj in je lepo uspela.

V nedeljo, na sam prazničen dan dopoldne pa so se zbrali številni člani in prostori združenja na slavnostni seji, ki jo je vodil predsednik Viktor Srebrnjak.

O pomenu praznovanja je govoril Edvard Kozel, član predsedstva republiškega odbora Zveze združenj šoferjev in avtomehanicov Slovenije.

M. Ozmeč

MISLITI NA JUTRI

Kje so vzroki za manjše število evidentiranih?

„Že pri evidentiranju smo hoteli vključiti ljudi, ki so pripravljene delati in sodelovati v organih krajevne skupnosti in socialistični zvezi. V tem mandatsnem obdobju so namreč naše sile dostikrat zastale. Na osnovi takšnega razmišljanja

Ciril Skamlič

nja smo število evidentiranih omejili in evidentirali občane, ki so družbeno ali kako drugače dovolj aktivni. Nekatera telesa bomo razširili in zato bo potrebno evidentirati večje število možnih kandidatov. S tem hočemo k delu pritegniti čim več občanov. Upam, da nam bo to v novem mandatsnem obdobju uspelo.“

Katere delegacije nameravate v krajevni skupnosti številčno razširiti?

„Predvsem delegacije za samoupravne interesne skupnosti. Predvidevamo, da bodo tri posebne delegacije za SIS. Te bi naj imele najmanj pet delegatov. Dele-

Predvolilna aktivnost je v vsaki krajevni skupnosti ena izmed najpomembnejših nalog. Krajevne konference socialistične zveze so doslej evidentirale zadovoljivo število možnih kandidatov. So pa tudi krajevne skupnosti, kjer evidentiranje ni bilo zadovoljivo. O predvolilnih aktivnostih smo se pogovarjali s predsednikom krajevne konference SZDL Cirkovce, Cirilom Skamličem.

Do volitev nas loči še dober mesec in pol, kako ste opravili evidentiranje, in ali ste v evidentiranju v krajevni skupnosti končali?

„Najprej moram reči, da bodo volitve v marcu in imamo do takrat še precej časa, da popravimo zamujeno in se pripravimo na samo izvedbo volitev. Prvo fazo evidentiranja smo opravili že v novembru, vendar moram pripomniti, da ta faza ni bila zadovoljiva. Evidentirali smo pre malo možnih kandidatov. Zato smo se odločili, da evidentiranje ponovimo in v krajevni skupnosti Cirkovce predlagamo še več možnih kandidatov za delegacije in druge vodilne funkcije. Koliko možnih kandidatov ste evidentirali? „Evidentirali smo 81 občanov in delovnih ljudi. Ostalo strukturo lahko preberemo v drugem volilnem biltenu, ki je izšel v zadnji številki TEDNIKA. Če že govorim o volilnem biltenu, naj povem, da je le-ta dobro in skrbno pripravljen in je dober pripomoček vsem krajevnim konferencam SZDL. Ko smo v krajevni skupnosti pregledali popisnice, smo ugotovili, da je za vsa samoupravna telesa v krajevni skupnosti socialistični zvezi in vaških odborih SZDL premalo evidentiranih. Zato v tem mesecu nadaljujemo z evidentiranjem.“

SKLEP

o razpisu referendumov za uvedbo samoprispevka za sofinanciranje modernizacije občinskih in krajevnih cest na območju Krajevne skupnosti Zavrč.

1. člen
Razpisuje se referendum (glasovanje) o uvedbi samoprispevka v denarju za sofinanciranje modernizacije občinskih in krajevnih cest v krajevni skupnosti Zavrč.

2. člen
Referendum bo v nedeljo, dne 19. februarja 1978 od 7. do 15. ure na glasovalnih mestih v Drenovcu pri Levaniču, v Turškem vrhu v prostorih gostilne „Veselič“ in v Goričaku v prostorih gasilskega doma Zavrč.

3. člen
Zbrana sredstva se uporabijo za modernizacijo občinskih in krajevnih cest po programu:
1. Asfaltiranje občinske ceste Hrastovec—Turški vrh—Pestike, po programu v letu 1978; po predračunu v znesku din 4.400.000.
2. Asfaltiranje občinske ceste Goričak—Drenovec po dopoljenem programu v letu 1978, po predračunu v znesku dne 2.200.000.

S samoprispevkom bo predvidoma zbranih 1.989.000 din.

Preostala sredstva do predračunskega zneska bo zagotovila Lokalna skupnost za ceste občine Ptuj.

4. člen
Krajevni samoprispevek bodo plačevali občani, ki imajo stalno prebivališče na območju krajevne skupnosti Zavrč, od naslednjih osnov:

1. Občani, ki posedujejo kmetijska zemljišča po stopnji 6% od katastrskega dohodka po novem izračunu iz leta 1978, od nezgodnih površin in od vrednosti lesa odkazanega za posek.

2. Občani, ki imajo osebni dohodek iz delovnega razmerja oz. nadomestil po stopnji 2% od neto osebne dohodka oz. nadomestila.

3. Upokojenci vseh kategorij, ki prejemajo pokojnino ali invalidnino po stopnji 2% od pokojnine ali invalidnine, ki je višja od pokojnine ali invalidnine z varstvenim dodatkom.

4. Občani, ki so začasnoma na delu v tujini, njihovi družinski člani in oni pa imajo stalno bivališče na območju krajevne skupnosti Zavrč prispevajo po 2.000 din letno po posebni pogodbi.

5. Občani, ki opravljajo obrtno dejavnost, drugo gospodarsko dejavnost ali intelektualne storitve in so obdavčeni po dejanskem dohodku po stopnji 4% od osnove, od katere se odmerjajo prispevki in davki. Obrtniki in ostali zavezanci, ki plačujejo davek v pavšalnem letnem znesku, plačajo samoprispevek v pavšalnem letnem znesku 1.000 dinarjev.

6. Lastniki osebnih avtomobilov plačajo po 300 din letno po posebni pogodbi.

7. Lastniki traktorjev plačajo 1.000 din letno po posebni pogodbi.

8. Lastniki tovornih avtomobilov do nosilnosti treh ton plačajo 500 din letno, za vsako nadaljno tono nosilnosti nad tri tone pa še 500 din letno, po posebni pogodbi.

9. Lastniki počitniških hišic (vikendov), ki imajo stalno bivališče izven območja krajevne skupnosti Zavrč plačajo 1.000 din letno, po posebni pogodbi.

10. Družbeni sektor, to je delovne organizacije, njihove poslovalnice in ustanove bodo prispevale po samoupravnem sporazumu.

5. člen
Krajevne samoprispevka so oproščeni občani od socialnih podpor, ter drugih dohodkov, za katere velja oprostitev po zakonu.

6. člen
Pravico glasovanja na referendumu imajo občani, ki so vpisani v splošnem volilnem imeniku krajevne skupnosti Zavrč in tisti občani krajevne skupnosti Zavrč, ki še nimajo volilne pravice za volitve v skupščine družbenopolitičnih skupnosti in še niso vpisani v splošnem volilnem imeniku, so pa redno zaposleni. Za postopek glasovanja se smiselno uporabljajo določbe zakona o volitvah delegacij in o delegiranju delegatov v skupščine družbenopolitičnih skupnosti.

7. člen
Za izvedbo referendumov je pristojna volilna komisija krajevne skupnosti Zavrč.

8. člen
Na referendumu glasujejo volilci neposredno in tajno z glasovnico. Na glasovnici je naslednje besedilo:

KRAJEVNA SKUPNOST ZAVRČ „GLASOVNICA“ za referendum, dne 19. februarja 1978
glasujem „PROTI“

„ZA“ uvedbo krajevnega samoprispevka za sofinanciranje modernizacije občinskih in krajevnih cest v krajevni skupnosti Zavrč za obdobje od 1. aprila 1978 do 1. aprila 1983.

Volilec izpolni glasovalnico tako, da obkroži besedo „ZA“, če se strinja z uvedbo samoprispevka, besedo „PROTI“ pa obkroži, če se z uvedbo samoprispevka ne strinja.

Vse glasovnice so overjene z štampiljko: Krajevne skupnosti Zavrč.

9. člen
Samoprispevek, ki se bo plačeval od osebne dohodka iz delovnega razmerja oziroma nadomestila in pokojnin bo obračunaval in odtegoval izplačevalec osebne dohodka oziroma nadomestila ter pokojnin.

Samoprispevek od drugih dohodkov bo obračunaval in odtegoval za davčne zadeve pristojen upravni občinski organ.

Občani, ki so zaposleni v tujini, lastniki počitniških hišic, lastniki osebnih in tovornih avtomobilov, lastniki traktorjev in motornih koles bodo plačevali prispevek po posebej sklenjeni pogodbi na žiro račun Krajevne skupnosti Zavrč.

10. člen
Sklep o uvedbi krajevnega samoprispevka sprejme na podlagi poročila volilne komisije zbor delegatov Krajevne skupnosti Zavrč.

11. člen
S samoprispevkom zbrana sredstva so namenska in se bodo uporabljala le za financiranje programa del, navedenega v 3. členu tega sklepa.

12. člen
Denarna sredstva samoprispevka se nakazujejo na poseben žiro račun Krajevne skupnosti Zavrč pri Službi družbenega knjigovodstva Ptuj.

13. člen
Za zbiranje in nadzor nad zbranimi sredstvi samoprispevka po tem sklepu je odgovoren Svet Krajevne skupnosti Zavrč.

14. člen
Zavezanci, ki izglasovanega prispevka ne plačajo v določenem roku so podvrženi sankcijam in se ta izterja po predpisih, ki veljajo za izterjavo davkov.

15. člen
Svet Krajevne skupnosti Zavrč je enkrat letno dolžan zboru delegatov Krajevne skupnosti Zavrč poročati o višini zbranih sredstev in njihovi porabi. Po preteku obdobja za katerega je uveden krajevni samoprispevek, sestavi zaključni račun o zbranih in porabljenih sredstvih ter ga predloži v sprejem in potrditev zboru delegatov Krajevne skupnosti Zavrč.

16. člen
Sredstva za izvedbo referendumov zagotovi Krajevna skupnost Zavrč.

17. člen
Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v TEDNIKU.

Zavrč, 16. januarja 1978

Predsednik zbora delegatov:
STANKO MAJČENOVIC l.r.

Odlikovanja ob 20 letnici združenja računovodskih in finančnih delavcev Slovenije

Pretekli četrtek se je sestel na svoji prvi seji v letošnjem letu upravni in nadzorni odbor društva računovodskih in finančnih delavcev Ptuj-Ormož.

Pogovor je najprej stekel o pripravah na letošnji bilančni ples, ki je sicer že njihova tradicionalna prireditev. Letošnji bilančni ples ne bo pomemben zgolj zaradi razvedrila, prijateljskega srečanja članov in zasluzka, ki je društvu še kako potreben, temveč velika manifestacija in prispevek praznovanju 20 letnega plodnega dela združenja računovodskih in finančnih delavcev Slovenije.

V nadaljevanju je predsednik Franc Lukman podal obširno informacijo s proslave ob 20-letnici združenja, ki je potekala pod pokroviteljstvom Mitje Ribičiča. Tov. Lukman je povedal, da je bilo na tej proslavi izrečeno mnogo pohvalnih besed o pomembnem delu združenja v preteklih dvajsetih letih. Največje priznanje pa je prejelo združenje od tovariša Tita, ki je združenje

odlikoval z redom dela z zlatim vencem.

Združenje računovodskih in finančnih delavcev Slovenije pa je DRFD Ptuj-Ormož odlikovalo z zlato plaketo, predvsem za uspehe, ki so jih dosegli v zadnjih desetih letih. Združenje je odlikovalo tudi sedemnajst članov ptujškega društva z devetimi zlatimi, štirimi srebrnimi in štirimi bronastimi medaljami. Sedem članov društva pa je predlaganih za vezna priznanja.

Pogovor je stekel o organiziranju 1. letnika srednje ekonomske šole za zaposlene. V zadnjem času so se na tem področju dogajale razne nepravilnosti. Kot je povedal predstavnik srednješolskega zavoda, so priprave v tej smeri v polnem teku. V informaciji vsem zainteresiranim naj povemo, da bo potekal študij ob delu na seminarjski način, kar pomeni, da bodo lahko marljivo slušatelji končali šolanje v kratkem času.

JB

Čebelji panji za maršala Tita

„Dober glas se že v deveto vas,“ pravi stari pregovor. In veliko resnice je v tem. Janez Pislak, 43-letni čebelar in mizar iz Apač 303 se že dobrih 30 let ukvarja s „krilati farmacevti“.

S tem vodim panjem je Janez začel. Vanj je položil svoj prvi roj, od tedaj mu čebele vsako leto pridelajo v njem do 10 kg medu.

Posnetek: M. Ozmeč

Spominja se, ko je kot deček doma v Dokleah začel čebelariti. Čebelarja s Ptujске gore je kupil svoj prvi roj, ki ga je naselil v votlo drevo — panj. Čebele so od takrat njegov vsakdan. Kot mladenič se je izučil v Ptujju za mizarja. Danes ima svojo mizarско delavnico z obrtjo, pa pravi, da

raje skrbi za svoje čebele družine, ki so na prezimovanju po haloškem predelu.

Slamnate koše z nepremičnim satjem je že pred leti zamenjal z lesenimi panji, ki jih je večina izdelal sam. Navsezadnje si ne sme dovoliti, „da bi bila kovačeva kobilica bosa.“ Tako je iz navadnega čebelarja počasi rasel v pravega mojstra. Sam se je popolnoma posvetil čebelarstvu, proučeval je njihove navade in lastnosti in jim kmalu postal gospodar.

Sloves dobrega gospodarja in odličnega čebelarja se je najprej razširil po Dravskem in Ptujškem polju, ko pa je postal dovolj velik proizvajalec medu je Janez Pislak postal kooperant Medeksa. Danes je med njimi na vrhu lestvice. Ne samo njegov med, njegovi gotovi izdelki: matični mleček, cvetni prah in propolis so pripomogli, da ga pozna vso slovensko in jugoslovansko čebelarstvo.

Po njem se vzgledujejo številni čebelarji od blizu in daleč, pa ni še nobenemu uspelo to, kar je uspelo Janezu. Zaslovel je tudi kot mizar — izdelovalec čebeljih panjev, ki jih je sam konstruiral po svojem okusu.

Na njegov dom v Apačah pride vsako leto kakšen novinar, njegove čebelje družine so snemali že z ljubljanske televizije. Pred kratkim smo lahko gledali tudi televizjsko serijo „krilati farmacevti“, katere del so posneli sodelavci sarajevske televizije pravi pri Janezu Pislaku v Apačah. Sicer pa sam nerad govori o tem, raje reče: „Naj vsak

poskusi ta kšeft, naj dela od zore do mraka tako kot jaz. Naj pozabi na nedelje in praznike in naj se posveti čebelarstvu. Potem bo lahko vsak tisti čutil, kaj pomeni biti srečen in zadovoljen.“

V teh dneh pa je v Janezovih delavnicah še posebej živahno. Z vso skrbjo in natančnostjo izdeluje panje za rezidenco maršala Tita na Brdu pri Kranju. Čeprav je to delo še posebej naporno, je Janez zelo ponosen

Največ pozornosti in skrbi posveča Janez Pislak v teh dneh izdelovanju lesenih panjev za rezidenco maršala Tita.

nanj, kljub vsej svoji skromnosti. Še bolj pa bo ponosen, ko bodo panji končani. Takrat se bodo izkazali na njih še številni ljubljanski likovni umetniki, ki

bodo solidno opremili še panjske končnice. Potem bodo panji prepeljani na Brdo pri Kranju. To je Janezu v največje veselje.

Sicer je res, da bi za čebele Janez naredil skoraj vse, ampak pri tem nikoli ne zanemara svoje družine. Žena in dve hčerki mu seveda večkrat priskočijo na pomoč. Sam pa se vsak prosti trenutek posveti hčerkama in njuni vzgoji. Je že tako, očka je pač očka, čebelar pa je nekaj

čisto drugega. In Janez Pislak opravlja vse po svoji najboljši presoji. Lahko bi rekel, da mu to zares lepo uspeva.

M. Ozmeč

Letos obvezno radiofotografiranje

V prizadevanjih, da bi pravočasno odkrivali in s tem preprečevali ter zatirali tuberkulozo, pljučnega raka in druga obolenja prsnega koša, bo v času od 19. septembra do 23. oktobra 1978, na celotnem območju ptujске občine opravljeno obvezno radijsko slikanje ali kot smo navajeni izraza fluorografiranje. To nalogo bo tako kot že večkrat prej opravil institut za pljučne bolezni in tuberkulozo Golnik v sodelovanju s

samoupravno zdravstveno skupnostjo občine Ptuj.

V zvezi s tem je izvršni svet skupščine občine Ptuj pripravil osnutek odloka, o katerem so že razpravljali zbori in k osnutku niso imeli bistvenih pripomb, zato je za sejo zborov, ki bo 31. januarja že predložen predlog odloka o obveznem radiofotografiranju prebivalstva v občini Ptuj.

Odlok bo obvezoval vse občane, stare nad 29 let, to je rojene pred 19. julijem 1949,

da obvezno pridejo na radiofotografiranje, v skladu z vabilom, ki ga bodo prejeli. Za vse tiste, ki se vabilu ne bi odzvali pa odlok predvideva tudi sankcijo, denarno kazen do 1.000 dinarjev.

Radijsko slikanje bo v ptujski občini zajelo okrog 33.500 prebivalcev, stalo pa bo predvidoma nekaj nad 370.000 dinarjev, kar bo treba zagotoviti v finančnem načrtu samoupravne zdravstvene skupnosti občine Ptuj.

if

Problem zdravstva rešujemo enotno

V dokaj zanimivi razpravi o samoupravnem sporazumu o pravicah in obveznostih iz enotnega programa zdravstvenega varstva v SRS, povezano z obveznostmi in pravicami pri občinski zdravstveni skupnosti Ptuj in Ormož, je bilo na zboru občanov v Kidričevem v konkretni in kritični razpravi povedano precej pikrih na račun odnosov v zdravstvu.

Zbor delovnih ljudi in občanov KS Kidričev se ni strinjal s predloženo participacijo zdravstvenih uslug, kot je predlagano v osnutku sporazuma, predlagali pa so zvišanje prispevne stopnje od osebnega dohodka (neto iz bruto). Nadalje so na zboru predlagali, da se problem zdravstva rešuje enotno na območju celotne Slovenije, saj mora biti to v nacionalnem interesu. Predlagali so tudi, da se dosledno uveljavi načelo solidarnostnega prelivanja sredstev iz republi-

ke na manj razvita območja. Zbor občanov je tudi podprl predlog splošne delegacije TGA „Boris Kidrič“ ter odločitve zborov delavcev v po temeljnih organizacijah, da se enotno zviša prispevna stopnja za storitve zdravstvenih uslug.

Iz sklepov je dovolj razvidna vsebina razprave na zboru. Občani so z razumevanjem gledali na probleme v zdravstvu, vendar so menili, da bi morali sestavljajci samoupravnega sporazuma nekoliko bolj imeti v vidu žepce delavcev in občanov. Občani so tudi kritično ocenili določene odnose v zdravstvu in menili, da je zaenkrat še premalo vidna pripravljenost tistih, ki delajo v zdravstvu, da bi tudi sami nekoliko več prispevali k ublažitvi problemov financiranja zdravstva.

France Meško

ŽELJE TAKŠNE IN DRUGAČNE

Pred kurentovanjem

Kurent je že zazvonil in tako zimi napovedal svoj veličasten prihod. Tudi ptujškega kurentovanja se bo udeležil. Kurentovanje je tradicionalna prireditev, ki vsako leto v stari oči ob Dravi privabi mnogo obiskovalcev in

pa vsaj moralnega in to je najvažnejše. Zares si želim novih imen, novih skupin.

Franc Polič iz Ptujja: „Kurentovanje dobro poznam. Če je lepo vreme, je tudi prireditev lepa. Sam še nisem sodeloval na tej

leme našega vsakdana. Na kurentovanju sem že dostikrat sodeloval in tudi letos bom. Prav gotovo bo skupina z gimnazije presenetila obiskovalce letošnjega kurentovanja. Prvi sem zato, da se kurentija

Darinka Bezjak

množico nastopajočih. Tudi letos se nam obeta pisan, bogat in pester program. Vsaka takšna velika prireditev ima svoje senčne in sončne strani. Zato smo občane povprašali kakšno kurentovanje si želijo, kaj jim je všeč in kaj ne.

Karel Šepec iz Ptujja: „Kurentovanje postaja stereotipno. Ljudje

Karl Šepec

sicer še vedno prihajajo in gledajo različne nastope. Stereotipnost bo minila, če bomo v Ptuj privabili več neznanih skupin. Tako na primer si zelo želim videti nastop folklorne skupine iz Bolgarije, bilo bi prav, če bi se kurentovanja udeležili tudi Korošci, Madžari in še kdo. Nove skupine prav gotovo privabljajo ljudi in dajejo prireditvi novo vsebino. Prireditve ni poceni, materialnega zadokčenja organizatorji sicer nimajo, najjo

Franc Polič

v Ptujju nadaljuje in postane ne samo kvantitativna, temveč tudi kvalitativna prireditev.“

Zora Švajger iz Ptujja: „Kurentovanje dobro poznam, vendar moram reči, da ga iz leta v leto manj vidim, toda ne zato, ker se ga ne bi udeleževala, temveč zato ker ga ne vidim. Prav bi bilo, če bi organizatorji v prihodnje pripravili nekakšen oder za nastopajoče in

Zora Švajger

tako gledalcem omogočili gledanje. Zame je kurent najzanimivejši lik ptujškega kurentovanja. Popoldanska maskerada mi ni toliko pri srcu kot prireditev v dopoldanskem času. Vesela bi bila, če bi se kurentovanje v prihodnjih letih še nadaljevalo.“

Dr. Fran Brumen

(Nadaljevanje in konec)

Pogostokrat zdravnik — pa tudi laik — lahko ugotovita, kako npr. neko razvedrilo, pristrčen pristop, različni pozitivni vmesni dogodki bolečino omilijo, ali pa jo celo ukličejo in nasprotno, kako neugodni negativni dogodki, med drugimi bojazen ter druge duševne stiske, dalje z bolečino podzavestno povezano doživljanje (kazen, neugodna sprava, žrtvovanje i. p.) bolečino pojačajo, ali pa celo sprožijo.

Iz navedenega logično zaključimo, da lahko tisti, ki bi naj na podlagi navajanih bolečin ovrednotil neko bolezensko stanje, oziroma prizadetost, zapade v ZMOTNO UGOTOVITEV SUBJEKTIVNEGA DOŽIVLJANJA.

Med različnimi bolečinami zavzemajo posebno mesto tako imenovane posttraumatične bolečine, ki nastajajo predvsem po ranitvah nekaterih živcev.

Skoraj izključno po ranitvah s strelnimi poškodbami nastaja značilno stanje z zelo pekočimi bolečinami in izredno pojačano kožno občutljivostjo, ki se izraža v maksimalnem pojačanju bolečin, sproženih zgolj po samem dotiku kože. Pri nekaterih primerih se pojavi isto tudi pod vplivom senzoričnih doživetij, predvsem prek sluha in pri duševnih doživljanjih, ki ranjencega močnejše prizadenejo. Ta fenomen je dobro poznan v vojnem zdravstvu.

KAJ JE BOLEČINA?

Pri lajšanju teh težav je posebno efektivno ovlaženje kože z obkladki, ki tako rekoč izklopijo bolečine. Ko pa bolečine med nočnim počitkom popustijo, je spontano izboljšanje že na vidiku.

Posebno poglavje so tako imenovane ŽIVČNO BRAZGOTINSKE BOLEČINE, ki, kakor pove že njihova označba, nastopajo povsod tam, kjer po ranitvi nastane poškodba na živcu, ki se včasih tudi nepravilno zabrazgotini (nekaterikrat tudi po običajnih operacijah). Kvaliteta teh bolečin je trgajoča, vrtajoča, ali natezujoča, za razliko od prejšnje, ko prevladuje zvišana preobčutljivost na podražaje. Še ena je njihova značilnost. Podobno kot pri reumatičnih težavah, so namreč pod vplivom vremenskih sprememb, ko pa so sicer neodvisne od ostalih zunanjih vplivov. Glavna posebnost živčno-brazgotinskih bolečin pa je, da se kaj rade pojavljajo v nočnem času, tudi med spanjem.

Splošno znane so FANTOMSKE BOLEČINE, ki sicer tudi spadajo v vrsto posttraumatskih težav, torej takih, ki nastajajo po poškodbah. Te bolečine so za marsikoga nerazumljive, ker vzbujajo včasih zelo nadležne občutke v delu nekega odrezanega (amputiranega) uda. Na primer v prstih odrezane noge. Te težave imenujemo tudi projekcijske bolečine, ker so postavljene nekam, kjer jih v resnici ni.

Bolečine lahko lajšamo na različne načine, pri čemer se v glavnem služimo s konzervativnimi metodami. To je z najrazličnejšimi sredstvi. Med tozadevnimi zdravili so najefektnjša tista, ki slonijo na opijatih (snovi pridobljene iz makovih glav — morfij in podobno). Ta zdravila pa niso primerna za dalje časa trajajočo uporabo, ker vodijo sčasoma v privajanje s potrebo stopnjujočega zviševanja posameznih doz in končno v posebne vrste zastrupljenja. Posvariti je treba pred NARKOMANJO, kateri pri takem zdravljenju lahko mimogrede, nemamenoma zapademo — zaplet, iz katerega se je včasih težko izmotati.

Včasih so bolečinske težave tako neznesne in nedostopne za konzervativno zdravljenje, da se mora bolnik zateči k operativnemu načinu utišanja bolečin — k tako imenovanim palativnim kirurškim posegom, ki imajo svoj cilj v prekinitvi občutnih živcev. Med neokirurškimi metodami takih olajšujočih operacij poznamo več različnih stopenj, katerih nekatere so zelo komplicirane in mnogokrat tudi tvegane.

Tudi pri preganjanju bolečin velja opozoriti, da je treba vodstvo takega zdravljenja prepustiti zdravniku, ki bo bolečine najzanesljiveje pravilno prepoznal in ovrednotil ter uvedel najprikladnejši način lajšanja.

Leskovec

50 let gasilskega društva

Letošnje leto je leto jubilejev krajevne skupnosti Leskovec. K jubilejnim prireditvam prav gotovo sodi tudi praznovanje 50. obletnice gasilskega društva Leskovec. Društvo je bilo osnovano 1928, ko se je nekaj zanesenjakov odločilo, da ustanovijo gasilsko društvo in tako občanom pomagajo pri požarih ali drugih nesrečah. Med ustanovitelji tega društva so tudi Jože Bračič, Franc Korošec in Jože Stopajnik, ki so še vedno med živimi in so tudi staroste sedanjega gasilskega društva.

Na občnem zboru, ki je bil 50 po vrsti so leskovski gasilci pregledali delo v minulemu letu ter si zadali nov program dela. Prizadevali si bodo, da uspešno praznujejo 50-letnico obstoja, v članstvo vključijo več mladih, se povezujejo z OŠ ter nabavijo novo cisterno za vodo. V GD Leskovec je skupno 74 članov, od teh je 24 aktivnih. Občnega zbora so se udeležili vsi vidni predstavniki občinske gasilske zveze, predstavniki gasilskih društev iz Ptuja, Vidma, Trzca, Podlehnik in predstavniki pobratene gasilskega društva iz Bednje na Hrvaškem.

Gasilsko društvo je eno izmed najaktivnejših društev v krajevni skupnosti. Že mnogo let se v društvu družijo ljudje, ki so že in bodo marsikateremu občanu poskušali v nesreči pomagati. Na občnem zboru so gasilci izvolili še novo vodstvo, nov upravni in nadzorni odbor.

zk

Ormož

Prva stanovanjska zgradba od več načrtovanih v drugi fazi

Radio Ptuj — danes ob 16.45 — kvartet iz Juršincev

„Moj oče je bil en korpopletar“

Znano je, da v okolici in v samih Juršincih radi prepevajo. Tako je ekipa naše radijske postaje ob snemanju oddaje Iz vasi v vas „odkrila“ s pomočjo domačinov tudi štiri fante, pravzaprav že može, ki jih povezuje veselje do petja, do ljudskih pesmi, ki jih najraje prepevajo. Poznajo se pravzaprav že dolgo, ker so domačini, ki pa jih je življenjska pot ločila, saj stanujejo sedaj kar lepo število kilometrov narazen.

Kljub temu, da vsi radi pejo, posebno ob priložnostih, ki jih na vasi ne manjka, so ob snemanju oddaje prvič zapeli v kvartetu. Njihovo ubrano, čisto petje je našo ekipo tako prevzelo, da se je odločila z njimi posneti še samostojno oddajo, ki bo na sporedu danes ob 16. uri in 45 minut. To bo tudi njihov prvi javni nastop, saj so se, kot sami zatrjujejo, v ta namen tudi zbrali, ker se običajno srečajo le enkrat do dvakrat na

leto. Izbirajo izključno ljudske pesmi, ki so jih slišali iz ustnega izročila. O tem se boste lahko danes popoldan sami prepričali. Ljudje so te pesmi peli ob raznih priložnostih, pri delu v vinogradu, na polju, na paši, ob porokah, veselicah, skratka povsod.

V kvartetu se vam bodo predstavili: Danilo Bec (1. tenor), Vinko Brunen (2. tenor), Anton Bec (bariton) in Franc Toplak (2. bas). Danilo sedaj stanuje v Radoslavcih pri Ljutomeru, zaposlen pa je v Marlesu. Vinko je doma v Sakušaku, dela kot kolar in priložnostni mesar ob domačih praznikih. Anton je privatni tesar, stanuje pa v Mezgovcih pri Tomažu v ormoški občini. Franc je prav tako tesar, priložnostno igra na baritonu, stanuje v Juršincih in je eden od že redkih prekrivalcev slamnatih streh.

Če vsaj malo poznate kraje v naši ožji in širši okolici, lahko ugotovite, zakaj se ne srečajo večkrat. Želijo, da bi postali kvaliteten kvartet ter se priključili kateremu od domačih ansamblov. Manjka jim časa in strokovni vodja, saj imajo vse glasovne možnosti in lahko z več vaje postanejo odlični kvartet pevcev ljudskih pesmi. Torej, danes popoldan ob 16.45 se vam bo v rubriki Ljudski pevci pred mikrofonom predstavil kvartet iz Juršinc. Prijetno poslušanje!

I. kotar

Od leve proti desni: Franc, Vinko, Anton in Danilo

Foto: R

41 novih stanovanj

Včeraj so v Skolibrovi ulici v Ormožu s krajšo slovesnostjo predali ključke 41 stanovalcem.

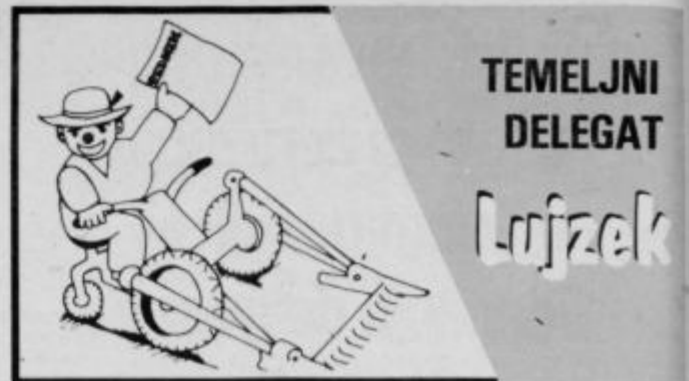
Vsa nova stanovanja so namenjena tržišču. Stanovanjska skupnost občine si je za potrebe solidarnosti pridobila 24 stanovanj, 7 stanovanj je za upokojeince, za delavce sladkorne tovarne so 4 stanovanja, za delavce kombinata Jeruzalem 3, Komunalna skupnost je odkupila eno stanovanje, prav tako železniško gospodarstvo in osnovna šola Ormož.

Izvajalec del je bila delovna organizacija OGRAD iz Ormoža. Pri gradnji so sodelovali tudi kooperanti ormoške Ograda, ki so opravili nekatera obrtniška dela. Celotna investicija stanovanjskega objekta je znašala 16,5 milijona dinarjev. To je bila prva faza gradnje, z drugo tazo bodo nadaljevali že v letošnjem letu.

Velja omeniti še to, da je bil odgovorni projektant stanovanj arhitekt Dušan Moškoni, ki si še vedno prizadeva, da arhitekturo približa obstoječi situaciji mesta Ormož.

Predvidena prodajna cena kvadratnega metra stanovanjske površine v Skolibrovi ulici znaša okoli 8900 dinarjev.

zk foto: zk

„Tri-li-li, zaj pa le na sani. Sneg je zapadna no razveselija počitniško, razpoloženo deco no pobela vse tisto kaj je črna v našen življeji. More se van pohvaliti, da so zaj tudi v naših krajih vse jamaste ceste s snegom na ledom do zaasfaltirane. Kak lepo bi bilo, če bi tokšne tudi ostale. Malo je resen led na njih, pa kaj zato, saj smo na našen Suhen bregi, ki je med nerazvite zapisan, itak navajeni, da nadsamo poleti no pozimi. Pa kaj bi se zato sikirali, saj je življeje itak ena samo pospelovalnica. Enkrat greš pokunčno kak sveča, telebneš na ri. (ringa-ringa rajaj), drgoč gor vstonet no greš skoz življeje, dokič si enkrat za vse večne cajte doj ne vležeš.

To ovi den sen v cajtngah šteja, da ta se meso no elektrika področila. Prmoj-prmekni, če de šlo tak dale naprej, te ma si mija z mojo Mico drgoč začela s petroljomon svetiti ali pa s kurami spot hoditi. Pralnega stroja tak nemrema meti, saj do nojne kočure šene je vodovod segna no moja Mica zato še fort naprej s tistin superavtomatskin pralnin strojen pere, ki mu po domačnem ribež provimo. Saj vete to j. tista sprova, ki je na ročni pogon.

Podražitev svinjkega mesa naji nede prizadela, saj sma nojnega čunkca že notri v tunko balzamirala, pač pa, nama hčer iz mesta piše, da de si leho svinjke življeje samo za ta večje svetke privošila. Eh, vete, navsezodjo pa niti neje tak hujo. Boj jomramo, bojše se nan godi. Nove hiše rosejo kak glbaje po deži, avtov je več kak peciklov, televizija je skoro pri vsoki hiši, resn pa je, da majo eni samo vizijo, drugi pa še teleta nemajo. Taleta no kuje so pojeli traktori, ki so tudi na naših bregačah doblj domovinsko pravico. Skoro pri vsoki vejčki kmetiji majo že štirikolesnega žrebca, ki seveda namesto krme, ovsna no vode — nafto pije. Pa še štriglato ga neje treba. Nerodno je samo to, da nič gnoja ne dobimo od njega. Da je gnoj kmetovo zlato, pa mislin, da že vete. Provjijo, da je slab kmet tisti, ki na leto enega voza gnoja ne poje.

Tejko te ali za gnes no srečno do našega drugega srečanja.

Nova asfaltna cesta v Pobrežju

Vaščani Pobrežja so se pred meseci na referendumu odločili za posebno obliko samoprispevka. S tako zbranimi sredstvi bodo modernizirali 5800 metrov krajevne ceste v Pobrežju. Seveda sta znatna sredstva prispevali tudi krajevna skupnost Videm in lokalna skupnost za ceste Ptuj.

Konec novembra lanskega leta so že pričeli z zemeljskimi deli, ki so skoraj v celoti končana. Pri navozu gramoza so sodelovali tudi krajanji z lastnimi prevoznimi sredstvi in z delom, kar bo znatno pocenilo modernizacijo omenjene ceste. Delo trenutno zaradi zimskega vremena ni mogoče, na-

daljevali pa ba bodo takoj, ko bo glede na vreme možno.

Združevanje sredstev krajanov poteka v redu, saj je po podatkih zbranih že okoli 50 odstotkov sredstev. Pripomniti je treba, da je pogodba s Komunalnim podjetjem Ptuj kljub trenutnemu zastoju pri modernizaciji ceste ostala nespremenjena, kar pomeni, da mora biti denar zbran do določenega roka.

Akcijski odbor, ki spremlja potek modernizacije predvideva, da bo tudi v bodoče potekalo vse po načrtu, zato upamo, da bomo že čez dva ali tri mesece pričeli o slovesnosti pri odprtju nove asfaltna ceste v Pobrežju.

JB

POT IZ NERAZVITOSTI

Krajevna skupnost Studenice se uvršča skupno s KS Makole in Laporje med tri nerazvite KS na območju občine Slovenska Bistrica. Prizadevanja, da bi se iz gospodarske zaostalosti kar najhitreje rešili, postajajo prav zadnja leta posebno pospešena in vsestranska. O njih je spregovoril predsednik KS Studenice Janko Kidrič, ki je bil pred letom še predsednik mladinske organizacije v tem kraju.

KJE SO VZROKI NERAZVITOSTI?

„KS Studenice meji na KS Poljčane in KS Makole in zavzema območje siromašne dravinjske doline. Skupno šteje 1040 prebivalcev, ki se združujejo v 217 gospodinjstvih. Med njimi je 100 delavskih, 49 kmečkih in 48 mešanih. Skoraj vse delavske družine se preživljajo pretežno iz zaslužka, ki ga prinašajo iz oddaljenih krajev, največ časa porabijo za odhod na delo in vrnitev domov, zato jim ne ostaja časa, da bi kaj več lahko postorili tudi doma. Največ jih hodi na delo

Studenice pod Bočem, središče krajevne skupnosti.

Studenice

v Slovensko Bistrico, Maribor pa tudi v Slovenske Konjice.”

Ekonomsko in socialno stanje KS je dokaj zaskrbljujoče. Še do prednedavnim v tej KS kar 75 gospodinjstev ni imelo potrebne dovozne ceste, blizu 60 gospodinjstev nima priključkov na vodovod, nekatere pa imajo kar lastne vodovode, v katerih je kvaliteta in tudi količina vode vprašljiva. V krajevni skupnosti so še gospodinjstva brez elektrike. Neuresničene so ostale tudi želje po priključkih na telefonsko mrežo.

Že več kot dve leti je, ko so zaradi premajhnega števila otrok ukinili osnovno šolo v Studenicah. Ostalo je še nereseno vprašanje prepotrebni prostorov za družbenopolitične in druge organizacije v KS. Lani je bilo iz KS Studenice redno zaposlenih okoli 230 krajanov, od tega komaj okoli 15 v domači KS. Po nedavno izvedeni anketi je v tej KS še blizu 100 pre-

bivalcev, ki bi se želeli redno zaposliti, ker jim domače okolje ne daje potrebnih sredstev za preživljanje.

„Ob vsem tem prizadevanja vodstva KS Studenice niso ostajala samo na papirju. Mnoge od začrtanih akcij smo uspešno izpeljali, kljub skromnim finančnim sredstvom, zato pa z veliko pripravljenostjo krajanov, predvsem še članov mladinske organizacije. Tako smo v lanskem letu uspeli napeljati v kraju novo vodovodno omrežje, v drugi polovici leta pa še asfaltirati nekaj kilometrov cest v kraju in okolici. Družbenopolitične organizacije so, povezane z organizacijo ZSMS, sklenile zgraditi prepotrebne prostore za sestajanje in nemoteno delovanje. V preteklem letu smo že prešli od besed k dejanjem, zato so temelji prizidka k domu kulture že zabetonirani. Ob pomembnih nalogah v preteklem obdobju pa nismo pozabili na razvoj kulturnega življenja v KS, kjer so bili najuspešnejši zopet mladinci, saj so organizirali svečanosti ob vseh državnih, republiških pa tudi krajevnih praznikih.”

S KAKŠNIMI NAČRTI STOPATE V LETO 1978?

„Med najpomembnejšimi je prav gotovo razširitev proizvodnega procesa v obratu za proizvodnjo poliesterskih podstavkov za strešna okna, spušenih stropov iz pleksi stekla in še nekaterih drugih proizvodov. Obrat je pričel delovati pred dvema letoma v učilnicah zapuščene osnovne šole v Studenicah v okviru lesno-industrijskega podjetja Litija in trenutno zaposluje okoli 20 domačinov. Že v letošnjem letu pa načrtujemo gradnjo nove proizvodne hale, s tem pa tudi razširitev proizvodnje in

zaposlitev okoli 50 domačinov. To je tudi najpomembnejši korak v smeri industrializacije kraja. Velike načrte imamo tudi z gradnjo enotnega vodovodnega omrežja, želimo zgraditi novo mrliško vežo, urediti ceste v KS, zgraditi prostore za družbenopolitične organizacije in še nekatere druge akcije, ki bodo pripomogle, da bo KS Studenice uresničila prizadevanja na poti iz nerazvitosti.”

Ze sam začetek letošnjega leta je pokazal, da so poti iz nerazvitosti za KS Studenice, kot tudi sosednjo KS Makole, tokrat odprte bolj kot vsa prejšnja leta. V okviru praznovanj občinskega praznika Slovenska Bistrica so prav v Studenicah

Janko Kidrič, predsednik KS Studenice.

med prvimi pričeli s svečanostmi. Svojemu namenu so predali asfaltirano cesto od Studenic do Makol. Prav ta objekt pa bo prinesel nov in hitrejši gospodarski napredek krajev ob njej. Ob tem bodo uspešnejše kot doslej poskušali izkoristiti možnosti v razvoju turizma za kar imajo tako v Studenicah kot v Makolah vse možnosti.

Besedilo in posnetka: Viktor Horvat

USPEL REFERENDUM NA POLENŠAKU

Občani krajevne skupnosti Polenšak so se minulo nedeljo znovič solidarnostno odločili, da prispevajo svoj delež pri asfaltiranju občinskih cest. Dokončna ureditev ceste Hlaponci—Polenšak—Bratislavci, ki bo končana že letos in ceste Zamenci—Lasigovci do občinske meje, ne bo mogoča brez dodatnih sredstev in tega so se delovni ljudje in občani krajevne skupnosti Polenšak tudi tokrat v polni meri zavedali.

Na petih glasovalnih mestih je od skupno 1067 vpisanih volivnih upravičencev glasovalo 871 občanov ali 61,7 %. Če od skupnega števila odštejemo še upravičeno odsotne, ki jih je bilo 113, po tem je volilna udeležba 69,07 odstotna. Za uvedbo novega samoprispevka

se je izreklo 659 ali 69,07 % glasovalcev.

Najboljši so bili tokrat v Prerad Lasigovcih, kjer je kar 81,76 % občanov menilo, da brez tega denarja ne bo prepotrebne asfaltna in boljše ceste, najslabši rezultata pa beležijo v Bratislavcih in sicer le 33,53 % ZA, kar menijo, da je precejšnje razočaranje ob dejstvu, da so že prispevali na račun asfaltirane ceste več kot polovico in da je bil asfalt pred leti že speljan v ta predel krajevne skupnosti.

Sicer pa na Polenšaku ocenjujejo rezultate nedeljskega referenduma kot zelo ugodne ob upoštevanju razmer, ki v tej krajevni skupnosti niso najboljše.

mš

Kidričevo

Zakaj ne boljša udeležba

V jedilnici restavracije v Kidričevem je bil prejšnji torek zvečer zbor občanov oziroma javna razprava, ki sta se je kot gosta udeležila tudi Franc Zdravec, predsednik OK SZDL Ptuj, za samoupravne interese skupnosti pa Dušan Kozar. Treba je povedati, da je na javno razpravo bilo povabljenih čez 200 občanov, udeležilo pa se je le okrog 70 občanov. Čeprav tudi to ni malo, vendar se postavlja vprašanje, kaj sploh zanima krajanje Kidričevega, da bi jih na razpravo pritegnilo. Če niso to vprašanja, ki so bila na dnevnem redu.

V javni razpravi je bilo govora o programih samoupravnih intere-

snih skupnosti, o osnutku statuta občine Ptuj, o temeljnih prostorskih načrtih občine Ptuj za obdobje do leta 2000, o nalogah in vlogi odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, o ustavnem preoblikovanju krajevnih skupnosti in o zelo aktualni ter vroči temi o samoupravnem sporazumu o pravihah zdravstvenega varstva občinske skupnosti.

Razprava o teh vprašanjih je trajala skoraj štiri ure, njena vsebina pa je dokazala, da so problemi na tem področjih zelo pereči. Marsikateri trenutno tudi neresljivi zato bo veljalo o njih še sprej govoriti.

F. Mešk

SPOMINJAMO SE PESNIKA OTONA ŽUPANČIČA

Deset let zborovskega petja v Markovcih

Pred desetimi leti so pri prosvetnem društvu Alojz Štrafela v Markovcih ustanovili moški pevski zbor, ki ga je tamkajšnji učitelj Stefan VUGRINEC vodil vse do leta 1976. V tem času se je stalno menjavalo število pevcev, nekateri so odhajali, drugi spet na novo spoznavali delo v zboru, ki je danes zelo pomlajen in ga vodi domačin Janez BEZJAK. Sicer pravijo, da je devetnajst pevcev nekoliko premalo in da bodo morali zastaviti vse sile, da pridobijo nekaj novih, zlasti še, ker jim je minulo leto vzelo kar šest vodilnih glasov.

Mimolito leto je bilo za markovčke pevce zelo delovno po številu nastopov, predstavili pa so se tudi na občinski reviji v Ptuj, sprostitev po napornem delu, zadovoljstvo v trenutkih, ko spoznajo, da trud ni bil vložten zaman in da jih je občinstvo s hvaležnostjo sprejelo, da so dodobra segreli dlani vseh, ki imajo radi domačo pesem. Petje je združilo skorajda vse vasi v krajevni skupnosti in zato je dvorana v Markovcih včasih premajhna, da bi sprejela vse in to jim je tudi v največje zadovoljstvo.

Ko smo jih povprašali po vajah in prostoru za pevske vaje, so rekli, da se morajo predvsem zahvaliti kolektivu osnovne šole, ki jim nudi topel solski razred dvakrat tedensko po dveh uri. Veliko razumevanja ima tudi Zveza kulturnih organizacij v Ptuj, ki zagotovi sredstva za

V torek, 23. januarja je minilo natanko sto let, ko se je v Vinici v Beli Krajini rodil naš veliki pesnik in mojster lepe slovenske besede OTON ŽUPANČIČ. Pred 29. leti, leta 1949 je umrl v Ljubljani. Oton Župančič je bil v svojem času ena osrednjih osebnosti na Slovenskem, prevajalec in dramatik, spoštovanja vreden sogovornik o katerem je bilo v zadnjih dneh veliko napisanega in povedanega.

Kdorkoli je Župančiča osebno poznal, ga še posebej ceni kot izredno skromnega moža, prijetnega sogovornika, ki je vse svoje življenje posvetil čistosti slovenskega jezika, pel je o svoji domači zemlji, o nje prelestih in o nje bolestitih — kot je zapisal Matej Bor.

Ni moj namen ponavljati že znanega. Akademik Josip Vidmar nam je našega velikega poeta dovolj zgovorno predstavil, o njem so veliko napisali tudi literarni zgodovinarji in drugi poznavalci Župančiča in njegovega časa. Iz obdobja, ko je bil upravnik ljubljanskega gledališča, se ga ptujski režiser Peter Malec takole spominja:

„Oton Župančiča sem osebno poznal, bil je upravnik v ljubljanskem gledališču, v času, ko sem bil v ljubljanski Drami angažiran. Z njim pa sem se spoznal že pravzaprav pred vojno, ko sem v tej gledališki hiši debitiral 1935 leta kot režiser v dramskem delu IZDAJA PRI NOVARI.

Nekaj let za tem sem tudi kot član mariborske drame gostoval v Ljubljani z delom KOVARSTVO IN LJUBEZEN v novem prevodu in takrat sem Župančiča spoznal še po drugi plati. Prvič me je povabil po generalki tega, dela nad katerim je bil izredno navdušen, v svojo pisarno in mi dejal naj se v mesecu februarju 1941 leta oglasim pri njem, da se dogovoriva o stalnem sodelovanju in podpisu ustrezne pogodbe. Seveda je za tem nastala vojna in se ta najin dogovor ni uresničil.

Nekajkrat sem bil tudi na Bledu v vili Keslerjevih, kjer je po navadi preživljal počitnice skupaj z Albrehtom, ki je bil njegov svak. Z njim pa sem se spoznal že prej,

ker je študiral v Kranju in o mojem rojstnem kraju sva se velikokrat pogovarjala in tako postala tudi dobra prijatelja. Albreht me je tudi nekako uvedel v njegovo bližino, predvsem pa še Josip Vidmar, ki je bil takrat v Ljubljani dramaturg in sva veliko sodelovala v zvezi z dramaturgijo in režijo.

Kolikor se danes spominjam, sem bil menda dvakrat tudi na domu Otona Župančiča, kjer mi je izredno padla v oči njegova skromnost in velika ljubezen do njegove matere, ki je takrat živela z njim.

Če bi hotel povedati svoje vtise o Župančiču moram reči, da je bil takrat nedvomno ena največjih slovenskih osebnosti, največja avtoriteta. Vsi smo ga izredno spoštovali in v tistem času je bila za vse prava čast, če si lahko z njim govoril. Moram še enkrat poudariti, da je bil zelo skromen, malo je govoril...

Razgovoril se je šele v trenutkih, ko si zašel z njim v literaturo in če je stekla beseda o jeziku. V svoji pisarni v gledališču je imel vedno na eni strani uradne dokumente na drugi pa Shakespeara, ki ki ga je prevajal iz originalov. Žal pa se je takrat moral ukvarjati s številnimi problemi v gledališču, z denarjem in drugim, namesto, da bi se ves predal svojemu umetniškemu ustvarjanju. Dobro se spominjam, da je bilo takrat za njega edino merilo kako je bilo delo upravljeno, ne glede na to kdaj si ga začel opravljati. Župančič nikoli ni mogel biti uradnik, bil je umetnik...

Spominjam se tudi tega, da je nastal pravi preplah med igralci, če

je katerega klical v pisarno. Vsak je najprej pomislil, kako bo pred njim govoril, ker je ravno na pravilno govorjenje zelo veliko dal. Tu je bil neizprosno in je za njega veliko več pomenilo, če je igralec dobro govoril kot pa, če je dobro igral. Od tega je takrat bila odvisna tudi višina osebnega dohodka.

Dostikrat se je zgodilo, če si je predstavo ogledal, da vas je drugi dan poklical v pisarno in vsakemu je bilo takoj jasno — zakaj gre. Ni imel navade, da bi govoril na splošno, recimo o celem odlomku, ampak mu je velikokrat šlo samo za eno besedo.

V ljubljanski Drami so imeli igralci strahotno tremo in postali nervozni, če je dramaturg povedal, da pride Župančič na vajo. Spominjam se vaje, ki je bila pred vojno za Kovarstvo in ljubezen, ko je tovariš Vidmar, ki je bil takrat dramaturg povedal, da pride poslušat vajo Župančič. V trenutku je postala med igralci taka nervoza, ki je tudi na premieri nisem nikoli videl.

Po navadi se je zapičil v neko besedo, včasih tudi pol ure in več govoril o njej tako, da igralec ni vedel ali misli na njega ali na kolega, ki je nastopil pred njim.

Takrat sta ravno nastopila Stane Sever in Ančka Levarjeva. V odmoru pa je bil zelo preprost in je lepo razlagal kar koli smo ga vprašali. Mislim, da je šlo takrat za besede PIŠ ME V UH in da je Levarjeva rekla: „Piš me v uho.“ Župančič je takoj dejal, da naš

preprosti človek ne bo nikoli rekel „piš me v uho.“

Vse igralci in režiserji smo imeli takrat veliko spoštovanje do njega in nihče razen redkih, mislim da sta to bila samo tajnik Karel Mahkota in Levar, ga ni tikal.

Poleg svojega dela v gledališču je Župančič zvečer rad zahajal h Kolovratu, kjer se je sestajal s svojimi prijatelji — pisatelji in drugimi intimnimi prijatelji. Vem, da mi je Župančič pravil tudi o tem, da zelo trpi, če mu kdo izmed njegovih intimnih prijateljev umira. Umrl so mu vsi: Kette, Murn, Cankar. On je edini od moderne preživel.

Se danes hranim nekaj njegovih stvari, ki mi jih je popravljal. Spominjam se Vic Male, ki sem jo nameraval režirati v Ljubljani leta 1939 pri kateri mi je Župančič popravil tekst in so zelo zanimive njegove pripombe. Človek se je lahko od njega ogromno naučil. Nikoli pa ni pristal na to, da bi prevajali prevode, temveč je vedno zahteval, da so vse stvari prevedene iz originalov. V tem je bil nenadkriljiv. Takrat je resnično veljal za prvega slovenskega človeka in njegova beseda je veliko zalegala.

Jo čujete? Ta njen razkošni zven: zdaj plat zvona, zdaj vzdih, zdaj šum prediva, zdaj slap, ki pada tam s samotnih sten — pesem minljivosti, ki ni minljiva.

(M. Bor)

M. Sneiderger

Moški pevski zbor KPD Alojz Štrafela Markovci pod vodstvom Janeza Bezjaka (prvi z leve).

Foto: R

16. decembra. V krajevni skupnosti ni proslave v katero se ne bi vključili tudi s svojim petjem, je med drugim dejal predsednik zbora Franc GOLOB. Vsakemu vabilu se radi odzovejo saj jih družijo ljubezen do petja, njihovo skupno prepričanje, da je ravno petje tisto v katerem najdejo

umetniško vodstvo zbora; vse to jim daje tudi v tej sezoni novih moči ob načrtovanju svojega dela in samostojnega koncerta, ki ga bodo pripravili skupaj s tamburaškim orkestrom iz Ptuj. V programu radia Ptuj pa se bodo predstavili v nedeljo 29. januarja ob 12. uri in 15. minut. mš

Občni zbor folklornega društva Ptuj

Organizirana skrb za ohranitev ljudskega blaga

Predstavniki sekcij, ki delujejo v sestavi folklornega društva Ptuj, so na občnem zboru društva, ki je bil 20. januarja, predvsem govorili o vlogi svojega poslanstva. Nič novega ne bomo zapisali, če povemo, da v svojih hotenjih ohranjanja ljudskega blaga vseh vrst pozabe, dnevno hodijo po trnovi poti. Vse preveč je še mišljenja, da je skrb za ohranitev izročila preteklosti „last“ le peščice navdušencev. Kako navdušiti tudi ostale, da sprejemajo del obveze?

Na občnem zboru društva so člani društva skupno ugotavljali uspeh minulega dvehletnega obdobja.

Člani posameznih sekcij so na številnih prireditvah doma in tudi v tujini želi veliko uspehov. Največja težava, s katero se posamezne folklorne skupine pogosto srečujejo, je vprašanje opreme. Številni rekviziti skupin so dotrajali, potrebno bo kupiti nove in skupine na novo opremiti. Denarja pa za to ni na pretek. Zato je mnenje, da se skupine opremljajo po določenem programu.

Občni zbor je tudi sprejel program dela za tekoče leto. Posebno pozornost v programu dela zavzema folklorna revija ob proslavi 40-letnice delovanja folklorne v

Markovcih, sodelovanje ptujskih folklornih skupin na proslavi 40-letnice skupine Beltinci, gostovanje skupin pri zamejskih Slovencih in drugi nastopi folklornih skupin. Tudi v finančnem programu za letošnje leto se predvideva 20.000 dinarjev za nakup potrebnih rekvizitov za folklorne skupine.

Ob tej priložnosti so udeleženci občnega zbora izvolili nove člane izvršnega odbora društva, nadzornega odbora in častnega razsodišča. Folklorno društvo Ptuj bo tudi v prihodnje vodil Jože Štrafela. MG

Mladi ob 100-letnici Župančičevega rojstva

Tudi mladi v ptujskih osnovnih šolah se bodo z vrsto aktivnosti vključili v program praznovanja ob 100-letnici Župančičevega rojstva. Poleg tega, da bodo pripravili priložnostne proslave, bodo v letošnji program bralne značke vključili tudi Župančičeva dela.

Tekmovali bodo za Ingoličeve in Župančičevo bralno značko. Učenci v prvem in drugem razredu bodo tekmovali za cicibanovo bralno značko, v tretjih razredih za bronasto značko, v petih razredih za srebrno značko in v sedmih razredih za zlato bralno

značko. To so stopnje Ingoličeve bralne značke. Župančičeva bralna značka obsega tri stopnje: bronasto, za katero bodo tekmovali učenci četrtilih razredov osnovne šole, srebrno, za katero bodo tekmovali učenci šestih razredov in zlato bralno značko, za katero bodo tekmovali učenci osmih razredov.

V akciji bralne značke letos sodeluje okrog 4000 učencev. Znanje učencev preverjajo mentorji — slavniki. Zaključek bralne značke je predviden za mesec maj. MG

Le ustrezno znanje je porok za pravočasno pomoč

Velik del dejavnosti občinskega odbora Rdečega križa v Ptuj se odvija tudi v raznih komisijah, kjer si njihovi člani vsak po svoje prizadevajo za dosledno izpolnjevanje sprejetih letnih programov dela. Tako v okviru občinskega odbora delujejo komisije za varstvo pred elementarnimi in drugimi nesrečami, za socialno dejavnost, zdravstveno vzgojo, krvodajalstvo, za mlade člane in mladino Rdečega križa ter za propagandno dejavnost.

V okviru programa dela komisije za varstvo pred elementarnimi in drugimi nesrečami, se je včeraj začel 80-urni tečaj prve pomoči za organizacije združenege dela Mesokomunal Perutnina, Merkur, Komunalno podjetje in Kmetijski kombinat. Tečaj vodi dr. Jadranka SOLMAN v sodelovanju z učiteljicama prve pomoči — medicinskima sestrama Slavico Pincl in Anico Kozoder.

V to obliko usposabljanja občanov za nudenje prve pomoči pa se uspešno vključujejo tudi na območjih posameznih krajevnih skupnosti. Tako se bo 31. januarja začel 80-urni tečaj prve pomoči za območje krajevnih skupnosti Rogoznica, kjer se bodo kandidati zbrali ob 15. uri v prostorih opekarne v Zabajaku. To pot bo tečaj vodil dr. Aljoša Planinšek skupaj z učiteljicama prve pomoči — medicinskima sestrama Vido LIPOVSEK in Marijo GNILSEK. Z 1. februarja pa bo tečaj prve pomoči stekel tudi na Vidmu pri Ptuj. Prostore za pouk jim bo odstopila tamkajšnja osnovna šola, vodstva tečaja pa je prevzel dr. Janez MRSEK skupaj z učiteljem prve pomoči Jankom KORPARJEM.

Glavni cilj pri organiziranju teh tečajev je usposabljanje ekip za prvo pomoč za potrebe civilne zaščite za katere potrebujemo

resnično dobro pripravljene in izurjene delovne ljudi in občane. Vzoredno s tem pa občinski odbor Rdečega križa v Ptuj usposablja v prvi pomoči tudi bodoče voznike motornih vozil, ki si pridobivajo potrebno znanje v 13-urnih tečajih v Ptuj in Idričevem. Do sedaj se je prijaviło že tolikšno število kandidatov, da so vsa razpoložljiva mesta izpolnjena kar za šest takih tečajev in preverjanj pridobljenega znanja.

Vse to dovolj zgovorno priča o veliki zavzetosti same občinske organizacije RK in zdravstvenih delavcev, ki se vsi skupaj zavedajo pomembnosti svojega dela v pripravi prebivalstva za potrebe civilne zaščite in nudenje prve pomoči v njej, saj se znanje nenehno preverja na ustreznih občinskih, regionalnih republiških tekmovanjih, kjer smo Ptujčani že dosegli pomembnejše uspehe. mš

VIDA ROJIC

UPORNE

SLOVENSKE GORICE

32. nadaljevanje

Iz Slovenskih goric so zapornike, namenjene za selitev, poslali v zbirna taborišča za izseljence: na grad Borl, v mariborsko meljsko kasarno, nekaj pa še na grad Rajhenburg ob Savi. Od 6. junija pa do 26. julija 1941 se je iz Maribora odpeljalo z vlaki 26 transportov po okrog 300 izseljencev, iz Rajhenburga pa sedem. Od teh so bili iz ptujskega okraja štiri, dva v Srbijo in dva na Hrvaško.

Iz Slovenskih goric je okupator izselil okrog 1200 prebivalcev. Med njimi so bili učitelji, duhovniki, uradniki, zdravniki, odvorniki, sodniki, trgovci, gostilničarji in še nekateri drugi obrtniki pa tudi posestniki, ki so delovali pri Sokolu ali v drugih organizacijah, ki so krepile narodno zavest in pripadnost Jugoslaviji.

Izgnanci so smeli odnesti s seboj le 50 kg imovine in 500 dinarjev, vse drugo jim je zaplenil okupator. Kaj je tedaj pomenilo 500 din, nam pove dejstvo, da je učitelj po strokovnem izpitu zaslužil 1200 dinarjev mesečno.

Poleti 1941 so rasne komisije pregledovale prebivalce, če so arijske nase. Vse, ki so kazali znake nearijskih ras, so določili za selitev. Redke židovske družine, ki so živle po večjih krajih Slovenskih goric: v Ptuj, Središču, Ljutomeru in še ponekod, so se izselile že pred nemško zasedbo. Ostalo pa je nekaj mešanih družin, ki pa so jih Nemci seveda preganjali. Za vse žide so hitlerjevci po Slovenskih goricah pripravili že pred okupacijo sezname, zato so lahko nemške oblasti takoj po prihodu ozdale aretacijske naloge zanje. V ptujskem zgodovinskem arhivu je ohranjeno za tri ptujske židovske družine: Ignaca in Hinka Sonnenscheina ter Marijo Oskar, ki so bili vsi trgovci s poljskimi pridelki.

Po nemškem napadu na Sovjetsko zvezo, 22. junija 1941, so Nemci zaprti tudi ruske emigrante, ki so se tu naselili po prvi svetovni vojni.

PRISILNO DELO

Nemci so na sedežih okoliž ustanovili delovne urade „arbeitsamte“, da bi pridobivali ljudi za delo v Nemčiji in Avstriji. Tam so spričo vojaške mobilizacije svojih ljudi potrebovali ogromno delovne sile v tovarnah, rudnikih, železnici in drugod. Zato so uvedli obvezno delo za vse, ki niso bili najno potrebni na kmetiji. Na delo v Nemčiji in Avstriji so se javljali tudi prostovoljno. Doma so ljudi prisilno zaposlili največ pri cestnih delih, saj so morali stare jugoslovanske ceste modernizirati za vojaški promet.

DELOVANJE HEIMATBUNDA

Steirischer Heimatbund (HB) — domovinska zveza je bila ustanovljena maja 1941. Vanjo so vabili letaki po sedežih občin. Zaradi strahu pred selitvijo se je v Slovenskih goricah vpisalo v zvezo kar 96 odstotkov prebivalcev. (Befehlblatt der Bundesführung des. St. Heimatbund, Juli 1941).

Po nalogu nacionalsocialistične stranke je Heimatbund razdelil prebivalce po politični in rasni pripadnosti v tri skupine, ki so prejeli ligitimacije v treh barvah. Člani kulturbanda so dobili rdeče izkaznice. Ti so lahko stopili v nacionalsocialistično stranko. Zelene so dobili oni, ki so jih smatrali Nemci za germanizacijsko sposobne. Do preklica so dobili tudi nemško državljanstvo. Bele izkaznice pa so prisodili „varovancem nemške države“ (Schutzahingeoerige des Deutschen Reiches). To so bili politično nezanesljivi.

Kdor se je potegoval za rdečo ali zeleno izkaznico, je moral pred upravnim uradnikom Heimatbunda podati natančen opis svojega življenja in prepričljivo dokazati privrženost nemštvu. Izven teh treh skupin so bili ljudje brez državljanstva. To so bili izomenci in rasni delavci, ki niso prosili za sprejem v HB ali za priznanje kakšnega drugega državljanstva, n. pr. hrvaškega.

Pečat krajevnega udara HB je imel v sredini polja štajerski grb, to je stojičega leva, nad njim pa kljukasti križ.

Prebivalci Slovenskih goric so imeli največ zelenih in belih izkaznic. Lastniki rdečih in zelenih so se morali udeleževati zborov — apelov, ki so jih oblastniki sklicevali najmanj enkrat mesečno. Plačevati so morali tudi članarino. Lahko so nemoteno potovali po vsem nemškem ozemlju, medtem ko so morali drugi prositi za potna dovoljenja. Lastniki rdečih in zelenih izkaznic so imeli še druge ugodnosti, predvsem dodatne karte za hrano in drugo blago.

Heimatbund je bila politična organizacija pod vodstvom NSDP, ki je skrbelo za hitro ponemčenje prebivalstva. Zato je takoj po ustanovitvi silila ljudi v jezikovne tečaje. Ljudje so v Slovenskih goricah sprva poslušno obiskovali tečaje, toda že leta 1942 je disciplina popustila.

V okviru domovinske zveze sta delovali organizaciji Wehrmannschaft (vermani) in Hitlerjugend (Hitlerjeva mladina). Heimatbund je uredil na gradu Vurberku šolo za voditelje te organizacije za Sp. Štajersko. Na Mestnem vrhu pri Ptuj pa je vadilo v Sirčevi hiši okrog 20 vermanov.

VERMANI

Slovenske gorice so bile razdeljena v več vermanskih okolišev. Zajemali so po dve do tri občine. Na krajevnih sedežih Heimatbunda so sklicevali pripadnike „vermanskafta“ na vojaške vaje, ki so bile navadno ob nedeljah. V vermane so vpisali mlajše letnike moških. Vermanskim oddelkom so poveževali zagriženi hitlerjevci, medtem ko je bilo med moštvom veliko zavednih Slovencev.

Vermanske vaje so bile strogo obvezne, vendar so se domačini tem vajam že leta 1942 na razne načine izmikali.

Namen te oborožene organizacije je bil, da bi pomagala dušiti osobodilni boj. Vermani iz Slovenskih goric so se udeleževali bojev s partizani predvsem na partizansko močnejših območjih, kakor sta bili Pohorje in Gomja Savinjska dolina.

Ker so bile Slovenske gorice tudi med nemško zasedbo razdeljene med tri nemška okrožja, so spadali tudi vermanski oddelki pod tri okrožna poveljstva: mariborsko, ptujsko in ljutomersko-radgonsko.

OROŽNIŠKE POSTAJE

so bile raztresene po vsem slovenskogoriškem ozemlju in so bile podrejene, kot vermani, trem okrožnim poveljstvom. Poveljniki orožniške postaje in navadno se eden do dva orožnika so bili Nemci. Pomagali pa so jim po eden bivši slovenski orožniki ali pomožni policisti.

Solo za pomožne policiste so Nemci uredili v predvojni gostilni v Ljudskem vrtu v Ptuj, ki jo je obiskovalo okrog 60 gojencev.

Orožniške postaje so zajemale po več občin. Njihova naloga pa je bila, čuvati red in mir na svojem ozemlju in zatirati osobodilni boj. Postaje so morale javljati, kar so zvedele o gibanju partizanov okrožnim orožniškim poveljstvom.

Nadaljevanje prihodnjic

MOJ DOMAČI KRAJ

Moj domači kraj se imenuje Kukava. Steje štiriinšestdeset hiš. Je gričevnat, po njem pa se vije ozka cesta. Posajen je z vinogradi in sadovnjaki. Nekaj je tudi travnikov, gozdov in polj.

Ljudje tukaj živijo od kmetijstva. Nekaj pa jih je tudi zaposlenih v raznih tovarnah. Med njimi so to največ očetje.

Hiše v mojem domačem kraju so zelo raztresene, saj se moj kraj vleče celo štiri kilometre — od Mostja pa do Juršinci.

Marta Kovačec, 3/a,
OŠ Juršinci

NA ZDRAVNIŠKEM PREGLEDU

V petek smo imeli pregled. Morali smo se sleči do pasu. Pregledovala nas je zdravica. Najprej so bile na vrsti deklice, potem mi. Pregledala nas je v zbornici. Meni je rekla, naj grem k zobozdravniku.

Vsi smo bili zelo oblečeni in umiti. Jaz nisem imel zdravstvene knjižice, ker jo imajo v Kidričevem. Tudi zdravko je ni imel. Vsak je odšel, ko je bil gotov. V razredu nas je čakala tovarišica in nadaljevali smo pouk.

Bojan Stern, 2. razred,
OŠ Majšperk

NAŠA POMOČ VRSTNIKOM

V novembru letos smo na naši šoli zvedeli, da bomo sodelovali v solidarnostni akciji z geslom: „5000 torbic za vrstnike v Južni Afriki in Palestini“. Vsaka razredna skupnost bi naj zbrala sredstva za vsaj eno šolsko torbico. Izračunali smo, da bi vsak učenec prispeval 5 din. Nekateri učenci so prispevali več, drugi pa manj. Tako smo učenci naše šole zbrali 5000 din. Pomagali smo mladim v Palestini, Mozambiku, Gvineji Bisao, Namibiji, Zimbabvi in Angoli.

Eva Jurkovič, 3/b,
OŠ Toneta Znidariča, Ptuj

SOSEDOV KONJIČEK

Sosedovi so dobili žrebička. Vsak dan sem bila pri njem. Dala sem mu ime Linda. Imel je veliko belo liso. Ko se je skotil, je stal na tankih nogah. Ubogal me je vse. Ko je slišal moje korake, je začel rezgetati. Bil je zelo pameten žrebiček. Ko so ga prodali, sem bila žalostna. Zelo sem ga imela rada. Želim si še tako pametnega žrebička.

Brigita Krajnc, 4. r.,
OŠ Lovrenc na Dr. polju

NAŠ PSIČEK

Imamo velikega psa. Star je sedem let. Je črn. Zelo je hud. Imam ga zelo rada. Ko pridem iz šole se me vedno razveseli.

Nekega dne, ko sem prišla iz Ptuj, sem se preoblekla in šla k njemu. Nesla sem mu hrano. Ugriznil me je v obraz. Mamica in atek sta me hitro nesla k zdravniku.

Tega ne bom nikoli pozabila.
Brigita Kolnik,
4/a, OŠ Juršinci

MOJE NOVOLETNO PRAZNOVANJE

Letos smo tudi v šoli praznovali Novo leto. Všeč mi je bilo. Ko je prišel dedek Mraz, sem mislila, da je že novo leto. Z darili, ki nam jih je dal dedek Mraz, sem bila zadovoljna.

Tudi doma smo praznovali. Mami sem v soboto zjutraj pomagala speči potico. Ko sva spekli, sem bila zadovoljna, da se nama je posrečilo. Nastopila je ura 19. Z mamo sva pripravili mizo, da sva lahko povabili domače na pričakovanje prestopa v novo leto. Večer se je vlekel in vlekel, da sem že za mizo spala, a zaspati nisem smela, ker sem hotela dočakati polnoč. Vsi smo si čestitali.

V letu 1978 si želim, da ne bi bilo vojne, potresov, poplav, da ne bi bilo letalskih nesreč... Vsemu svetu pa želim mir. Nada Horvat,
OŠ Vinko Jurančič,
Vitomaci

mladi dopisniki

mladi dopisniki
mladi dopisniki
mladi dopisniki
mladi dopisniki

MOJ MAČEK MEDO

Sem ljubitelj domačih živali. Moja najljubša žival je dveletni maček Medo. Je sivo progaste barve, podbradek in tačke pa ime bele. Zelo rad se igra. Zaradi razigranosti je že večkrat razbil mami kakšen lonček z rožami. Včasih, ko ima priložnost, ga njegov mačji nagon zavede v krajo kakšnega koščka mesa. Najraje ima počeno in že hladno meso, vročega ne mara, ker se je že nekajkrat z njim opeknel, kadar pa ni tega, velja tudi surovo meso.

Vendar sem pri vseh teh krajah mesa opazil nekaj čudnega. Medo ni nikoli kradel brez razloga.

Nekega jutra sem ga opazoval, kako je čakal pred mišjo luknjo na svoj „jutranji obrok“. Ko se je čakanja naveličal, je odšel. Nekaj trenutkov za tem sem se odpravil v kuhinjo. Pred vrati sem presenečen obstal. Ker Medo ni imel pri mišji luknji srečo, je pač moral začeti drugje. To jutro si je privlekel iz kuhinje namesto miši kos kurjega mesa. Ko me je opazil, me je nedolžno pogledal, češ: „Tudi jaz si moram včasih privoščiti boljši zajtrk.“ Potem sva se nekaj časa gledala in maček, ki se je že začel bati za svoj zajtrk, se mi je izmuznil med nogami ter pobegnil. Kmalu za tem sva postala zopet prijatelja. Kadar dremleje v kotu, me spominja na svingo, ki sem jo videl v Splitu.

Gregor Horvat, 6/a,
OŠ Anica Černe,
Makole

POGOJI V NAŠI ŠOLI

V naši šoli so pogoji zelo slabi. Nimamo centralne kurjave, še manj pa vodovoda. Dobro bi bilo, če bi imeli centralno kurjavo, kajti to bi bilo v velik prid učiteljem, še bolj pa čistilkam; čistilke morajo vedno hoditi iz prvega nadstropja ali pa iz pritličja v klet. V kleti imamo prenog in druge shrambe. Mislim, da ni treba utemeljevati, kako potrebujemo centralno kurjavo, pa tudi vodovod nam je zelo potreben.

Upajmo, da bo naša šola še vse to dobila, ko nas več v njej ne bo. Tudi letovodnice nimamo. Prihodnjim rodovom želimo, da bi imeli vse to, kar mi pogrešamo.

Justika Kozel, 8/r.,
OŠ Leskovec

V CIRKOVCAH SMO PRAZNOVALI

Bolj se je bližal konec leta, hitreje so minevali dnevi. Ti dnevi so bili sončni in lepi. Človek bi mislil, da je pomlad, ne pa zima. Tako je dedek Mraz s svojim spremstvom moral priti peš v našo šolo in ne s sanmi, kot je to njegova navada.

V četrtek so ga pričakali v novi dvorani predšolski otroci. Učenci osnovne šole so jim uprizorili pravljčni program. Ob koncu predstave pa je prišel mednje težko pričakovani dedek Mraz in malčke obdaroval z darili, ki jih je prinesel zanje. 30. decembra smo pa imeli učenci naše šole skupno novoletno proslavo. Kulturni program je bil enak kot že prejšnji dan. Seveda je tudi nas obiskal dedek Mraz. Posebno so ga pa bili veseli prvošolčki. Najbolj so jim zažarele oči in lica ko je pričel deliti med nas skromna darila. Naše veselje in proslavljanje novoletnih praznikov se je nadaljevalo še v razredih vse do 14. ure.

Letos nismo tudi pozabili na naše najstarejše občane. Sprejeli smo jih ravno tako v naši novi dvorani. V kulturnem programu, ki je bil prirejen zanje, je poleg naših učencev nastopil tudi domači ženski in mešani pevski zbor. Moram še omeniti, da smo jih sprejeli učenci, jim pripeli šopke in da nanje ni

pozabil dedek Mraz. Ob koncu smo jim priredili zakusko. Za zabavo je igral šolski instrumentalni ansambel.

Pripricana sem, da so prireditev ob novem letu 1978 marsikoga osrečile in da smo vsi odnesli s seboj najlepše spomine. Če že nekemu želimo srečo in zdravje moramo biti pripravljeno zanj tudi kaj storiti in žrtvovati, sicer bi ostale naše besede samo prazne fraze. Vemo, da v naši skrbi za človeka; to je od naših najmlajših do najstarejših občanov. V očeh marsikaterega starčka se je utrla solza, saj so bili srečni in zadovoljni, da smo se jih spomnili.

Jožica Vuk, 6/a,
OŠ Cirkovce

OB 36. OBLETNICI

Jugoslovanske oborožene sile slavijo letos 36. letnico ustanovitve Prve proletarske brigade. Natanko 22. decembra 1941 je v malem bosanskem mestu Rudo „zagledala luč“ naša JLA. Ta datum nam je vsem znan, saj se ob njem spominjamo naših tovarišev v uniformah. Kajti oni so čuvarji našega lepega morja, sinjega neba in prelepe domovine.

JLA še letos posebej praznuje svoj praznik, saj je v znamenju Titovih jubilejev še lepši. Vojaki se zavedajo, da so pod njegovim Titovim vodstvom, zrasli v sodobno in močno armado, katera je v stanju, da se spoprime z vsakim agresorjem naše socialistične domovine. JLA ni samo varuh naše svobode, ampak tudi učitelj mladih, saj iz njenih vrst prihajajo mladi, ki so v službenju vojaškega roka postali tudi strokovnjaki ne samo na vojaškem področju, ampak tudi na gospodarskem.

Naše oborožene sile zelo uspešno sodelujejo z družbeno skupnostjo. To sodelovanje se vidi najbolj v vseh oblikah splošne ljudske obrambe. Med prebivalstvom in oboroženimi silami je veliko povezovanje v kulturnem življenju in v sodelovanju pri raznih akcijah. Kot se to izraža v pomoči pri gradnjah cest, mostov, vodovodov...

Največja solidarnost JLA se izkaže pri elementarnih nesrečah.

In to so dejstva, ki nam povedo, da je JLA res naša — ljudska. Zato se ob njenem prazniku spomni mo vseh njenih vojakov, seveda pa tudi njenega vrhovnega poveljnika tovariša Tita. Žaželimo si tudi, da bi naša JLA še naprej tako dobro vodil in jo ohranil dobro in zares ljudsko.

Andrej Menoni, OŠ,
Franca Osojnika, Ptuj

MOJA NOČNA LUČKA

V šoli smo se učili izdelati nočno lučko. Mamica mi je dala denar za žarnico in vložek. Odhitela sem v trgovino.

Ko sem prišla domov, sem jo začela izdelovati. Ni mi takoj uspelo. Tretjič se mi je le posrečilo. Drugi dan sem jo odnesla v šolo. Vsi sošolci in sošolke so se čudili, ko je zasvetila. Doma sem jo položila na nočno omarico.

Vsak večer mi prijazno sveti. Vesela sem svojega izdelka.

Romana Lečnik,
OŠ Videm pri Ptuj

POSTAL SEM PIONIR

PONOSEN SEM, KER SEM V PETEK POSTAL PIONIR. NA ODRU SMO NASTOPALI. VSAK PIONIR JE DOBIL KAPO. NA NJEJ JE BILA ZVEZDA. V IZKAZNICAH SO BILE ZNAČKE, SO RDEČE IN NA NJIH PIŠE: ZA DOMOVINO S TITOM NAPREJ.

MIRAN KOLAR, 1. R., MAJŠPERK

KAKO BO?

Večkrat sem že premišljevala o svoji prihodnosti. Zavedam se namreč, da obiskujem zadnje leto osnovno šolo. Ko bom končala osmi razred, se bodo zame začele večje skrbi, večje obveznosti. Konec bo brezkrbnih osnovnošolskih dni. Voziti se bom morala z vlakom. Potem ne bo več opravičil: Ura je zaostajala, zaspala sem, kajti vlak ne bo čakal. Obiskovala bom drugo šolo, dobila bom nove profesorje, sedela bom v novem razredu in spoznala bom nove sošolce. Kakšni bodo? Koliko jih bo? Kakšen bo moj uspeh? Vse to so samo vprašanja, ki pa bi jih lahko našteval in našteval, pa jih nikoli ne bi bilo konec.

Gotovo pa se mi bodo zdeli najtežji prvi dnevi, ko bo zame še vse novo neznano. Še rada se bom spominjala dni iz osnovne šole! Kdo bo zamenjal vlak, deset minut vožnje ura, prišla bo težja učna snov, ne bo več toliko časa kot prej. Ali se bom naprej lahko posvečala konjičkom: košarki, namiznemu tenisu, novinarskemu krožku? Ali res ne bo časa prijati za košarkarsko žogo, lopar ali pisalo? Moja velika želja je, da bi kljub vsem obveznostim, ostala vsaj pri nekaterih od teh dejavnosti, saj za vse verjetno ne bo časa. Pisalo in list bom vzela v roke ob prostih dnevih, lopar za namizni tenis v počitnicah in mogoče bo ostal le za treniranje košarke čas med tednom, kajti domov bom prihajala popoldne, morala bom hitro napisati nalogo, se mnogo učiti, preostali čas pa porabiti za košarko.

Seveda, so to samo moja ugibanja in lahko se zgodi, da se uresničijo, lahko pa, da bo moja prihodnost čisto drugačna. Vem pa, da bo mnogo vsega odvisno predvsem od mene, saj je vsak svoje sreče kovač. Če mi bo šlo v dobro, kar seveda upam, bo čas tudi za izvenšolske dejavnosti, v drugem primeru pa se bom posvetila največ v predvsem učenju.

S takšnimi sklepi sem ponavadi zaključevala svoja razmišljanja o prihodnosti. V meni se je pojavil majhen občutek sreče, da je pred mano še dobera pol leta šolanja v osnovni šoli, s tem pa tudi najpomembnejši sklep za mojo prihodnost: Čim več znanja odnesti iz osnovne šole v gimnazijo.

Iris Lepšina 8/b,
OŠ Cirkovce

RAZLILA SEM MLEKO

Pri nas doma imamo tri krave. Namolzem precej mleka. Nosimo ga v zbiralnico. Vedno ga nosim jaz. Nosim ga deset litrov in to v dveh kanglah. Ko sem nekoč nesla mleko v zbiralnico, mi je spodrsnilo in sem padla ter razlila vso mleko. Ko sem prišla domov, mi je mama rekla, kakšna neroda sem. Od takrat vedno bolj pazim, ko nesem mleko. Nesem pa ga rada.

Lea Fras, 4/a,
OŠ Juršinci

MOJ STRIC LOVEC

Mož tete Milice je lovec. Ime mu je Tinek. Vsako nedeljo prihajamo k njim. Ob nedeljah in med tednom gre večkrat na lov. Ves prosti čas porabi zanj. Ustrelil je že več srnic, zajčkov in še mnogo drugih gozdnih živali. Ne strelja samo, ampak pozimi tudi hrani živali. Obljubil mi je, da me bo enkrat vzel s seboj na krmišče.

Natalija Ivanuša,
OŠ, Toneta Znidariča,
Ptuj

SPET JE ZIMA

Na vrata trka zima. Spet je prišel čas, ko je zapadel sneg. Dnevi so krajši, noči pa daljše. Malokrat se še prikaže sonce iza oblakov. Otroci se radi sanjajo in smučamo. Ko se nasankamo, gremo lepo domov. Zvečer zlezemo za peč in čakamo na večerjo. Po večerji pa gremo spat. Če nam pa še ni za spanje, spet zlezemo nazaj za peč in beremo kakšno zanimivo knjigo.

Lea Fras, OŠ Juršinci, 4/a

MAMA

Mama kuha kosilo. Suzana hoče umivati krožnike. Jaz želim čistiti tla. Vsi hirimmo. Naša hiša ima več oken in vrat. Okna so zasteklena. Na oknih so rože. Okoli hiše raste travna. Imamo velik vrt. Na vrtni raste v letnem času: solata, česen, ohrovt, hren in rože. S sestro teka va okoli hiše.

BOŠTJAN MLAKAR,
I. R. MAJŠPERK

MOJA NAJLJUBŠA IGRAČA

Moja najljubša igrača je punčka Beti. Ima plave lase. Ima dolge trepalnice in modre oči. Je velika. Vedno jo lepo oblečem. Dobila sem jo od mame za peti rojstni dan. Je zelo lepo ohranjena. Še sem bila majhna, sem jo kopala, nosila na sprehod in ji kuhala. Sedaj sameva v kotu. Kdaj pa kdaj jo vzamem in se z njo spet poigram.

Bojana Pavlin, 4/a,
OŠ Juršinci

Na kratko iz Slovenske Bistrice

V okviru praznovanja praznika občine Slovenska Bistrica so člani dramske skupine DPD Svoboda Slov. Bistrica naštevali dokumentarno dramo Franja Žilka „Nesmrtni bataljon“.

Prva predstava je bila na predvečer praznika, ki je privabila v dvorano čez 400 gledalcev. Prav tako veliko zanimanje je bilo za ponovitve, ko so 11. januarja imeli predstavo za mladino in šolarje, 12. januarja pa za starejše občane. Z delom v režiji Milana Vidica „Nesmrtni bataljon“ bo dramska skupina DPD Svoboda iz Slov. Bistrice gostovala tudi v drugih krajih na območju občine.

V sindikalnem domu delovnega kolektiva IMPOL Slov. Bistrica je odprta razstava slikarskih del ravnatelj OŠ v Rušah Mirka Vovška. Razstava je bila odprta v okviru prireditev ob občinskem prazniku in v spomin na slavista in pisatelja

Janka Glazerja. Za 1.200 članskih kolektivov Izopola je bila razstava pomemben kulturni dogodek, saj Mirko Vovšek v svojih oljih uporablja predvsem motive s Pohorja.

V planinskem domu Antona Štuhecna na bistrskem Pohorju je bil 13. in 14. januarja 1978 dvodnevni seminar za predsednike OO ZSMS in za člane predsedstva konferenc mladih iz krajevni skupnosti z območja občine.

Seminar je organizirala OK ZSMS, predavatelji pa so bili najvidnejši družbeno-politični delavci z območja občine in širše. Poleg organiziranosti ZSMS in vlogi DPO v KS, so na seminarju predvsem govorili o predvillnih aktivnostih, o SLO in družbeni samozaščiti, s posebno pozornostjo pa so obravnavali naloge mladih pred 10. kongresom ZSMS.

Viktor Horvat

Taborniki Zvonček iz Velike Nedelje

Člani taborniškega odreda ZVONČEK iz Velike Nedelje, smo se v soboto, 14. januarja zbrali na letni konferenci, ki so se je udeležili tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij in krajevne skupnosti Velika Nedelja.

Pri omeni dela odreda v minulem letu smo na konferenci ugotovili, da je odred Zvonček delal dobro, čeprav nima svojih prostorov. Predstavniki krajevne skupnosti so

podprli naša prizadevanja in obljubili, da bomo v kratkem dobili potrebne prostore. Zato smo tudi z večjim optimizmom sprejeli naš program dela za letošnje leto.

Na letni konferenci smo najprizadenejšim članom podelili pohvale in priznanja. Najzaslužnejšega, dosedanjega načelnika Slavka Amenša pa so predlagali za podelitev srebrne značke OF.

Borut Meško

BRIGADIRSKI VEČER

Mladinska organizacija v Kidričevem je organizirala brigadirski večer. Na tem so se zbrali mladi brigadirji. Med svoje vrste pa so povabili brigadirje veterane in sicer tovariša Kovačiča in Krajnc. Ta sta poskušala na najboljši način povedati o delovnih akcijah mladih pred desetletji, katerih sta se tudi udeležila.

„Delovne akcije sedaj in „naše“ delovne akcije se kar precej razlikujejo, tako po dolžini dela v brigadi, količini in še po drugem. Nekatera rudarska središča so bila brez možnosti prevoza svoje rude v oddaljena mesta. Zatorej jih je bilo potrebno povezati z železnico ali pa s cesto. Tako so nastala številna mladinska brigadirska gradbišča kot so Brčko-Banovič, Samac—Sarajevo, gradnja avtoceste od Ljubljane do Gevgelije in še

številna druga. V Sloveniji je bilo brigadirsko gradbišče v Brkinih sočasno z drugimi delovnimi akcijami pa je potekala tudi delovna akcija za regulacijo Pesnice.

Iz besed brigadirskih veteranov je bilo razvidno, da bi se tudi danes udeležili delovne akcije, čeprav so že nekoliko v letih. To nam pove, da se je v času med vojno in takoj po vojni zakoreninila med mladino misel o svobodni socialistični državi. Bratstvo in enotnost so besede s katerimi se srečujemo v vsakdanjem življenju, še posebej pa v sedanjih mladinskih delovnih akcijah. Srečanje z brigadirskimi veterani“ so potrebna, saj se tako izmenjujejo mnenja med sedanjimi in bivšimi brigadirji.

Danilo Klajnšek

Kidričevo

Pevski zbor upokojencev

Že večkrat smo poročali o dejavnosti društva upokojencev v Kidričevem, ki dosega res lepe uspehe na raznih področjih, zlasti pri organizaciji izletov in drugih oblik rekreacije. Tokrat pa gre za novo področje aktivnosti, ki je šele v povojju.

Gre namreč za to, da so v okviru društva upokojencev ustanovili mešani pevski zbor, ki ga vodi Anton Graif iz Kungote, upokojen agronom. Ing. Graif vlaga mnogo truda in časa, da bi zbor resnično zaživel. Trenutno prihaja na vaje

16 do 19 upokojencev, vsi pa si želijo še množičnejše sodelovanje, zato vabijo še ostale člane društva upokojencev, ki imajo glas in posluh, da se vključijo v pevski zbor.

Za ustanovitev mešanega pevškega zbora imata veliko zasluge Ivan Elsner, predsednik in Ivan Repec, gospodar društva, ki sta jim predvsem omogočila prostore za vaje in da so ti prostori sproti vzdrževani, ogrevani in dostopni. Pevovodji in članom želimo mnogo uspeha in da bi lahko čimprej poročali o njihovem prvem nastopu.

F. Meško

V SPOMIN

Julki Hentak

Ko bi čutila naše gorje
bi gotovo zbudila tvoje zlato srce.

Lancova vas, 18. januarja 1978.

V težki bolečini: VSI NJENI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta in starega očeta

STEFANA KOROSCA
iz Budine

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom ter krajanom za izraze sožalja, darovane vence in cvetje ter spremstvo na njegovi zadnji poti na Rogozniško pokopališče.

Posebna zahvala še velja delegacijam in delavcem delovnih skupnosti Agisa, Lesa, organov za ljudsko obrambo občinske skupščine, štaba za CZ, Gasilskega društva Ptuj in občinske gasilske zveze. Lepa hvala gospodinu KS Ptuj, g. duhovniku in pevcem za opravljene obred ob pokojnikovem slovesu. Posebno zahvalo pa dolgujemo zdravniškemu osebju Splošne bolnišnice dr. Jožeta Potrča ter zdravniku ZZZ Ptuj dr. Udoviču za skrb in lajšanje bolečin v času dolge boleznij pokojnika.

Budina, 14. januar 1978.

Žalujoci: sinovi Jože, Lojze, Franc in Martin, vsi z družinami ter brat Konrad in sestra Marija z družinama.

TV spored

TV LJUBLJANA

ČETRTEK, 26. JANUARJA:
9.30 TV v šoli; 11.40 TV v šoli: Maja in Neven, Mesto — kulturni spomenik, Risnjak; 17.15 Poročilo; 17.20 Po sledih Marca Pola; 18.15 Obzornik; 18.25 Mozaik; 18.30 Profesor Baltazar — risanka; 18.40 Tehnica za točno tehtanje; 19.15 Risanka; 19.20 Cikcak; 19.30 TV dnevnik; 19.55 Propagandna oddaja; 20.00 Boccaccio — Vuga: O spovedi gospoda Ciappanizanka Dekameron; letja; 20.40 Izziv kulturi; 22.10 TV dnevnik.

PETEK, 27. JANUARJA:
9.30 TV v šoli; 11.40 TV v šoli: Maja in Neven, Pokrajina in prostor; 17.00 Poročilo; 17.05 O kozlovskem biku in o slamatih brezi; 17.35 Deček Dominik; 18.00 Obzornik; 18.10 Domači ansambli; 18.40 Mozaik; 18.45 Pota samoupravljanja; 19.15 Risanka; 19.20 Cikcak; 19.30 TV dnevnik; 19.55 Propagandna oddaja; 20.00 Zabavno glasbena oddaja; 21.05 Razgledi: Romi; 21.47 TV dnevnik; 22.05 Spencerjevi piloti; 22.55 Poročilo.

SOBOTA, 28. JANUARJA:
8.00 Poročilo; 8.05 Profesor Baltazar — risanka; 8.15 S. Makarovič: Kosovirja na letišči žici; 8.30 Tehnica za točno tehtanje; 9.00 Pisani svet; Strah; 9.35 Dokumentarna oddaja; ... Novela Henryja Jamesa; Svetovno prvenstvo v rokometu Jugoslavija: CSSR; 16.25 Poročilo; 16.30 S. Nastasijević: Darovi rojakinje Marije; 17.30 Obzornik; 17.40 Mozaik; 17.45 Fantje, film; 19.15 Risanka; 19.20 Cikcak; 19.30 TV dnevnik; 20.00 V. Melnikov: Starejši sin; 21.05 Zabava vas Julio Iglesias; 22.25 TV dnevnik; 22.40 625; 23.20 Poročilo.

NEDELJA, 29. JANUARJA:
8.55 Poročilo; 9.00 Za dobro jutro: Festival MPZ Celje 77; 9.30 625; 9.50 Melnikov: Starejši sin; 10.55 Ostržek; 11.20 Jules Verne; 11.40 Puf in muf — risanka; 11.55 Garmisch: Smuk za moške; približno 13.30 Poročilo; 13.55 Odense: Svetovno prvenstvo v

rokometu Jugoslavija: ZRN; Svet v katerem živimo; Okrogli svet; Poročilo; Zena v domači halji — film; 17.40 Športna poročila; 17.55 Košarka Jugoplastika: Partizan; 19.15 Risanka; 19.20 Cikcak; 19.30 TV dnevnik; 20.00 Vrnitev odpisanih; 21.05 Ta hip; 21.35 TV dnevnik; 21.55 Športni pregled; 22.40 Poročilo.

PONEDELJEK, 30. januarja:
Kocka, kocka, Tutankhamonov Egipt, Sretan Sojnovič, Po dolini lbra, Risanka; 11.55 TV v šoli: Nenavaden stroj, Ali ste vedeli?; 17.10 Poročilo; 17.15 Risanka; 17.30 Svet, v katerem živimo, film; 18.00 Obzornik; 18.10 Kemične kovinske tehnike; 18.40 Mozaik; 18.45 Mladi za mlade; 19.15 Risanka; 19.20 Cikcak; 19.30 TV dnevnik; 20.00 W. A. Mozart: Così Fan Tutte; 21.30 TV dnevnik;

TOREK, 31. JANUARJA:
9.30 TV v šoli: Kocka, kocka, Tutankhamonov Egipt, Slikarji in kiparji, Zimski koncert; 11.55 Garmisch: Smuk za ženske; 16.20 Smuk za ženske; 17.20 Poročilo; 17.25 Solisti veneti, glasbena oddaja; 18.00 Obzornik; 18.10 Mali svet; 18.40 Mozaik; 18.45 Po sledih napredka; 19.15 Barvna risanka; 19.20 Cikcak; 19.30 TV dnevnik; 20.00 Diagonale; 20.35 G. E. Clancier: Črni kruh; 21.30 Glasbeni magazin; 22.10 TV dnevnik.

SREDA, 1. FEBRUARJA:
9.55 do 11.45/12.00 in 12.25 do 14.00/14.15 Garmisch: Svetovno prvenstvo v veleslalomu iz Garmischa; 17.10 Poročilo; 17.15 S. Makarovič: Kosovirja na letišči žici; 17.30 Rubens; 18.05 Obzornik; 18.15 Na sedmi stezi; 18.35 Spekter; 18.45 Mozaik; 18.50 Od vsakega jutra raste dan... I. Predan: Emigrant predstava Beneškega akademskega gledališča; 19.15 Risanka; 19.20 Cikcak; 19.30 TV dnevnik; 20.00 Film tedna: Kruh in čokolada; 22.00 TV dnevnik; 22.15 Evropsko prvenstvo v drsanju iz Strasbourgha.

RADIO PTUJ

ČETRTEK, 26. januarja: 16.00 Poročilo in obvestila, 16.15 Zabavna glasba, vmes EPP, 16.30 Pionirji zdravo v PS Podlehnik, 16.45 Ljudski pevci, 17.00 Novice, 17.05 Kulturna panorama, 17.20 Domači vokalno instr. ansambli, 17.35 Delo brodarkega društva Ranca, 17.50 Instrumentalna glasba.

PETEK, 27. januarja: 16.00 Poročilo in obvestila, 16.15 Zabavna glasba, vmes EPP, 16.30 Radijska univerza — da ali ne antibiotiki pri otrocih, 16.40 Oktet Gallus, 17.00 Novice, 17.05 Mladi danes v krajevnih skupnostih, 17.35 Igramo za razvedrilo.

SOBOTA, 28. januarja: 16.00 Poročilo in obvestila, 16.15 Zabavna glasba, vmes EPP, 16.30 V soboto popoldne (zabavna in popularna glasba, magnetofonski zapisi, nasveti, gost oddaje...)

NEDELJA, 29. januarja: 10.00 Čestitke poslušalcev I. del, 11.00 Tedenski pregled dogajanj in obvestila, 11.20 Zabavna glasba, vmes EPP, 11.30 Priprave na volitve, 11.40 Narečne popevke Vesele jeseni, 12.00 Kmetijska oddaja, 12.15 Moški pevski zbor Alojza Strafela Markovci, 12.30 Čestitke poslušalcev II. del.

PONEDELJEK, 30. januarja: 16.00 Poročilo in obvestila, 16.15 Zabavna glasba, vmes EPP, 16.30 Šport in društva, 16.45 Orkester in zbor James Last, 17.00 Novice in EPP, 17.10 Iz stare diskoteke, 17.30 Delegacije obravnavajo — pred sejo zborov SO Ptuj, 17.40 Melodije iz musiclov.

TOREK, 31. januarja: 16.00 Poročilo in obvestila, 16.15 Zabavna glasba, vmes EPP, 16.30 Naš komentar o usmerjenem izobraževanju, 16.35 Domači ansambli: Avsenik, B. Kovačič, B. Frank, 17.00 Novice in EPP, 17.10 Delavec v kolektivu TGA Kidričevo, 17.20 Poje vam Diana Ross, 17.35 Predstavljamo vam Franca Tetičkoviča, družbenega pravobranilca samoupravljanja, 17.45 Orkester Kockie Freeman.

SREDA, 1. februarja: 8.10 Dobro jutro in poročila, 8.15 Pogovori v živo, 8.30 Obvestila in EPP, 8.45 Cicibani, dober dan, 8.58 Povzetek in odpoved oddaje.

V ostalem času prenašamo prvi radijski program RTV Ljubljana.

Iz Markovec, 10. januarja 1978: Janez Kristovič, Zabovci 65; Franc Plošinjak, Stojnci 81; Janez Muhič, Bukovci 63; Igor Solina, Markovci 31/b; Terezija Golob, Markovci 32/a; Marija Zelenik, Stojnci 59; Marjan Bežjak, Strelci 8; Konrad Zemljarič, Zabovci 100; Ivanka Solina, Markovci 31/b; Anica Horvat, Stojnci 74; Franc Horvat, Bukovci 85/a; Franc Majhen, Stojnci 141;

Iz Ptuj, Zdrženje šoferjev, 14. januarja 1978: Jože Gašparič, Nova vas 122; Matevž Vrhovšek, Lancova vas 89/d; Franc Mihelač, Volkmerjeva 5; Jože Vavpotič, Zihlerlova pl. 7; Franc Kojc, Gril—Metodov d. 15; Jože Zajšek, Hajdoše 60/a; Marija Čeh, Natašina pot 2; Ivan Raš, Trubarjeva 13; Janez Širec, Trubarjeva 11; Janez Širec, Trubarjeva 11; Franjo Gavez, Kidričevo 39; Vilko Kolarič, Mlinska 11; Cvetka Šerona,

Spolenjakova 5; Stanka Šerona, Spolenjakova 5; Ludvik Pšajd, Čiril—Metodov d. 17; Vi ktor Srebrnjak, Trg mlad. delovnih brigad; Ciril Murko, Majšperk 20/a; Anton Mihelač, Čučkova 1.

Iz Grajene 17. januarja 1978: Jože Murko, Mestni vrh 60/a; Branko Ribič, Krčevina 32; Ignac Ilec, Grajenščak 91; Branko Sekol, Krčevina 127; Franc Malek Krčevina 35; Konrad Rodošek, Mestni vrh 89; Janez Herga, Dornava 98; Rozika Selinšek, Dornava 1/a; Franc Simončič, Dornava 132; Vladimir Zagoršek, Dornava 145; Franc Petrišič, Krčevina 59; Marija Lozinšek, Mestni vrh 98; Jožica Caf, Grajenščak 39; Marija Gajzer,

Podjetje za ptt promet Ljubljana, TOZD PTT Ljubljana,

sprejme na delo

VEČ DELAVCEV ZA PISMOŠOŠE v Ljubljani in okolici

Pogoji za sprejem:

1. dokončanih 8 razredov osnovne šole;
2. odsluženi vojaški rok.

Stanovanje ni zagotovljeno.

Prošnje pošljite na naslov: TOZD PTT Ljubljana, kadrovska socialna služba, Ljubljana, Tržaška 68a.

Les Ptuj, TOZD TRGOVINA — poslovalnica Kidričevo

Cenjene stranke obveščamo, da imamo v zalogi cement, 8 ter 5 in pol valjne salonitne plošče, kurjavo, stavbno pohištvo in ves ostali gradbeni material.

Za obisk se toplo priporočamo!

KOMUNALNO PODJETJE PTUJ z n. sol. o., TOZD Vodovod in kanalizacija Ptuj,

SPREJME DESET NEKVALIFICIRANIH DELAVCEV

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Poskusna doba en mesec. Pismene vloge sprejema kadrovska služba podjetja 15 dni po objavi.

Za gradnjo Splošne bolnišnice dr. Jožeta Potrča so darovali:

SREDNJEŠOLSKI ZAVOD PTUJ	2.000 din
— novoletni prispevek	
IVANKA KUPČIČ, Povrtnina 38, Ptuj	1.400 din

Darovalcem iskrena hvala!

Tudi v Tehnoservisu uspešni

V prostorih Narodnega doma v Ptuj so se v petek, 20. januarja zvečer sestali tudi člani osnovne organizacije sindikata KK Ptuj, TOZD Tehnoservis. Po tem, ko so dan poprej uspešno izvedli referendum na katerem so sprejeli pomembne samoupravne akte o nagrajevanju po delu, je petkov občni zbor izzvenel, kot hvalnica vsem delovnim ljudem Tehnoservisa.

Ne samo, da so leto 1977 končali brez poslovne izgube, svojo storilnost so povečali tako močno, da so presegli bruto dohodek za celih 43 odstotka. Posebno močno rast so

zabeležili v proizvodnji birotehnične opreme in v oddelku elektronike.

V mehaničnih delavnicah, ki so sicer osnovna dejavnost Tehnoservisa, so v lanskem letu zabeležili prek 22.000 posegov, ali delovnih storitev, za kar so izstavili prek 12.700 delovnih nalogov. Danes šteje kolektiv Tehnoservisa 275 delavcev, od tega je 40 učencev v gospodarstvu. Samo v lanskem letu so na novo odpri 68 delovnih mest, večina ženskih. Vsi ti podatki pa so le del vseh aktivnosti in prizadevnosti razmeroma malega, a močnega kolektiva, ki uspešno deluje v okviru KK Ptuj.

—OM

mali oglasi

Lovska družina Cirkulane proda lovsko kočvo v Gruškovicu, primerno za vikend. Interesenti naj se ogledajo pri Antonu Žuli, Paradiž 28.

KUPIM večjo parcelo na območju KS Maškovič. Vprašajte na telefon 77-051, int. 2 ali na naslov, ki je v upravi Tednika.

Delno karambolirano školjko od Zastave 101 — prodam. Oglasite se pri Mariji Planjšek, Pobrežje 80.

PRODRAM SLADKO SENO (5.000 kg). Stanko Zajc, Jurovci 13, Videm pri Ptuj.

AVTO-RADIO „Blaupunkt“ prodam. Primožič, Lancova vas 29.

DVA KOLESNA OBROČA za R-4 prodam. Vprašajte v Njivercah 13.

PRODRAM traktorsko kosilnico za Steyer 18, silos-puhalnik, obračalnik-pajak in trodelno brano. Ivan Klemenčič, Rošnja 48, Starše.

PODPISANA Marija Ules iz Slovenje vasi 41 prepovedujem vsako prodajo premičnin in nepremičnin mojemu sinu Milanu Ulesu iz Slovenje vasi 41, ker sem lastnica do tritetrine. Do kupcev bom sodno postopala.

kino

KINO PTUJ

ČETRTEK, 26. in PETEK, 27. januarja: V ZLATEM TRIKOTNIKU OPIJA, angle. barv. CS akc. kriminalka — v PETEK ob 20. uri POTRES am. barv. CS film; SOBOTA, 28. in NEDELJA 29. januarja: POTRES am. barv. CS film — posnet v multidimenzioniranem sistemu, uprava ne prevzema odgovornosti za morebitne psihične in fizične reakcije posameznih gledalcev, ob 18. in ob 20. uri; V NEDELJO bo MAČEK NA DIVJEM ZAHODU, am. barv. CS risanka, ob 10. in 16. uri; TOREK, 31. januarja: NASILJE V NEAPLUJU it. barv. akc. kriminalka ob 18. in ob 20. uri.

SREČANJE UPOKOJENCEV

Kot vsako leto, je tudi ob letošnjem prehodu starega v novo leto, organizacija sindikata delavcev uprave skupščine občine Ptuj pripravila tovariško srečanje za upokojence, bivše delavce okrajnih in občinskih upravnih organov v Ptuj. Najstarejša med njimi sta dva, ki sta upokojenca že od leta 1953, to je že skoraj četrto stoletje.

Zbrane je najprej pozdravil Milan Masten, predsednik sindikata, za tem pa je spregovoril Franjo Gnilšek, predsednik izvršnega sveta SO Ptuj, ki nas je podrobno seznanil z današnjim družbenim razvojem in nalogami, ki so pred upravnimi organi. Oba govornika sta nam zaželela tudi srečno, zdravo novo leto.

Z minuto tišine smo tudi počastili spomin na umrle člane našega sindikata. Ob zakuski in kramljanju pa smo obujali spomine na skupno delo. V imenu upokojencev se je zahvalil za pozornost Jože Knez.

Jod

Mercatorjevo presenečenje

Poleg nagrade še zakuska

Izbrani nagrajenci novoletne križanke v sejni sobi blagovnice Mercator Panonija Ptuj.
Foto: M. Ozmeč

V petek dopoldan je bilo v sejni sobi Mercatorjeve blagovnice zelo živahno. Ob 9. uri je bila namreč svečana podelitev nagrad, ki jih je pripravil Mercator Panonija Ptuj za izbrane reševalce novoletne nagradne križanke. Podelitve se je udeležilo enajst nagrajencev, med katerimi ni bilo prvonagrajenega Francija Jamskega, ki je na odsluženju vojaškega roka v Varaždinu, ostale pa so tudi tri tolažilne nagrade, ki pa jih bodo izbrancem poslali po pošti. Kot zanimivost naj povemo, da sta prejela tolažilne nagrade še dva reševalca za izredno lepo izpolnjeni križanki, ki sta že v okvirjih in visita v sejni sobi Mercatorjeve blagovnice.

Prisotne je pozdravil direktor TOZD Maloprodaja Jože Vavpotič, se jim zahvalil za sodelovanje in nagrajencem čestital. Nagrade sta nato podelila Franc Kodrič in Slavko Orovič. Mercator je pripravil za vse nagrajence še zakusko, nakar se je razvil zanimiv pogovor med izkušenimi reševalci križank. Želja vseh je, da bi takšne nagradne križanke objavljali v Tedniku večkrat, saj so zaradi nagrad za reševalce bolj zanimive.

JB

Skupna seja
predsedstva OK SZDL
in plenuma občinskega
sveta ZSS Ptuj

Ocena priprav na volitve

Uvodno oceno predvolilnih in volilnih priprav na volitve delegacij v družbenopolitične skupnosti in v samoupravne interesne skupnosti je dal FRANC ZADRAVEC, predsednik občinske konference SZDL Ptuj, na skupni seji, ki je bila včeraj popoldne v dvorani narodnega doma v Ptuj. Ocenil je dosedanje delo delegacij tako temeljnih za DPS kot posebnih in splošnih za zbere uporabnikov SIS. Iz dosedanjih izkušenj moramo izhajati v neposrednih kadrovskih pripravah na volitve, ki bodo, kot je znano 9. marca v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih, v nedeljo 12. marca pa v krajevnih skupnostih.

Po razpravi o uvodni oceni so na seji obravnavali in sprejeli še vrsto dokumentov, ki so potrebni za celovite priprave in izvedbo volitev. Osnutki in predlogi vseh teh dokumentov so bili objavljeni v Volilnem biltenu št. 2, ki je izšel kot priloga v zadnji številki Tednika, zato jih posebej ne navajamo. FF

Ustanovne konference SZDL

Na območju, ki ga je prej pokrivala krajevna skupnost Ptuj „z. mestna konference SZDL, so v tem tednu ustanovne konference SZDL. Zbori članov SZDL so združeni tudi z javno razpravo o samoupravnem sporazumu o pravicah in obveznostih iz zdravstvenega varstva pri občinski zdravstveni skupnosti Ptuj in o osnutku sprememb in dopolnitev statuta občine Ptuj.

Osnovna tema pa je konstituiranje krajevnih konferenc SZDL, ki so sestavljene po delegatskem načelu in štejejo do 41 članov, po 15 članov delegirajo organizacije na območju novih KS, po enega ali več članov pa ostale organizacije in društva, temeljne in druge organizacije združenega dela, samoupravne skupnosti, odvisno od tega katere in koliko jih na območju posamezne KS deluje.

Na ustanovnih konferencah tudi volijo izvršne odbore, koordinacijske odbore in komisije, ki delujejo v okviru krajevnih konferenc SZDL. Istočasno pa obravnavajo tudi naloge v zvezi s pripravami na volitve, zlasti še predkandidacijske in kandidacijske postopke, se dogovarjajo o sklicu predkandidacijskih konferenc in evidentirajo možne kandidate za vodilne funkcije v krajevnih skupnostih, zlasti za predsednike skupščin KS, predsednike svetov KS in delegacije, predsednike in člane poravnalnih in potrošniških svetov in podobno. Skratka, na nobenih dosedanjih zborih ni bilo toliko živahnosti in vsebinsko dobre razprave kot sedaj.

Prve ustanovne kandidacijske konference so bile v ponedeljek zvečer, zadnje pa bodo jutri zvečer. Tako bo vseh 11 krajevnih konferenc SZDL v enajstih novih krajevnih skupnostih na območju Ptuj in okolice konstituiranih in bi lahko začelo z rednim družbenopolitičnim delom, ki je še zlasti pomembno sedaj v predvolilnih pripravah.

Enako kot ZSDL se po krajevnih skupnostih organizirajo tudi druge družbenopolitične organizacije, ustanovljene so že krajevne organizacije ŽRVS in ZZB NOV, v pripravi pa je ustanovitev osnovnih organizacij ZKS in ZSMS v vsaki novi krajevni skupnosti. FF

Opravljen delo prinaša nove naloge

Letna skupščina Aerokluba Ptuj

Člani aerokluba Ptuj so v preteklem letu sodelovali na vseh prireditvah, ki so jih imeli v programu. Uspešno so izvedli tudi proizvodno dejavnost ter presegli program investicij in srednjeročni plan. To jim je uspelo s pomočjo kreditov. Rezultati teh del so vidni, saj so uredili hangar, nabavili nova jadrna letala, nova padala, uredili delavnico za letalske modelarje, sedaj iščejo prostor za drugo. Program letalske šole so po obsegu dosegli, vendar so rezultati v posameznih sekcijah dokaj različni.

Letalski modelarji so dosegli množičnost in tudi vrhunsko kvaliteto. Kot sekcija so v Sloveniji na prvem mestu, Oto Velušek je najboljši jugoslovanski modelar, na svetovnem prvenstvu vezanih modelov je osvojil 7. mesto, prihajajo pa mlajši modelarji, ki veliko obetajo.

sekcija so s prvega zdrsnili tretje mesto v republiko. Največji uspeh je prvo mesto Danila Hojnika na državnem prvenstvu v akrobatskem letenju.

Izmed nalog, ki jih niso uspeli celoti izvršiti, je pritegovanje mladih in vzgoja. Pojavlja se prevelik razkorak med aktivnimi člani in začetniki. Zato bodo v prihodnje kadrovali v svoje vrste le darjene, saj se jim bodo le tako vložena sredstva obrestovala. To za dvig kvalitete dela in doseganje željenih rezultatov nujno gledajo razpoložljiva sredstva.

V prihodnjem delu bodo s pozornostjo namenjali utrjevanju odnosov na samoupravni, socialni, tični osnovi ter medsebojni solidarnosti. Obseg dejavnosti leta 1978, v primerjavi z letom 1977, bodo širili. Izvajali bodo naloge, kot so jih zapisali v srednjeročnem programu. V letalski šoli pa potrebna več smotrnega usklajenega dela. Glede na to, da bo letos sredstev manj, bodo morali razpoložljiva racionalno izkoristiti. Izmed prireditelj, ki bodo pripravili letos, velja omeniti Peti ptujski padalski pokal. Podlehnik 78, katerega program bodo poskušali razširiti in zaključek zveznega rellija motorov pilotov Jugoslavije za polmaršala Tita, ki bo letos na letišču v Moškanjcih. Ob tej priložnosti bo tudi letalski miting. Prihodnje leto bodo člani aerokluba Ptuj praznovali četrto stoletje uspešnega dela. Zato bodo pripravili jubilejno številko revije Krila, v kateri bodo prikazali razvoj in sedanjo dejavnost kluba.

Na letni skupščini, ki je bila v tekli teden, so med drugim sprejeli tudi program dela in investicij letošnjem letu ter podelili značilna priznanja za dosežke v letalski športu. Skupščino pa so pozdravili tudi predstavniki sosednjih aeroklubov Murska Sobota, Maribor, s katerima aeroklub Ptuj že vrsto let uspešno sodeluje. L. ko

Člani aerokluba Ptuj na letni skupščini — foto M. Ozmeč

Jadraki so v zadnjih letih dobili opremo, ki je eden osnovnih pogojev za uspešno delo in doseganje vidnih športnih rezultatov. Zato bodo sedaj pričeli uriti uspešne športnike.

Padalsko sekcijo čaka v bodoče trdo delo na povečanju števila padalcev. Vpis v padalsko šolo je sicer dober, vendar je osip prevelik. Na republiškem prvenstvu kot ekipa niso zadovoljili. Več pozornosti bodo morali posvetiti strokovnemu delu.

Motorna sekcija je program dela dosegla, vendar z manj športnih uspehov kot v letu 1976. Kot

KAJ SE DOGAJA V HIŠI ŠT. 89 NA MESTNEM VRHU?

O drago plačani vodi, o smradu in še o čem

Kadar so ljudje z nečim nezadovoljni, kadar se jim godi krivica, se ponavadi zatečejo v kakšno uradno in se potožijo, češ, „napišite v cajtnge, da bodo vsi vedli kak se nam godi“.

Tako se je zgodilo tudi pred dnevi, ko je v naše uradništvo prišel Lovro Rojič iz Mestnega vrha 89. Potarnal je v kako težkih razmerah živi njegova družina in vseh 19 stanovalcev, ki stanujejo v dotrajani hiši, na vrhu nasadov hrušk, last KK Ptuj. Toľiko zanimivega in skoraj neverjetnega nam je povedal, da smo se odločili za obisk pri njih.

Nedelja je bila, ko smo se v snežnem meteu prebijali peš po ozki gazi, ki je vodila proti vrhu, k hiši št. 89. Od daleč je bila videti le kot škatljica izda katere so štrlele visoko v nebo suhe veje skoraj 300 let starega kostanja. Le dim, ki se je dvigal navpično proti nebu, je dal vedeti, da je v hiši življenje. Bolj, ko smo bili blizu, bolj je v nos zaudarjal smrad, ki je bil podoben smradu človeških iztrebkov. Čisto pri hiši je prek gazi bilo opaziti temno liso, kot majhen poteček je bilo videti. Pa smo kmalu

čati pa moramo, po kvadratnem metru, kot vsi ostali.“

— Lovro se je za trenutek spet zamislil ter nadaljeval: „To pa še ni vse, plačujemo drvarnice, pa jih nimamo, plačujemo prispevek za vodo, pa je nimamo, ker so nam jo zasuli, plačujemo komunalne storitve, pa je greznica tako polna, da ste sami lahko videli, kako se odcija po poti navzdol. Gnojnica se nam že v kleti nabira, strašno smrdi. Tudi gnojne jame nimamo, so nam jo zasipali. Da nam odpadki ne bi smrdeli naravnost pod nos, jih mečemo za bližnji kostanj. Ta kostanj je sicer zaščiten, ker je star skoraj 300 let in je strašno širok. Saj vem, pa kaj čemo?“

Pravite, da nimate vode, kaj pa potem pijete, kuhate, se umivate?

„O, ja vodo že dobimo, bolj težko sicer, ampak pogledajte jo, saj je čista. Le 1 km je treba po njo peš v grabo, k sosedom. Veste, pri naši hiši je bil kljub visokemu vrhu dober studenec. Stopiva ven, vam pokažem. Tam desno od kostanja vidite tisti kup drv. Tam je bil 19 m globok studenec, pa so nam ga zasipali

Štiričlanska družina Koser v kuhinji in sobi obenem

ga še zabetonirali. Dobro vodo je imel. Pa nam ga je buldožer spet zasipal, ko so obnovljali terase.

Sedaj hodimo po vodo skoraj kilometer daleč v grabo. Pa je ne dobimo zastoj. Odplačevati jo moramo. Vseh 19 v tej hiši. Po tri težake na leto moramo narediti — vsi delamo v tovarnah, pa se nam trije prosti dnevi še kako poznajo.“

Kaj pa gnojna jama, kdo jo je zasul in zakaj?

„Zakaj, tega ne ve nihče. Buldožer je bil gotovo Kombinatov. Prišli so zasipali in tebi nič, meni nič odšli. Zdad odlagamo odpadke ob kostanj in že trikrat so se odpadki vneli, ogenj je zajel tudi kostanj in gasilci so ga s težavo rešili.“

Tako je zares težko živeti. V stalnem smradu smo, poleg tega pa šparamo z vodo bolj, kot s pijačo, ker jo težko dobimo. Zadnjič je sosedov sin odšel z vedrom dol k Murkovim po vodo, pa ga je gospodar s tistim vedrom v hrbet, češ pridi delat, pa boš dobil vode.

Težko je, težko, pa imam še zmeraj toľiko volje, da opravljam svojo službo redno.“

Kje pa ste zaposleni?

„V Mariboru, v TAM-u. Ob treh vsako jutro sem že pokonci. Sedaj ko je sneg imam skoraj uro hoda peš do Ptuj, ki je oddaljen kakih 5 km. Moram biti pravočasen, ob petih gre avtobus iz Ptuj za Maribor.“

Lovro Rojič: „Tu je bil 19 m globok studenec pa so nam ga zasuli

ugotovili, da od tod izvira ves smrad.“

Od blizu je bila hiša videti, kot ena sama podrtja. Stena razpokane, streha za silo skupaj zbita in nekaj praznih okenskih okvirjev, ki jih je veter majal sem ter tja. Okrog hiše je bilo vse polno krame, od drv do raznega papirja in žic. Sele ko smo vstopili je bilo čutiti življenje v hiši. Od nekod je izza vrat bilo slišati otroški jok, spet je na drugi strani bilo slišati radio, po hodniku pa se je razširjal prijeten vonj po nedeljskem kosilu.

Končno smo našli stanovanje Lovra Rojiča. Vhodna vrata so bila zbita skupaj z embalažne lepenske, okvir je bil lesen. „Veste, na stanovanjski mi že 3 leta obljubljajo nove vrata, pa jih še nisem dobil.“

Ko smo prišli v mračno izbo, veliko 4 x 7 metrov, pregrajeno z lepenco, da je bilo na videz videti, kot da sta dva manjša prostora, smo bili zares presenečeni, ko nam je Lovro dejal: „To je vse, to je moje stanovanje. Ta prostorček tu je kuhinja, tam naprej, so postelje in spalnica. Otroke morava z ženo imeti pri starših tukaj ni za njih. Vidite, kako rosní so zidovi, preveč vlažno je, pa so bili otroci zmeraj bolni. Poleti padajo kapljice z zidov in stropa. Ni za vzdržati, pla-

z buldožerom, ko so delali terase za te nasade hrušk. Vsi smo gledali, kako so nam ga zasipavali, začudení smo ugovarjali a zaman.

Pred tremi leti sem z odobrenjem KK Ptuj, na njihovem zemljišču tukaj spodaj pod hišo začel kopati novi studenec. Vsi smo kopali, ki tu stanujemo. Kupili smo cement in

CRNA KRONIKA

V tednu od 16. do vključno 23. januarja so miličniki postaje milice Ptuj in njenih oddelkov opravili ogled kraja prometnih nesreč le v dveh primerih. V primeru, ko je prišlo do nesreče zaradi poledice je dobil hude telesne poškodbe kolesar; drugi primer je bil neznaten, ena oseba je dobila le lažje poškodbe. Sreča v nesreči, bi lahko dodali.

NAŠLI POGREŠANEGA

V ponedeljek, 16. januarja so bili miličniki oddelka milice v Majšperku obveščeni, da je od doma odšel neznan kam H. A. iz Ceremoži pri Zetalah, star 50 let.

Miličniki so takoj začeli z akcijo zasledovanja. Ker pa osebe niso našli, so 18. januarja izvedli organizirano akcijo, v kateri je sodelovalo 24 občanov iz KS Zetale. Še istega dne ob 13.30 so našli truplo pogrešanega v jarku, kakih 700 m od njegove domačije.

Takoj so poklicali medicinskega izvedenca, ki je ugotovil, da je smrt nastopila zaradi nemadne ohladitve telesa.

Postaja milice Ptuj se zahvaljuje vsem občanom, ki so sodelovali v akciji iskanja. —OM

Obiskali smo še druge stanovalce v tej „pusti hiši“. V sosednjem prostoru živi le v nekaj večji izbi 5-članska družina Rodošek, še naprej živi mlada družina Koser z dvema otrokoma v sobi — kuhinji 3 x 3,5 m. Tudi spodaj je stiska v pritličju, pa kaj čes.

Vsi stanovalci imajo prošnje za druga, primernejša stanovanja, pa še niti odgovora niso dobili, kaj šele ugodno rešeno prošnjo.

Je že tako, vsi ne bomo nikoli srečni, zmeraj se najde nekaj, kar

Za tem zaščitenim kostanjem je odlagališče smeti, ki se je že trikrat vnelo in ogrozilo kostanj

človeku greni življenje. Enemu bolj, drugemu manj. In le čas je tisti, ki preganja tesnobo v srca, ki daje voljo do življenja, do dela, do družine in sploh... Besedilo in slike: M. Ozmeč

vreme

do nedelje, 5. februarja 1978

Zadnji krajec bo v sredo, 1. februarja ob 00.51

Na p o v e d: Danes in jutri bo še negotovo vreme. Od sobote, 28. januarja in ves teden do 5. februarja bo lepo vreme.

V januarju se je dan podaljšal za 1 uro. Tako bo 1. februarja vzšlo sonce ob 7.25, zašlo pa bo 17.07. Dan bo dolg 9 ur in 42 minut.

Alojz Cestnik

Praznovanje pomladi pred snemanjem

Viba film Ljubljana bo začel v teh dneh snemanje celovečernega slovenskega filma PRAZNOVANJE POMLADI, ki ponazarje šege in navade prebivalcev Ptujkega polja, zlasti pa obredne obhode korantov in ženitovanjskih običajev. Dogaja se za časa vladavine Marije Terezije, ki pošlje na Ptujsko polje kazenski odred vojakov, da bi pomagali zatreti oz. pregnati običaje kurentovanja.

Scenarij je napisal Mariborčan Franček Rudolf, režijo pa vodi France Stiglic. V ta namen so postavili na Ljubljanskem barju kmečko vas s Ptujkega polja, dogajanja pred samostanom pa

bodo posneli v gradu Velj Nedelja.

V filmu bodo sodelovali t koranti, piceki in pokači s Ptujkega polja. Po neuradnih poročilih je zaupana glavna ženska vloga prav tako mladi Ptujčanka, študira na igralški akademiji Ljubljani.

Če bo film uspel, bo to sn vzpodbuda ptujškemu folklornemu društvu in vsem tistim, delajo na tem, da bi se ti bog običaj ptujške okolice ohranili naprej kot velika znamenitost naših krajev, ki nedvomno nimamo zgodovinske vrednosti, temveč koristijo turizmu našega mesta.

osebna kronika

RODILE SO:

Milica Sporiš, Zagrebška 73 — Petro; Genovefa Fajfar, Cirkulane 67 — Danijela; Ana Kaučević, Apače 117 — Damjana; Marta Potočnik, Pestike 2 — Aleksandra; Danica Mohorko, Selska cesta 40 — Majo; Gabrijela Trkulja, Veličane 6/a — deklico; Vera Pokrivač, Kog 1 — Bojana; Olga Popov, Školbrova 10, Ormož — Vanjo; Marija Cigula, Dornava 37 — deklico; Vera Bračko, Krčevina 44 pri Vurberku — Milana; Ivanka Stebih, Zvab 11 — deklico; Marija Vidovič, Gorenjski vrh 7/a — Damjana; Elizabeta Vršič, Novinci 27 — Simona; Pavla Vivola, Dobrina 42 — Franca; Katarina Malek, Dolič 16/a — deklico; Majda Ilc, Volkmajerjeva 5 — Nino; Miroslava Orlovič, Ljutomer, Užička 5 — Dinka; Angela Petek, Krempljeva 3 — dečka; Cvetka Kovačič, Stojnci 90 — Simono; Marija Novak, Mekotnjak 33, Ljutomer — Andreja; Darinka Krajnc, Rabeljčja vas 29 — dečka; Danica Simončič, Hlaponci 23 — Lidijo; Jožica Kovačec, Žabjak 5 — dečka; Majda Seliga, Tržec 6/a — deklico; Cvetka Papst, Erjavc čeva pot 3 — deklico in dečka.

POROKE:

Janez Metličar, Slovenja vas 52 in Roza Zumer, Hajdoše 41; Janez Vindiš, Berinjak 1 in Marta Banič, Belavšice 3; Jožef Merc, Sp. Hajdina 102 in Vesna Trofenik, Zelenikova 1; Franc Janžekovič, Stojnci 101 in Marjeta Cvetko, Mezgovci ob Plesnici 12; Jurij Železnik, Nadole 4 in Silva Gorjanc, Naraplje 7; Mirko Šoba,

Strug 12 in Neža Lambert Mihovce 34;

UMRLI SO:

Verona Milošič, Brezovec 4; 1905, umrla 15. jan. 1978; Ivan Skorjanec, Poštna 3, Ormož 1897, umrla 16. jan. 1978; Ivan Ivančič, Placerovci 16, roj. 19. umr 18. jan. 1978; Angela J. Placar 10, roj. 1928, umrla 19. jan. 1978; Maksimilijan Metličar, Sp. Hajdina 34, roj. 1928, umr 19. jan. 1978; Ana Mikl, Drag. 31, roj. 1903, umrla 20. 1978; Vekoslava Novak, Nova 14/b, pri Markovcih, roj. 15. umrla 20. jan. 1978; Alojz Hamersak, Kicar 62, roj. 19. umr 14. jan. 1978.

TEDNIK

izdaja zavod za časopisno radijsko dejavnost RADIO-TEKNIKA 62250 Ptuj, Vošnjakovov poštni predal 99. Ureja uredniški odbor, glavni urednik MIHOBEC, odgovorni urednik FRANC FIDERŠEK. Uredništvo in uprava Radio-Tednika tel. (062) 77-709 in 77-226. Celoletna naročnina znaša 150 dinarjev, tujino 250 dinarjev. Ziro rač. SDK Pnj 52400-60-109. Tiska ČGP Mariborski tiskopodlagi zakona o objavi in proizvodov in storitev v proizvodni spada TEDNIK med proizvodov, katere se ne plačuje tem, davek od prometa proizvodov.

DOMAČA RAST

PRIOLOGA TEDNIKA, PTUJ,
26. JANUAR 1978
LETO I.
ŠTEVILKA 1

ZA DOBRO RAST

Pred vami, dragi bralci, je prva številka naše literarne priloge. Kot vsakemu novorojenčku, zaželimo tudi njej zdravo in krepko rast, to pa bo lahko, če jo bomo vsi skupaj skrbno negovali in jo „hranili“ z najboljšim, kar bo zraslo na naših domačih tleh. Želimo se dosledno držati tega, da bo na straneh te priloge objavljeno le tisto, kar bo zraslo na naših domačih tleh, zato tudi naslov priloge DOMAČA RAST.

Zakaj smo se odločili za to prilogo?

Pogosto dobivamo od naših bralcev razne literarne prispevke, pesmi v bolj ali manj izbrušenih verzih literarne sestavke in tudi druge prispevke, ki jih glede na to, da je Tednik politično informativni list, nismo mogli objavljati, oziroma smo lahko objavili kak prispevek le izjemoma. Večina prispevkov pa je ostala v predalih urednika ali smo jih vrnili avtorjem, ki so bili zaradi tega tudi včasih prizadeti.

O tem je na seji, 4. novembra 1977, razpravljala tudi izdateljstvo-programski svet Radio-Tednika in med drugim sprejel smiselno takle sklep:

„V letu 1978 naj Tednik enkrat mesečno izide z literarno prilogo na štirih straneh, ki naj bo namenjena predvsem literarnim prispevkom naših domačih ljudskih pesnikov in literatov. V njej je treba predstavljati domače pevske zборе, kulturno-prosvetne skupine in društva, ljudi, ki se ljubiteljsko ukvarjajo s kulturno dejavnostjo in podobno.“

V skladu z uresničevanjem tega sklepa, je danes prva številka te priloge pred vami, dragi bralci. Zavedamo se v uredništvu, da še ni taka, kot bi morala biti in kot jo želimo oblikovati, vendar prvi korak je narejen. Zato se na kratko „sprehodimo“ po straneh naše priloge:

Na prvi strani bomo predstavljali, v besedi in sliki, naše kulturne skupine, zборе, društva in posameznike, njihovo delo in uspehe. Poleg tega bomo v dvanajstih nadaljevanjih objavili strokovno-zgodovinski prispevek o „Sta-

jerskem Triglavu“ o Rogaški ali Donački gori, ki ga je pripravil Franc Milošič, študent in naš rojak z območja Cirkulan.

Druga stran bo rezervirana izključno za naše ljudske pesnike in pisatelje, pa tudi likovne ustvarjalce. Cela tretja stran pa bo namenjena izvirnemu romanu Franja Brumna, starega znanca bralcev Tednika, ki je kot izkušen zdravnik napisal za naš list že mnogo poljudnih sestavkov s področja zdravstva in tudi zgodovinskih prispevkov. Tokrat pa se bralcem predstavlja z biografskim romanom petih rodov iz življenja na našem ožjem območju.

Zadnja stran literarne priloge bomo namenjali predvsem našim mladim sodelavcem. Iz naših šol dobivamo dnevno mnogo pisem, poročil in raznih spisov, za katere pa nam na strani Tednika v redni rubriki „Mladi dopisniki“ pogosto zmanjka prostora. To rubriko bomo v Tedniku še obdržali, vendar bomo v njej objavljali tiste sestavke, ki govorijo o delu in življenju na šoli ali doma. Pesmice, fantazijske spise in druge, bolj literarne sestavke pa bomo objavljali v literarni prilogi, v novi rubriki „Poročja mladih rok“.

Upamo, dragi bralci, da smo vam tako našo literarno prilogo na kratko predstavili. Vabimo vas k sodelovanju, saj je za dobro rast potrebno predvsem to!

Uredništvo

Dokument časa

Mnogokrat je bila opisana trnova pot zavednih Slovencev, ki so jih nacistični okupatorji na najbolj brutalen način izgnali iz rodne zemlje. Mnogo transportov zavednih sinov in hčera slovenskega naroda je odšlo na jug, v okupirano Srbijo, na Hrvaško, pozneje v Šlezijo in drugam. Na poseben način opisuje to pot tudi dokument, ki ga objavljamo.

Tako je v juniju 1941, iz zbirnega taborišča za izseljence v Rajhenburgu (sedanja Brestanica), ob priganjanju in lajanju gestapovskih psov, tako tistih s človeškim kot onih s prvim pasjim naličjem, odpeljal eden od transportov naše izgance v Srbijo. Med njimi je bil tudi Božo Podkrajšek iz Maribora, dr. Alojzij Remec, pisatelj iz Ptujja in številni drugi. Večina ljudi iz tega transporta je pristala v

Vrnjački Banji. Tam so se ob koncu leta 1941. tudi zbrali, da bi skupno silvestrovali, pričakali prvo novo leto kot brezdomci, vendar med ljudmi, ki so jih sprejeli, toplo in prisrčno kot rodne brate.

Pred kratkim se je v našem uredništvu oglasila Polonca Vlah iz Ptujja, ki je bila takrat v omenjeni skupini izseljencev. Povedala je, da je brskala med orumenelimi papirji po predalih, ker je tudi v stanovanju včasih treba napraviti „inventuro“ in našla je kaj zanimivi dokument časa, ki nam ga je tudi odstopila, da smo ga prepisali in preslikali. Takole nam je povedala:

„To je kronika leta 1941, ki sta jo v verzih skovala Božo Podkrajšek in dr. Alojzij Remec. Med kulturnim programom, ki smo ga za silvestrovanje v Vrnjački Banji pripravili

Slovenci, obsegal je razne skeče, pesmi in recitacije, sodelovali so predvsem naši otroci in mladina, je Božo Podkrajšek tudi prebral to kroniko, ki je zbudila, kljub naši težki usodi, precej smeha in dobre volje...“

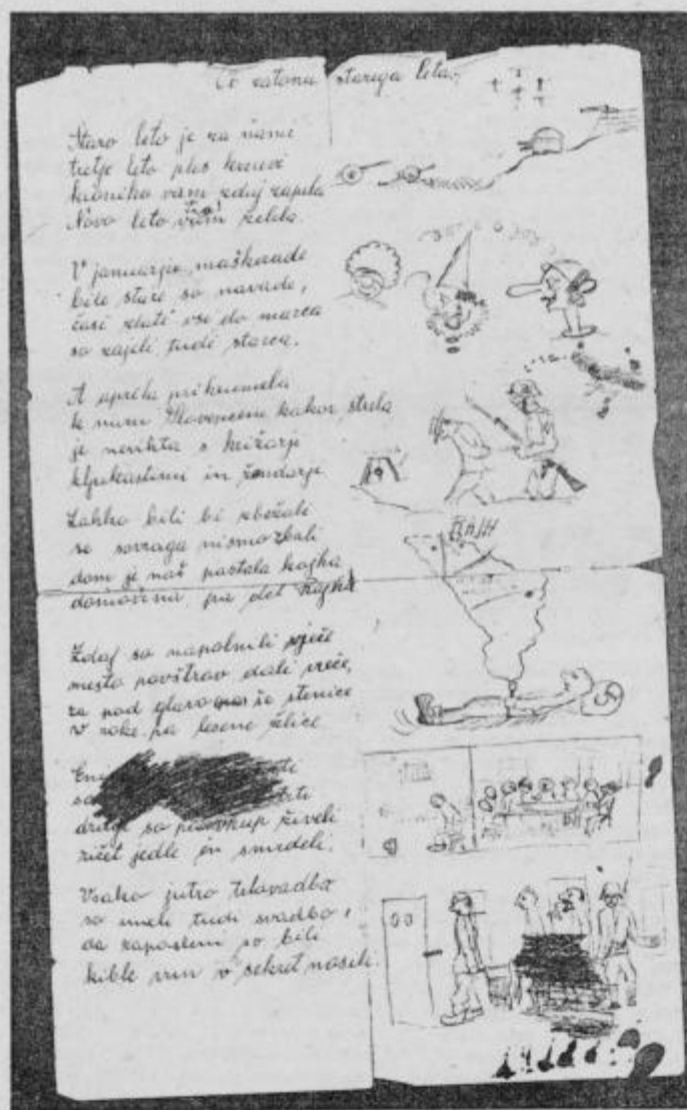
Besedilo te kronike objavljamo v celoti, brez vsakršnih popravkov, saj je tako najboljši odsev tistega časa in razmer. Desno od besedila je nekdo, sicer ne preveč izkušen likovnik, poskušal vsebino kronike tudi ilustrirati. Žal se Polonca ne more spomniti, kdo je bil ta ilustrator. Kronika je potem krožila iz rok v roke, da jo je vsak še enkrat prebral in nazadnje se je znašla med osebnimi spominki Polonce Vlahove, po njeni zaslugi pa tudi v prvi številki naše literarne priloge.

FF

Ob zatonu starega leta

Staro leto je za nami, tretje leto ples krvavi, kronika vam zdaj zapela Novo leto tud' želela. V januarju maškerade bile stare so navade, časi zlati vse do marca so zajeli tudi starca. A aprila prihrumela k nam Slovincem kakor strela je nevihta s križarji kljukastimi in žandarji. Lahko bili bi zbežali, se sovraga nismo zbal, dom je naš postala kajha domovina pa del Rajha. Zdaj so napolnili ječe, mesto povstrov dali vreče, za pod glavo še stenice, v roke pa lesene žlice. Eni bili so zaprti sami v celice zastrti, drugi so pa vkup živeli ričet jedli in smrdeli. Vsako jutro telovadbo so imeli tudi svadbo, da zaposleni so bili kible vun v sekret nosili. Drugi pridnejši so našli v samostan hodili k maši, v Rajhenburgu tam na cesti so trenirali si pesti. Trajna ni bila idila je hotela višja sila, kajhe so se izpraznile dole k jugu napotile. Naš transport je sem priromal v Banjo lepo kdor je vbojal

Sv. Džordže smo zasedli buranijo vsak dan jedli. Tu izvolili gospodarja našega smo si krmarja prizidali s sivo brado, ekonomu pa s čelado. Toda o j gorje ti deca zdaj pri nas ni več heca. Kupusarjevič na vladi Sterkova stoji mu vzadi. V kuhinji žena komandira večkrat rada se prepira v Beograd hodi mešetarit, v Džordžu pa želi krošnjari. Ob nedeljah vse se slini vsakdo se Trpincu hlina, bi za porcijo veliko daroval mu svojo sliko. Mož jeklen je v magacinu uteho našel v rujnem vinu dan na dan se tja sprehaja v Oplenac uboga raja. Tu se mnogo debatira pije, je in tud' prepira tod se vodi strategija družba tudi šale zbija. Hlebatija se kaj rad krega s kruhom vedno se onega, svinje kolje žre klobase on ima zdaj zlate čase. Se in še bi vam zapela pesem znova bi začela, ali kronike je konec polnoči zapel bo zvonec. V novem letu vam želiva eno iz srca hitiva, da bi zdravi in veseli v svobodi doma živeli!

Tako se danes izgleda prva stran tega zanimivega dokumenta

Franc Milošič

ROGAŠKA (DONAČKA) GORA

„TA GORA JE ŽE PO TEMPERAMENTU ŽENSKA“

Moje otroške oči so se včasih zastrmele v kopasto morje haloških gričev in jih poskušale prešteti. To početje pa je bilo brezuspešno, saj mi je bila mati do takrat komaj vtepla v glavo števila do deset. Gričev je bilo veliko preveč, zato sem prešteval tiste, ki so se dvigali nad njimi. Precej časa je minilo, da sem zvedel imena teh mojih „pripomočkov za štetje“. To je bilo podolgovato in težko truplo Ravne gore, ki je togo ležalo po polovici horizonta in mi skrivalo svet za seboj; drugi je bil Boč, ta čudežni poveznjeni koš, ki se je nešteto pred mojimi očmi obdal z megleno kopreno in končno je bila tu še odsekanemu stožcu podobna najbližja in najbolj izrazita Rogaška gora. Prešteval sem jih in vedno so bili le trije orjaki. Takrat nisem niti slutil, da so tako zanimivi in mogočni; danes jih več ne preštevam, le čudim se jim in jih poskušam spoznati. Pravijo, da je prijateljje treba dobro poznati.

Najprej sem začel spoznavati najbližjo lepoticco – Rogaško goro. Vsega o njej nisem mogel izvedeti, ker se ni nikoli nikomur popolnoma zaupala. Različnim ljudem se je različno razkazovala in od tistih, ki so jo opisali, sem se marsičesa naučil. Zakaj bi tega ne zaupal bralcu teh vrstic?

Najprej bi se bilo potrebno zediniti o imenu gore, namreč ali Donačka ali Rogaška gora. Če bi odločitev za eno ali drugo iskali v preteklosti, bi obveljala Rogaška gora in menim, da je edino tako prav. Ze 1593 je deželni glavar štajerski v svoji okrožnici imenoval goro Roitschberg, dalje je 1741 zapisano v cerkvenih dokumentih ime „monte Roitschenski“ in „Monte Roitsch“; veliki oboževalec gore dr. E. Froehlich jo 1856 imenuje Roitschberg, 1892 Cilenšek Rogaška gora in 1971 Mirko Šoštarčič v Planinskem vestniku zopet začne uporabljati ime Rogaška gora. Vzporedno s tem se je v zadnjih sto letih začelo uveljavljati ime Donačka gora kot nemško-hrvaški izraz.

Pravilneje je torej Rogaška in tudi sam jo bom tako imenoval, čeprav jo daleč okrog poznajo kot Donačko. V tem se kaže samo naša malomarnost in brezbriznost do jezika.

Kot otrok še nisem vedel, da ima Rogaška gora toliko lic. Kar štiri podobe kaže popotniku s štirih različnih strani. Cilenšek je 1892 tako opisal njen videz: „Ptujskim pojancem je le nekoliko vzdignjena nad ostalim pohlevnim gričevjem haloškim in jim je obrnila široki svoj hrbet“, Vorstner pa 1965: „Če stojš na vrhu kakega griča nad Mariborom, se kaže kot dolg valovit greben; iz Prlekije in Ptujkega polja pa kot gora s tremi vrhovi – zato so ji tudi vzdeli ime Štajerski Triglav.“ Ta široki hrbet „ti šteje stopinje skoraj povsod, kjerkoli potuješ po vzhodnem kosu slovenskega štajertja“, ker je „brez bližnjega soseda, ki bi zakrival nje ponosno glavo“.

Z druge strani, iz Zetala, spominja na visok stožec, ki mu gozdno površino na vrhu zamenjajo skale; podobna je slika z Macija. Njena najlepša podoba, ki ji je dala tudi ime, pa se kaže, če jo gledamo iz okolice Rogatca. Pred nami se v jasnem vremenu razgrne vitek in lahkoten rog, ki sega prav do oblakov. Oblaki in megla pa jo varujejo, da bi nevredne ne uzrl te lepote. Dr. J. Oblak jo 1940 zaradi videza upravičeno imenuje „imenitni Rogaški Matterhorn“ in „osebnost, ki nadvlada vso okolico“. Le redkim se je ta gora razkazala in muhasta, vabljiva in odbijajoča, krotka in divja – vse je odvisno od tega kako in od kod se ji približak.“

Prihodnjič: Prepletanje domišljije in resnične preteklosti

Viktor Knez

Tisočletna
ladja

Možje stoletni
v ladji tisočletni
so se pripeljali
in se zbrali na obali,
da bi razjasnili,
kam človeštvo plove.
Vsak privedel je s seboj
še svojo lepo muzo.

Antični in poznejši modreci
iz raznih kontinentov
umovali so o zemlji,
ognju, zraku, vodi,
soncu in ljubezni,
kako se svet vrti in snuje,
kako naj človek
si življenje kuje,
o naravi sveta
(de rerum natura Epikura),
o množitvi misli
in ljudi na zemlji,
zakaj nazaj k naravi,
zakaj sedaj v atomski
veliki kulturi
v preteči hudi uri
človek kliče na pomoč vesolje;
iskali so rešitve za praznine
svoje domovine
ali celega sveta,
natrpali spomine zgodovine,
dajali jih na sito,
iskali seme skrito.

Oblastniki se bahali,
kako so vojskovali,
kako je tekla kri
za vero, bogatijo
kako goreli sužnji
so v plamenih,
sekali jim glave,
streljali, pobijali
kako dosegli vrh zla,
ko je atomska bomba
zadela Hirošimo.

Ah, Buda, Krist, Konfucij,
brez osnove sporazuma
vsak po svoje primišljuje
in svetuje,
kako bi rešili človeštvo
sovražstva in brezuma.

Umetniki na lere,
gosli in klavir igrali,
peli so, plesali,
literati, esteti in poeti,
slikarji in kiparji
opevali svobodo,
lepoto in ljubezen,
bedo in navdih človeka.

Sociologi so dajali diagnoze
množične psihoze
krivice v roki pravice,
predlagali predpise
humanizma miru
in življenja od dela,
proti vulkanskim izbruhom
nasilja, egoizma rodu
in človeka nedela.

Muza Sreča se smeji,
častilec svojim oznanjuje,
naj vsak po svoje občuduje
cvet ljubezni med ljudmi.

Atomska muza opozarja,
da blizu sreče svet gori
strada in propada,
oblak je smrtni
za bogatino in nomada.

Muza futurista
že atomsko muzo prosi
za svet sožitja
v naravni in umetni rosi.
Oči se muzam vsem
iskrile so za svetlim ciljem,
stoletnika svarile pred nasiljem,
rotile jih, naj čuvajo
svobodo, mir, napredek,
naj z njimi vztrajajo
do zore sloge, sporazuma;
če pa nočejo ostati
do jutranje zarje,
tisočletna ladja
bo v viharje,
v temno noč odplula.

Kot gost mladenič
k muzam že prihaja,
jih ljubi, poje in poslušča
zastri,
velika ladja
v neslogi že odhaja,
mladenič gleda pa za njo
v temo.

(Po Cankarju)

SRCE JE PRAVIČEN SODNIK,
KI NE POZNA MALENKOSTI...

„Tetice“ in „strici“, siromaki vas pomišljajo

Mlada žena je rezala kruh. Tanke rezine črnega kruha za lačna usta svojih šestih otrok.

Zunaj na polju pa je prijetno šelestenje zadržnega žita izginjalo v brazgotinah rdečih kombajnov. Drugi teden žetve je iztekal. Sončna nedelja je bila, z lopatami so sipali zrnje v vreče.

Doma pa so otroci prosili mater za skorjico kruha.

Kmalu bo jesen 1977.

Poleg dela z otroci, se bo nakopičila cela gora nalog pri odvoledu kmetici. Tam bo mlada žena zgarala vse dneve, od jutra do noči. Otroci bodo tekali krog podrtije, umazani in lačni, prepričani sami sebi. Velike oči malčkov bodo zvečer vprašujoče zrlje vanjo. Ali jo bodo te oči že čez nekaj let obsojale, ker jim je podarila življenje, ko bodo videli razkošje sosedov, ko bodo prosile za majhen delež od vsote, ki jo prejema od socialnega skrbstva?

„Tetica, ste prinesli kaj za sosedove otroke?“ vprašam odvoledu kmetico, ki prihaja iz trgovine.

„Kaj sem jim pa dolžna?“ se mi nasmehe.

V tem nasmehu je videti objestnost in skopuštvu, življenje in smrt. Videti je njen napolnjen hlev, velike kante mleka, meso v tunki in zmrzovalniku, polno klet vina in ožminice. Videti je v zahrbtnem nasmehu vrh zadoščanja, ko mi reče: „Kaj pa si je nakopala pijanca?“

Pljunila je na drugo stran ceste, proti podrtiji.

Pomislim. Od kod si se ti „tetica“ dokopala do kmetije? Ali nisi vzela tistega starega dedca, ki

se je kopal v denarju in ga je razjedal rak? Ti nisi nikoli pobožala otroškega lica, čutila dotik drobne dlani! Kako veš ob izkoriščanju mlade matere, da njenemu rodu ničesar ne dolguješ? Zakaj vzpostavljajš svojemu „jaz“ podporo rekoč, da je oče brezvesten alkoholik. Misliš, da drobna bitja niso potrebna „zabeljenega“ kosila?

Zakaj nekdo postane suženj „življenju“, besedi, ki pelje v smrt? Zakaj se nekdo utaplja v vinu?

Se ti — tetica — pomisli! Morda, ker so mu ljubezen do mlade deklice branili; ker kot aktiven delavec v svojem kolektivu ni nikoli uspel. Dobival je dvesto starih tisočakov. Za doto očetovo podrtijo. Kaj je strlo dušo moža, da jo obsojajo ljudje?

„Ti praviš, da je ves drugačen! Pokvarjenec in pijandura je,“ trdi kmetica.

Kaj pa mlada mati?

Poceni delovna sila za tvoj grunt! Samo to?

Ne vidiš njena izžeta prsa in utrujenih lic? Slepa si ob svojih zajetnih kilogramih!

Se je pljunila in odšla. Prvi trenutek sem mislila, da mi bo zračunala teh pet minut. Ko pa je odhajala, mi je bilo na moč žal, da jo poznam!

STRIC, KOLIKO STANEJO JAJCA?

Spodaj, ob reki je čas načel pročeje majhne hišice. Tudi poplavam se je večkrat uprla. Obiščem ta dom, ker kanim kupiti jajca. Starejša ženica pripravljala sekanico repe in rune za svinje. Njen naglu-

šen in duševno bolan brat sedi pred hišo, zavrt v debelo koco.

Z ženico se pozdraviva. Beseda je dala klepet.

Povedala mi je, da je njen brat veliko starejši, da dobiva podporo od občine, da ne more več delati, da že mesece boleha, poseda. Včeraj so naročili hišni obisk zdravnika. Predpisal je zdravila, pa nikogar nimajo, ki bi stopil v lekarno. Pa tudi drago je!

„Le zakaj se mora tudi na recepte plačevati?“ me vpraša.

„Plačati smo morali delež za asfalt, pa davek.“

Pove mi, da denar, ki ga prinese poštar, prevzame njen mož. Od tu naprej mi je vse jasno! Skrtež pograblji vsak dinar. In pravkar je prihlačal s polja.

Ženica mi naloži v košaro jajca.

„Koliko?“ vprašam.

Možiček vzame pettisočaka. Odšel je v hišo in kmalu pokukal skozi okno.

„Nič nimam drobiža! Bova drugič obračunala.“

Okno se zapre. Ko bom spet prišla bodo ti „stari računi“ pozabljeni! Stric je vendar že star, ne more se — spomniti — zakaj vse pozabi: na denar ženiniga brata, na to zakaj ga je zadnjič pretepil in zakaj nikoli ne vrne drobiža...

NA DNU ALI V VRHU MISLI?

Včasih se ti zdi, da je gneča na avtobusu kar prijetna. Pozdravljaš se z ljudmi, včasih se nasmeheš razburjenim potnikom ki nimajo kam sedeti, včasih pa globoko vate zagrije črv jutranjega razmišljanja. Vse mimo tebe drvi, le v sebi

nekje obdržiš za hip dragocene minute.

Z osivelim možem na drugi strani pločnika hitita v isto smer. Pozdravite se. Saj me vendar pozna, čeprav stojita na različnih stopnicah.

Medtem ko bo on ob kavi listal po dnevnem časopisu, bo za mano kopica opravkov. Okrog devete bodo začeli prihajati gostje. Pladnji kavic in šilčkov hitijo v sprejemnico; prošnjam gostov pa se bo kakor ponavadi ugodilo. Sicer DS tako potrdi tem „vsakdanjim“ točkam. To so malenkosti, ki se dajo urediti.

V bistvu pa gre za razdajanje družbenega denarja, ki botruje marsikdaj nepotrebnostim...

„Kaj so danes natrosili v časopisu? Nekaj o prometnih nesrečah, nekaj o športu, o tatvinah, o umorih, o spominskih obeležjih, o vremenu. Da, nekdo je pisal o Leninu, o marksističnih mislih, o

tem, kako rešujemo probleme sodobnega sveta...“ pripoveduje moj znanec sogovorniku.

Ključavoče planejo vame vesti iz časopisa in besede znanca!

Ob vsem tem dajanju in trošenju denarja, ob vseh teh nenehnih razpravah o svobodni družbi in njenih pravicah je resnica najbolj boleča.

Samo stavek, da je pri nas še veliko lakote, izkoriščanja in „socialističnih kapitalistov“, ni dovolj.

NAREDIMO KORAK!

Bo jutri že vsega manj? Ali bo tudi to le prebrani članek, ki bo končal v smetišni kanti, od koder ga bo starka odnesla s starim papirjem? Ali pa se bo neprebran znašel v ognju!

Sklepajočo misel bi dala vetru, da bi pepel raznašal med ljudi in potrkal na vrata slehernega srca...

M. Kolednik

So potne kaplje vajina penzija,
Roza in Šibinek?

V zraku je visela soparica, ki jo je stara Roza čutila predvsem v nogah in pod ruto, pravzaprav v glavi. Njene roke so neutrudno obračale dišečo otavo na nekdanji njivi nad gozdom. Prihodnje leto tu ne bo več njive niti otave. Zet varčuje in stiska, da bo v zimskem času prerigolal parcelo, 50 arov in imel tu vinograd. „Vinograd na najlepšem griču in legi v okolici!“ To so bile želje njenega pokojnega očeta.

Se nekakrat je potegnila z grabljami, nato pa sedla na podro jablano pod sosedovo hruško. Snela je ruto z glave, videla, da je mokra na notranji strani in si nagonsko potegnila z roko prek čela. Goste kaplje potu, ki jih med delom ni niti čutila, so zmoleči njeno dlan. Začutila je, da je pošteno žejna. Pomislila je na studenec v gozdu, v ozki grabi. Tam je voda tako hladna, tako mehak mah je okoli studenca. Legla bi nanj in počivala, počivala do...

„Tako, tako! Rozika v senčiki, bogec pa sušijo! Kaj hočemo stara sva, stara, Rozika moja!“

Ob Rozi se je ustavil stari Šibinek, kot so mu pravili, ker je vedno zbiral vso mogoče šibje, pletel iz njega košare, koše, vezal metle in podobno. Sedel je na konec debla ob Rozi, vrgl na tla star nahrbtnik, da so v njem zažvenketale steklenice, nato pa snel z glave star klubok in si z robcem obrisal potno čelo.

„Pravkar sem obrnila. Ob treh pridejo z

vozom. Ze sedaj je suho, obračati ni več potrebno, le zgrabili in naložili bomo... zadnjič. Grem doli k studencu. Tri bo kmalu.“

„Si žejna? Počakaj! Tu imam nekaj glažkov piva. Boš spila enega? Iz hladnilnika so mi ga dali spodaj v trgovini. Je še hladno.“

Odvezal je nahrbtnik, vzel iz njega dve steklenici piva in ju odprl z žepnim nožem. Roza je dvakrat nagnila steklenico s hladno pijačo, ki je zares odžejala, nato pa vzdihnila: „Lahko je tebi! Kmečko penzijo dobiš pa še zaslužiš kak dinar zraven. Vaši se ne ženejo tako za bogastvom kot naši.“

„Kmečko penzijo? Kdo mi jo bo le dal? Sinek pravi: Zasluži si penzijo, stari, kot si jo služim jaz, pa jo boš imel!“

„Kako? Saj si bil vendar lastnik zemlje!“ Kot tak imaš pravico do kmečkega zavarovanja in pokojnine. Tako pravi moj zet, ki trdi, da jaz te pravice nimam, ker nisem bila nikoli lastnica zemlje.“

„Ja Roza, od kdaj se pa ti ukvarjaš s politiko? Kako praviš?“

Od zahoda je zavel veter, zašumelo je v gozdu pod njima, vzvalovalo pa je tudi v njenem spominu.

„Lastnik, lastnica zemlje!“

Roza je bila hčerka revnega hribovskega kmeta, pravzaprav očete ni bil niti kmet niti bajtar; želarji, so pravili takim pred vojno. Roza, nekoč lepo dekle, je zgodaj izgubila mater, oče pa se ni več poročil in je čakal, da njegova Rozika pripelje premožnega zeta. Za dekleta brez mame in celo lepá povrh pa so bila mlada leta vedno nevarna. Rozika je imela veliko oboževalcev, zagledala pa se je v kmečkega fanta. Po enoletni ljubezni se jima je rodil sinek, nekaj mesecev po njegovem rojstvu pa je v nesreči umrl njegov oče. Rozin oče je vzljudil otroka, bil nazadnje vesel, da bo njegovo ime ostalo pri hiši in pred smrtjo prepisal posestvo na Rozinega sina.

Po očetovi smrti, ko je Roza garala sama na posestvu in skrbela za sinka, se je oglasilo več moških, ki so jo bili pripravljali vzeti kljub otroku. Toda, ko jim je povedala, da je lastnik posestva njen sin, so se hitro poslovlili. Končno je prišel veseljak, kovač, ki je bil mlajši od Roze, vendar ga ni prav nič motilo, da Roza ni lastnica zemlje. Spodaj v vasi je bila prazna kovačnica, kovač, pri katerem se je izučil, je umrl, on pa ni potreboval posestva, temveč žensko, ki bi ga imela rada. Da ima „doto v rokah“, je rekel.

Leta Rozinega zakona niso bila rožnata. Mož je odhajal vsak dan v kovačnico spodaj

v vasi, čeprav v njej ni imel niti veliko dela še manj pa zaslužka. Roza je zopet garala na zemlji, največ sama, saj se je mož izgovarjal, da zemlja ni njegova in ga nič ne briga. Najraje je imel Rozinega nezakonskega sina, ki ga je učil kovaštva in trdil, da takega fanta ni daleč naokoli. Prišla je vojna, Nemci so odpeljali na prisilno delo med drugimi tudi Rozinega moža, odkoder se je vrnil bolan.

Rozin prvi sin se je razvil v postavnega fanta, ponovno je pomagal očetu v kovačnici, med vojno pa je pridno pomagal domačim terencem. Roza je bila ponosna na svojega fanta, saj so se za njim že ozirala dekleta, dovolila mu je vse, čeprav nerada tudi ni odrekla njegovi želji, da se udeleži prve delovne akcije mladine v naši domovini. S pesmijo in cvetjem so sprejeli domačini vrnitev brigadirjev, Roza pa je vznemirjena zvečer prisluhnila suhemu kašlju svojega sina, kašelje je bil popolnoma enak moževemu.

Preden sta minili dve leti, je Roza pokopala najprej sina nato še moža. Pobrala ju je hitra jetika. Sinu je bila v dneh boleznij, ko se je Roza sama pehala za kruhom v uteho in pomoč sestrica, ki jo je na moč vzljudil. Pred smrtjo je posestvo prepisal njej.

Leta so hitro minila. Rozini trije sinovi so se razšli po hčerka pa je na njeno veliko veselje ostala doma. Bila je čisto po njej, kot se je sprva veselila. Tudi ona je vrgla pogled na kmečkega fanta, ki je prinesel k hiši, kot je sama rekla, veliko njivo na polju, povrh pa imel še službo v tovarni, kamor se je vozil z vlakom. Čas hčerkinе možitve je bil, razen njene prve ljubezni seveda, najsrečnejši čas v Rozinem življenju. Ne bo več pomanjkanja pri hiši, je mislila takrat.

En danes. V prostorni garaži ob veliki prenovljeni hiši, v kateri je vse v najlepšem redu in ne smeš stopiti kamorkoli, je traktor z nemško znamko, zraven njega avto, na dvorišču in v skednju pa razni priključki in stroji. Veliko se je spremenilo pri hiši, le v Rozinem življenju poteka vse po starem. Se vedno krmi in pase krave, ki ne vozijo več po kolovozih, kot so v času njenega gospodinjstva.

Zet in hči trdita, da je vse sad njunega dela in je le velika milost, da Roza sme živeti pri hiši. Ko je pred dnevi prišel zaradi vodovoda k njim odbornik, je zet ves ogorčen zahteval, da mora stara dobiti socialno podporo, ker nima od česa živeti, pravzaprav je nimajo s čim vzdrževati. Kmečke pokojnine ne dobi, ker ni bila nikoli lastnica zemlje in le njegova izredna zasluga je, da je

uspel in jo dal po sebi zavarovati, da bo imela v primeru boleznij zdravnik.

Odbornik mu je pojasnil, da bi mati lahko dobila kmečko pokojnino, če bi se on zavezal, da bo plačeval zavarovanje za njo, saj je vendar vse življenje delala za ta dom in otroke.

„Kaj, jaz da bi plačeval za staro? Občina je tista, ki mora skrbeti za njo! Kruh ji bom že dal, toda tudi ona bi rada imela kak dinar kot...“

Odbornik je tresnil z vrati, Roza pa se je ob štedilniku razjokala.

„Zakaj premišljuješ o žalostnih dnevih, Roza? Vidiš, jaz sem bil lastnik prav tako majhnega posestva kot je bilo vaše, pa sem ga pred uveljavitvijo zakona o kmečkem zavarovanju izročil sinu, ki je bil zaposlen. Že takrat sem bil star 68 let. Nihče ne plačuje kmečke zavarovalnine zame, pa kljub temu vem, da „Matilda“, ko bo prišla, najbrž ne bo delala razlike med zavarovanimi in nezavarovanimi. Dokler moram pletem košare in košarice, za dinarčke pa kupim pijačo in kruhek, čeprav imam oboje zapisano pri sinu. Glej, danes sem kupil celo hlebček koruznega kruha. Da je dražji kot navadni, so rekli. Se spominjaš, kako je bilo nekoč? Trd koruzni kruh smo otepali in štruca ali žemlja nam je bila razkošje, pa kljub temu se mi zdi, da je bil naš kruh...“

Šibinek je vzel hlebček, ga načel in ponudil košček Rozi, ki je gledala na nekdanjo njivo, ki je preživljala prav s koruznim kruhom veliko let njo in otroke.

Dober, sladek je bil okus kruha, toda pivo, ki ji ga je ponudil, je imelo grenak, tuj priokus.

Slava Rakova

Zmagali bomo ...

Lilijana Svenšek, OŠ Martina Koresa Podlehnik

Ob plugu

Zdenko Korošec, OŠ Hajdina

Kolikor se spominjajo dosegljive generacije, je izhajal njihov rod iz ljubkega majhnega meseca, ki leži na zahodnem začetku velike Panonske ravnine. Mesto je na severni strani obdano s širokimi planjavami bogatih in rodovitnih polj, kjer se zelenijo razsežni sočni travniki, ki lepo omejujejo slikovito oblikovane in skrbno obdelane njive. Na njivah se v začetku poletja zlatijo široki pasovi pokončnih klasov pšenice, ki jo tu in tam obroblijo sklonjeni klasi rjave rži. Na vmes pa kakor prižgane lučke sklanja svoje glave rdeči mak.

Komaj brhke spodrecane žanjice z rdečimi rutkami na glavi, ki jih je oddaleč videti, kakor da bi znova vzcvetel žareči mak, požanjejo zrna priderek, že zatemnijo sosednje njive s temno zeleno koruzo. Med temi njivami je najlepše v zgodnjih jutranjih urah in poznih večerih, ko visijo na obzorju koprenasti oblaki, ožarjeni z zahajajočim soncem in obrobljeni s plamečimi obronki. Tedaj ta polja puhtijo vlažno hladno in prišepetavajo davne zgodbe zavojevalcev in junakov, ki so tod v krvavih bitkah lomili svoja kopja. Tedaj se oglašajo prepeličke, se kličejo jerebičke in vmes krikaajo najlepši ptiči naših polj, ki so še vedno odlični z živimi barvami svoje azijske pradomovine.

Če tiho posediš ob oglu koruze, kjer širok vrtatik prehaja v zeleno ploskev travniške ravnine, ki je že visoko dvignila cvetne glavice belih marjetic, ugledaš v daljavi zajčkovga možička, ki si v jutranji rosi umiva gobček in uravnava brke. . . . Ta polja nudijo pridelnim rokam mnogo dela, obilico kruha in bogato pogrnjeno mizo.

Ko pa začnejo koruzna polja rumeneti in ozelenijo ogoni repe, pordijo ozimniške njive v topli barvi rdeče ajde. Začnejo se spreletavati jate škorcev in na žice se navesijo moleki vzemirjenih lastovičk. Včasih se že okrog dneva mrtvih dotle pisano polje pokrije z belo odejo in se spokojno spravi k počitku.

Na spomlad bela odeja hitro skopni in poljana zažarijo v rumeni barvi cvetoče repice, kakor da bi se sonce preselilo na zemljo. Ponekod se oko odpočije na topli barvi mehke rdeče detelje.

Ob robu širokega polja teče leni potoček, ki le tu in tam zažubori čez majhne brzice in utihne v poglobljenem tolmunčku. S sredinske vzpetine je videti tam daleč na obzorju polja temne vrste velikih jelš, ki obroblijo potoček.

Polja so včasih podobna trgov in letoviškim krajem, ki ob določenem času živahno zaživijo in zopet utihnejo in zaspijo v globokem snu tihlega večera. Podnevi, posebno na spomlad se glasijo kriki oračev, ki glasno priganjajo živino pred plugom. Na jesen pa številni pastirci prepevajo in ukajo veselo, da odmeva od jelševih pregrad. Ko pa zvečer vstane megla in zavije jelševje v sivokoprenaste pajčolane in se iz oddaljenega stolpa razlega avemarija, zberejo pastirji živinco, jo povežejo med seboj za rogljiče in poženejo proti domu.

Na severni strani, na robu mesteca je svet vzbočen v majhen hribček in na njem se beli farna cerkev sv. Janeza Krstnika z visokim stolpom in bakreno streho, ki se blešči daleč naokoli. Cerkveni dvoriščni prostor je obdan z obzidjem in zasajen z laškimi kostanji in velikolistnimi platanami, ki ob cvetenju nasejejo po tleh bombaževinastih cvetnih odpadkov, da pričarajo sliko marčevskega snega velikih snežink.

Onstran cerkve se svet vzpenja čedalje bolj in se klanci zaježajo v vedno višja pobočja okoliških gričev. Podoba teh obronkov se pestro in hitro menjava. Po dolinah se belijo prašne ceste, ob njih se vijejo potoki, ki ob nalivih hitro narščajo v hudournike in ob vročih dnevih visokega poletja usihajo, da včasih celo starim vrbačam zmanjkujeta vlage.

Od potokov do prvih vzpon pobočij zelenijo obsežni travniki, ki se na pomlad v najnižjih legah razcvetajo s snežnobelimi zvoncei in duhtecimi noricami, na napetih vzpetinah pa sijje nešteto zlatorumenih trobentic, ki bleščijo na zelenih preprogah, kot sončni odsev.

Med vrbačami, koder so njihove korenine razrile in privzdignile zemljo, oznanjajo pomlad lividnomodrikasti cvetovi skromnega pljučnika, zvezdastocvetni jetrniki in zlatorumene velikocvetne potocnice.

Nad travniki so kot velike preproge počez po pobočjih naslonjene njive, ki so zorane tako, da živinca ne vleče pluga pretežno, pa so vendar toliko nagnjene, da se nalivi dobro odteka. Tudi tod je slika podobna oni s polja, kjer se menjavajo značilne barve posamičnih kultur. Le da je tukaj vse v manjšem merilu in bolj skromno.

Nad njivami so nasajeni sadovnjaki, ki segajo hribčkom do temena. V najlepšem mesecu pomladi se odenejo jablane z neštetiimi cvetovi, ki prelivajo barve od bele do nežno rdeče. Takrat diši po vseh sadovnjakih, kakor v najbogatejših dišavnica po cvetnih parfumi in medu in čebelji roji šumijo pritaženo pesem prebujene pomladi.

Ob spodnjem robu sadovnjakov, nad vrhno brazdo njiv so v dolgih vrstah nasajene breskve, ki s svojimi toplimi in od vseh najlepšimi barvami prve pričarajo razpoloženje razočarane madame Butterflay. Breskvine cvetove morajo oblikovati vroči sončni žarki in so zato zasajene na najbolj izpostavljenih legah, kjer jih ne morejo senčiti višja košata drevesa.

Po vrhovih gričevnatih grebenov vodijo glo-

boko zasekani klanci, ob njih pa so v večjih presledkih nazivane viničarije, ki so ponekod pomaknjene med dreve, drugod pa na zgornjem robu goric visijo nad globokim klancem. Viničarije so nabutane nad kamnitimi podzidki, ali pa so v celem pozidane s slabšim manjvrednim kamenjem. Po velikosti so zelo različne in že na zunaj kažejo premožnost svojih gospodarjev. Tudi njihov razmak loči boljarja od kmeta. Čim večji so presledki, tem bolj široke so gorice, tem bogatejši je gospodar. Najbolj revni pa sploh nimajo viničarij in se zadovoljijo z nizko klečuro, ki s slamo prekrita prihuljena k tlom ždi nad previsom.

Koder so pobočja preveč osovina in divje razrita in zato neprimerna za zasaditev donosnejših nasadov, tam raste grmičevje, ali pa celo manjši gozdčički.

Na vzhodno stran odpira dolino vijugava cesta, ki vodi z enim krakom proti Prekmurju, z drugim pa v obmejno mursko polje. S tiste smeri, posebno v zgodnji pomladi piha krivec, ki včasih močno zadržuje pomladanski razcvet in podaljša zimo za kak teden.

Taka je okolica starega mesteca znamenite vinorodne pokrajine.

domačega mesta, kjer je zamišljen taval med bujnimi njivami, katerih večina je bila v njihovi posesti.

Praden se je vrnil s sprehoda, se je rad ustavil ob obrobem potoku med visokim jelševjem in prisluhnil večernim krikom, s katerimi so se lepi ptiči poslavljalji od ugašajočega dne. Glasno čirkanje jerebičk je odmevalo v pozni večer do mraka, dokler se razkropljeni pari niso zbrali na zbornem mestu pri vodnici, ki je pozvala k počitku in se je jata stisnila v živi klobčič k nočnemu oddihu. Pedikanje najmanjših poljskih kur-selivk je bilo nekatera leta obilno, nekatera pa je bilo treba strpljivo čakati, da se je razleglo z ozimnih poljan. Tako se je napajala njegova pesniška duša in ponoči je doživljala spleta v mladostnih stihih petošolske ljubezni.

Mati je videla v njem svoj nekdanji ideal mlade ljubezni. Saj je bil tako zelo podoben očetu, da se ji je vsako nedeljo, ko sta prihajala k rani maši, zbudilo čustvanje pred mnogimi leti minulega poročnega dne. Zato je materina ljubezna do Dušana prekipevala v dvojno razsežnost. Ena vizionarsko spominska, povezana z vsem lepim iz mladih dni in druga

lu in v gospodarstvu sta ji pomagali dve pomočnici, ki sta bili obe iz medjimurske dežele, kjer govorijo ob meji prehodno narečje, ki je že močno obarvano s hrvaškim vplivom. Ena je pomagala pretežno v hišnem gospodinjstvu, opravljala je pomožna dela v kuhinji, posebno tedaj, kadar je bilo treba nahraniti mnoge težake. Druga je bila bolj robustna, možakarskih lastnosti, morda nekoliko okorna. Toda tam, kjer je ona poprijela za delo, se je tudi nekaj poznalo. Zato je bila zaposlena z zunanji opravili. Njen delokrog je bil na njivah, v gorcah in okrog živine. Kadar so bila na vrsti večja opravila in so bili najeti težaki, za žetev ali za kop v gorcah, tedaj je skupino in dela vodila močna Barika. Pri okopavanju v vinogradih je bilo njeno mesto vselej v sredini vrste težakov, tako je lažje nadzirala delo na levo in desno.

V jesenski kopti, ko je bilo treba okopati močno zapleveljeno zemljo in so se okrog trsov trgale cele velike paže ilovnatih tal, je bila s svojim redom vedno za nekaj usekov pred drugimi. Ne da bi jih priganjala z besedami, so se težaki trudili Bariko dohitevati. Bila je valpet, ki je priganjal s svojim vzgledom.

Kadar pa se je zbrala četica izpodrecanih žanjic z rdečimi rutkami na glavah, da jih je bilo kakor na sejmu pred Potokarjevo hišo, vselej je Barika bila deseter. Povedla jih je skozi stranske ulice in strumno korakala na čelu in hitro so zginile za drobnimi predmetnimi hišami ob potoku.

Za večjo živino je skrbel hlapec Janko. Za njega so v glavnem že v tistem času veljali zakoni Cankarjevega hlapca Jerneja, čeprav je bil sicer upoštevan družinski član. Osmero lepo negovanih pasemskih krav je bilo v dvoredu privezanih ob globoke jasli, ki jih je Janko pridno polnil z dišečim senom in lomljivo otavo. Enkrat na dan proti večeru pa jim je pokrmil poslastico poparjenih otrobov, ki jih je začinil z drobci morske soli.

Hleve je moral pokidati in počistiti dvakrat na dan, še zgodaj zjutraj, da je Barika prišla z velikim golodom na čisto. Slednje jutro je imel Janko polne roke dela. Imel je več živih budičk, ki so ga že ob rani zori iz petelinjih grl klicale in priganjale iz postelje. Kurnik je namreč bil zgrajen nad toplim kravjim hlevom in v istem nadstropju nad parmo, ločen samo po tanki leseni pregradi je stanoval in spal Janko, ki je komaj pred tremi leti odslužil vojake.

Taka soseščina je imela dvojni pomen. Janka ni bilo treba klicati in buditi, ker so mu spanje vzeli kričavi bujno operjeni trubadurji in že bolj važno je bilo njegovo čuvanje številne kurje jate, do katere tatiči, ki jih tudi v tistem mestecu ni manjkalo, niso mogli mimo krepkega Janka.

In, ko je zgodaj zjutraj ob prvem svitu zlezal še krmežljavih oči po lestvi nizdol v parmo, je bila Potokarjevina še vsa spokojna. Le v deževnih jutrih se je lahko malo zlecal na svoji s peršujem natlačeni slamarici.

Pri studencu ob robu skrbno nagramozanega dvorišča se je Janko najprej osvežil, do budnega zdravil in umil. Kmalu je zacvilila globoka samokolnica, ki je s svojim škripanjem vsako jutro dala prvo znamenje življenja pri Potokarjevih. Hitel je nakladati z vilami in odvažati puhtec gnoj na obzidano gnojišče, na katerega je bila priložena široka deska. Po njej je Janko sopihajoč potiskal težek tovor na vrh visokega kupa. Že na vszegodaj je moral hiteti, saj je bilo treba še s šibnato metlo tla ostrgati in pomesti. Potem pa še spodnje dele iz težkih borovih brun zgrajeni staji in posredi med obema ležiščema potekajoči cementni hodnik z vodo oprhati in z veliko sirkovo krtačo, nasajeno na dolgem ročaju, poribati. Nato nastlati s suho steljo pod rejne sinodolke, da se Barika pri molži ne bi umazala.

Sonce je bilo že visoko nad obzorjem, ko je prišla v hlev Barika z velikim korcem, na katerem je bila prevečena zaključevinasta krpa, izpod katere je puhtela sopara tople vode. Pozdravila je Janka, ga ošinila z mladostnim pogledom, češ zame se ne boš nič zmenil, samo za kravce skrbiš. Pristavila je oročajeno pručko k prvi rogači in po vrsti umila napeta vimena. Tedaj je bil Janko že pri predzadnji, ki ji je bilo ime Barna in je bila na visokih nogah in popolnoma črne barve, da se je ostro ločila od družic. Pridno jih je strgal s kovinastim strgalom, da je bilo slišati njegovo značilno pesem ob drgnjenju po suhi dlaki. V desnici strgalo, na levi pa natakajeno krtačo in kmalu so se kravce bleščale vsaka v svoji barvi. Hiteti in zopet hiteti je moral, da mu je tekel znoj po licu, da bo tudi zadnja rogača očiščena nared, ko pride Barika s korcem.

Tu sta se običajno vsak dan prva srečala Barika in Janko in se sprva približala le toliko, da sta izmenjala nekaj besedi. Janko ni imel časa za daljše pomenke in bil je še toliko naiven, da niti zaslutil ni, kam deklina meri. Moral je še v konjski hlev, kjer sta stali dve težki pingavski kobili in navadno še žrebiček. Tudi to je bilo treba opraviti vsa opravila po vrsti. Še ostrejšje strgalo z gostejšimi zobčki in finejša krtača. Ob določeni uri pride gospodar Potokar preštevati križe, ki jih je moral Janko na določenem mestu cementnega hodnika natresti z načasanim konjskim prahom in so služili za dokaz, da je bilo delo v redu opravljeno.

Nadaljevanje prihodnjic

Franjo Brumen

Zamujena življenja

(Biografski roman petih rodov)

PRVA GENERACIJA

Na severni strani cerkve pod vzožjem njenega grička v ozki vijugavi ulici stojte ostanke nekoč trdnega doma Potokarjevih. Ob spodnjem robu ceste se v krivi črti boči zid stanovanjske hiše, ki z mnogimi prtiličnimi okni gleda na ulico. Na sredini med okni so vgrajena težka dvokrilna okrasna izdelana hrastova vežna vrata, ki vodijo po kratkem prečnem hodniku na podložen hodnik, odkoder se odcepljajo zapored vrata v različne stanovanjske prostore.

Na drugi strani jajčasto podolgovatega dvorišča stoji veliko gospodarsko poslopje z velikim skednjem in obrobniama parmama. Na obeh straneh skednja so hlevi z ene strani za konje, na drugi strani pa za manjše živali.

Potokarjev rod so bili nekoč ugledni in trdni gospodarji. Njihova posestva so bila tako velika, da so imeli pravico do lastnega lovišča in so bili prištet med veleposestnike.

Zadnji Potokar na prvotni domačiji je bil visoke in sloke postave. Lepo oblikovanega, bolj podolgovatega obraza, ki je kazal žlahtnejše poteze, katere so ga vidno ločile od ostalih kmetičev. Lasje so bili temnokostanjevi. Pod širokimi sršečimi obrvmi so sijale prodirne rjave oči, ki so gledale prepričljivo in osvojevalno. Njegov glas je bil zvočen, toda ne odbijajoč. Dlane so bile lepo oblikovane in niso bile nič razrite od natiskov in žuljev. Prsti elegantno drobni in dolgi, na levem prstancu se je bleščal zlat poročni prstan.

Poleg poročnega prstana se je bleščal še obroček z diamantnim okrasom, ki so ga nasledniki podedovali iz roda v rod od svojih prednikov. Na celi njegovi biti in zunanosti je bilo na prvi pogled videti, da že dalje časa ni opravljal navadnih opravil.

Potokarica je bila nekaj nižje, a tudi vitkejše postave, kljub trpljenju gospodinje in matere, ki je rodila sedmero otrok, ni kazala prezgodnje iztrošenosti. Na obrazu so bile začitane ostrejšje poteze, ki so izražale starost ženskega odevita. Nekaj globlje udrtje oči so že počasi ugašale in celoten izraz je zadnja leta čedalje bolj izpričeval razjedajočo zaskrbljenost.

Med sedmimi otroki je bilo pet fantičev in dve deklici. Prva od deklet je bila četrta, druga zadnja po vrsti. Najstarejši sin je bil izrezan oče. Ostali sinovi so nalikovali bolj na mater, hčeri pa sta šli po sredinski poti in podedovali polovične podobnosti.

Sin naslednik, najstarejši, kakor je velevala nepisana pravica in je bila navada tudi v tistih krajih, je bil star šestnajst let. Ko je odrasel obvezni šoli, so Dušana poslali v latinske šole, da bi postal kaj več, da bi zopet dvignil upadajoči ugled družine in ga utrdil v nekdanji veljavi. Pridno se je učil in skoro vsak mesec se je čez nedeljo vračal domov iz oddaljenega mesta ob največji slovenski reki. Po materi je bil mile narave in njegove sanjave oči se niso povsem skladale z možato očetovo zunanostjo. Ob lepih sobotnih popoldnevih je najraje zahajal na sprehode na poljana na severni strani

materinska. Obe ljubezni sta bili vsaka zase nadmočni in mati nikdar ni mogla vskladiti njunih globin.

Tako materino čustvanje se je zrcalilo v vseh odnosih do vseh njenih otrok. Dušan je bil pač prvi, sad prve, najbolj kipeče ljubezni, pa še kot novič noviču podoben očetu. K vsemu pa je bilo treba še pristeti vpliv odsotnosti, ki po načelu, da je najboljši tisti, ki je najdalje, povišuje njegovo vrednost, ker je odmaknjen od dolgočasne vsakodnevnosti.

Zato se je Dušan kopal v toplinah materinske ljubezni in čimbolj se je ohlajevala ona do očeta, tembolj je nastopalo nekaj, kar je sprva odsevalo rahlo podobo očetovega ljubosumja. Ženske so trdnije in vztrajnejše v svoji ljubezni.

Ostali otroci so povsem spadali pod skupen pojem „naša deca“. Vsi so bili ljubljani in skrbno negovani. Pa, vendar so včasih začutili razliko, ki je nehote kot prepad zavezala med njimi in Dušanom. Nobena mati še ni uspela prikriti tajne osti svoje najgloblje ljubezni. V družini je bila še neka posebnost. Vsi otroci so se rodili v enakomernem dvoletnem zaporedju, ki se je pokrivalo skoraj pri mesecu natančno. Tako je bila najmlajša Terezija stara štiri leta.

Oče je izhajal iz nekoč bogate Potokarjeve rodbine, ki je na isti domačiji gospodarila že toliko let, kot jih je zmogla zapisati matična knjiga domače fare. Bili so med najuglednejšimi domačimi že takrat, ko je mestece bilo še trg.

Mati je izhajala iz večjega trga ob veliki reki, ki razmejuje dvoje narečij istega naroda, iz rodbine Baumanovih. Tudi nje so prištevati med vidnejše tržane, čeprav niso bili med najimenterjšimi, ker njihova posest ni bila tako velika, takrat pa so še jemali mero po premoženju. Vrstili so se tako nekje po zlati sredini.

Tržani tistega kraja so bili na glasu kot nekaj posebnosti. Ocena je bila kar upravičena. Bili so na splošno povprečno višje rasti, stasitejših mišičavih teles, drugače oblikovanih glav, šegave in morda malce baha-ve narave. Tako so se vidno odražali od prebivalcev sosednjih vasi. Njihov trg je ležal na prostorni ravnici ob široki cesti, koder so vodile zgodovinske vpadne poti roparskih turških in drugih tolp. Zato je bilo tod vcepljene mnogo tujerodne krvi.

Ana Bauman-Potokarjeva je bila srednje postave, močnejšega in bolj koščenege telesa, mišičava. Prikupnega obraza in za kmetiško žensko neobičajno lepe in nežne polti. Oči so bile baržunasto rjave in njihov pogled topel, mehak in obenem odločen, osvajaajoč. Njen glas pa nekako posredi med ljubkostjo in zapovednostjo. Tudi njeni lasje so bili temnokostanjevi, na temenu so prehajali skoraj v črno in nad sencji je bilo opaziti že prve znake življenjske jeseni.

Vzorna gospodinja, hitrih bolj drobčih korakov je bila z očmi in rokami, povsod, koder je bila potrebna gospodinjstva volja. Pri de-

Na sprehodu

Spremajam se po gozdu. Zima je. Vseposvods je belo in zasneženo. Živali, ki prespijo zimo, so že v globokem snu. Vendar zime ne prespijo vse živali. Te živali so srne, jeleni, veverica in ptice, ki niso odletele na jug. Pomagajo jim lovci.

Nenadoma zaslišim ptičje žvrgolenje. Postajalo je vedno glasnejše. Stopil sem za nekaj korakov naprej in zagledal ptico, ki so sedele na vejah. Prepoznal sem siničko, ki je imela pisano perje, črnega kosa, in vrano. Vsem tem pticam se ni tako lepo godilo kot lastovkam, štorčkam in ostalim pticam selivkam. V njihovih očeh sem videl, da so lačne. Marsikatera od njih ne bo preživela zime, ker tako zahteva narava od katere je tudi človek odvisen. Nekateri od ptic bodo poginile od gladi, nekatere, bodo zamrznile ali pa bo jih ubila žival ali človek. Zavedel sem se, da moram tem pticam pomagati. Razmišljal sem nekaj časa in se nenadoma spomnil. Stekel sem domov in se čez pol ure vrnil s krmilnico in zrnjem. Postavil sem krmilnico in nasul zrnja.

Ko sem se vračal domov, sem občutil, da sem rešil nekaj življenj majhnih ptičk, ki prav tako rade žive kot ljudje.

Darko Briški, 5/b,
Dopisni krožek OŠ,
F. Osojnik, Ptuj

Moj dom

Moj dom stoji v vasi Sela. Je bolj skromen, a vendar mi je ljubek. Ko sem bila še čisto majhna, sem začela delati prve korake in govoriti prve besede: ata, mama. Tukaj se sedaj učim, pišem domače naloge in pomagam staršem pri delu.

V mojem domu se radi zbere moje tete in stric, saj so v njem preživljali svoja otroška leta. „Ljubi je domek, če ga je le za en bobek!“

Anka Muzek, 3. r.,
OŠ Sela

Stoj, geslo!

Helena Cafuta, OŠ Martina Koresa Podlehnik

Dravinja

Izpod Pohorja zelenega izviraš.
Kop v Makole prihitiš,
vsa zasopla se mi zdíš.

Po Halozah
si pot utiraš dalje.
Na Ptujem polju
zvesta Drava te že čaka.

Nada Onič, 8/b,
OŠ Anice Černej,
Makole

PTIČKI BREZ GNEZDA

Bil je eden tistih ledenih dolgočasnih dni v prvem mesecu. Praznovanja so mimo, dolgčas... V kuhinji mama ropota s posodo, jaz pa čepim ob peči in gledam v megljen dan.

Zaslišim rahel žvenket. Ledena sveča s strehe s truščem pade na tla. Tedaj opazim drobnega ptiča, ki se prestrašeno stiska k steni. Nekaj časa strdim vanj kot v čudo. Potem se splazim iz sobe in septaj pokličem mamo. Obe se previdno bližava oknu. Ptička nikjer. Tedaj ga opazim v drugem kotu okna. Rahlo ga odprem in se bližam ptiču. Ko ga imam v dlani, čutim kako mu bije srce. Njegovo telo trepetava v moji roki. Telo kar žari. Nekaj časa ga tako držim v roki, potem ga postavim na okensko polico in zraven njega skodelico zrnja. Ptič si zrnje ogleda, potem pa poskoči na rob skodele in mirno zoblje. Medtem odprem okno. Ptič zaživlja, kakor da bi rekel: „Hvala!“ Ne razumem ga, toda zdi se mi, da mi je hvaležen.

Potem poskoči na okno in izgine v megli. Dolgo gledam za njim. V ušesih mi zveni njegov: „Čiv, čiv!“
Larisa Vovk, 5. c,
OŠ Toneta Znidariča,
Ptuj

ŽIVLJENJSKA POT REVNE DRUŽINE

V tem spisu želim opisati težko pot Indekove družine. Živela je v skromnem domu sredi Dravskega polja ob železniški progi. Železniška proga proti vzhodu, ki pelje čez naše polje je bila zgrajena okrog leta 1860. Kmalu po tem času, sta si tudi Indekova starša zgradila svoj dom na njeni zraven čuvajnice ob železniški progi. Po vsej verjetnosti zato, ker nista dobila druge gradbene parcele, kupiti je pa tudi nista mogla. Imela sta štiri otroke: Jožeta, Franca, Julčo in Tilčo.

Otroci so obiskovali staro šolo v Cirkovcah. Šola je bila do leta 1905 v stavbi kjer je sedaj trgovina in krajevna skupnost. Vendar Indekovi otroci niso mogli hoditi dolgo v šolo, ker so bili revni. Hodili so le toliko časa, da so se naučili pisati in brati. Potem so pa že morali iti za pastirje in hlapce v bližnje vasi. Tisti, ki pa je doma ostal, je hodil na kmetije delat, da se je lahko preživljal. Nobeden od Indekovih otrok si ni ustvaril svoje družine. Kot sem že omenila so delali po kmetijah. Ljudje so jih imeli radi, dokler so še bili sposobni za delo.

Ko so ostareli, so se zopet morali vrniti v svoj reven dom. Preživljali so se od socialne podpore, ki so jo prejemale žene v novi Jugoslaviji. Ravno tako pa tudi od lažjega dela. O Indekovi družini smo se doma večkrat pogovarjali. Vse sem si dobro zapomnila, včasih tudi kaj vprašala. Tilčo sem poznala tudi sama. Bila je zelo majhne postave in vedno dobre volje. Večkrat se je oglašala tudi pri nas doma. Umrla je zadnja v tej družini. V letošnjem letu so pa podrli še njihov dom. Na njivi je ostal samo majhen kup zemlje in ljudje bodo kmalu pozabili nanje.

Iz opisanega dogodka, ki je resničen se pa otroci lahko marsikaj naučimo. Danes imamo mnogo boljše pogoje za šolanje, življenje, strokovno usposabljanje in za zaposlovanje kot nekoč.

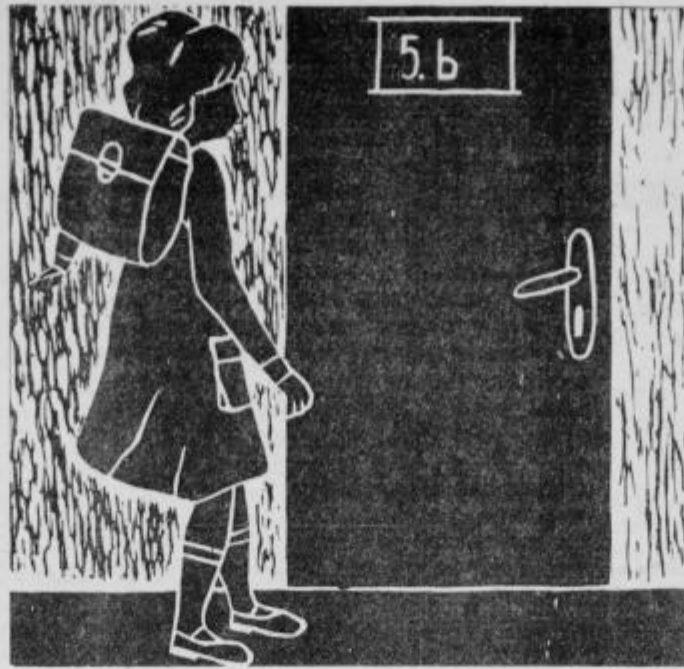
Jožica Vuk,
6/a, OŠ Cirkovce

ZASLUGA MALE DANICE

Zgodilo se je leta 1945 v majhni vasi v Halozah.

V skromni s slamo pokriti koči so počivali partizani. Po dolgem času so se zopet lahko v miru umili in zakrpali svoja raztrgana oblačila. Sovražnika več niso pričakovali. Desetletna Danica, ki je bila doma v tej koči se je pravkar vračala od oddaljenih, kamor je šla po mleko. Na bližnjem hribu je zagledala skupino Nemcev. Nekaj ji je reklo, da mora pohiteti in povedati partizanom, kaj je videla. Po tej novici so se partizani hitro umaknili v gozd, ki se je širil za hišo. Tam so pričakali Nemce. Kmalu se je vnel boj, v katerem so po zaslugi male Danice zmagali partizani.

Anita Črešnar, 4/a,
OŠ Ivana Spolenjaka,
Ptuj

Pred vrati v razred

Danica Zupanič, OŠ Hajdina

MISLI HITIJO

Pišem domačo nalogo. Zunaj je mrzlo, brez snega. Mraz pritiska na šipe, da kar pokajo. Zunaj se počasi večeri. Zaprem zvezke in knjige. Končala sem z nalogo in z učenjem.

Ne vem kaj početi. Uprem se na roke ter premišljevam. Kolikokrat bom še tako sedela in ne bom vedela kaj početi? Prav kmalu se bo to končalo, pomislim. Pred mano je le še preostali delček osmih let, ki jih bom preživela v svoji stari dobri šoli, ki me je spremljala skozi vseh osem let. Razšla se bom tudi s svojimi sošolci in učitelji, s katerimi smo živeli in delali vsa ta leta. Mislim dalje. Kakšna bo nova šola, ki me bo sprejela pod svoje okrilje čez pol leta. Že zagledam veliko betonsko zgradbo neprijetnega videza. Neprijetna je ali bodo tudi ljudje v njej takšni. Hitro zbežim tem mislim ter se posvetim novemu vprašanju. Kakšne nove tovariše bom dobila? Nikogar ne bom poznala, težko si predstavljam prvih nekaj dni. Vse novo, neznanost! Toda človek se kmalu privadi. Navezala se bom na nova prijateljstva in morda ne bo tako hudo, kot si predstavljam zdaj. Mnogo težja bo morda snov. Mnogo več je bo zato, zato se moramo sedaj mnogo učiti, da bi naše glave prinesle čim več znanja, ki nam bo še tako potrebno. Tudi pot v šolo bo daljša, kajti vsak dan se bom vozila v Maribor z vlakom in če ga bom zamudila, ne bo prav prijetno.

Zato vem in se zavedam, da bom morala svoje nadaljnje šolanje sprejeti, kar se da resno, poprijeti že v prvih dneh za učenje, saj mi bo tako pozneje lažje in bo ostal čas tudi za druge dejavnosti.

Ines Lepšina 8/b,
OŠ Cirkovce

Kako dragocene so naše oči

Kadarkoli se spomnim nanjo občutim žalost, sočutje, spoštovanje in občudovanje. Srečala sem jo v Halozah, ko sem bila pri stari mami. Takoj mi je vzbudila pozornost, ko je stopila v hišo moje stare mame. Stopala je počasi, previdno. Z rokami se je prijemala predmetov. Njen lep prjazan obraz ni kazila nobena temna poteza, jasne prijazne oči so bile skoraj negibne.

Morala sem se zblížiti z njo, to sem čutila, zato sem komaj čakala, da bo končala pogovor. Imenovala sem jo kar teta, ker v Halozah tako kličejo vse odrasle žene. Prijazno sem jo vprašala: „Oprostite teta, ali slabo vidite?“ Trenutek je molčala. Videti je bilo kot, da so se mrtve oči zamislile v

daljino preteklost. Nato je začela s tihim glasom pripovedovati: „Bilo je med vojno. Stala sem pred domačo hišo. Nenadoma je nad mano zahrumel sivi bombnik. Nekaj metrov od mene je padla bomba. V trenutku je moj obraz obilila topla lepljiva tekočina. V glavi pa sem čutila ostro bolečino. Najprej se ničesar več ne spominjam.“ Med pripovedovanjem je z dlanj pokrila oči kot, da bi še danes občutila to bolečino. „Predramila sem se v bolnišnici. Čez nekaj dni sem izvedela resnico o mojem vidu in očeh“. Kljub temu, da je poteklo že toliko let, ima v spominu lepote te lepe slikovite pokrajine. Navadila se je na to da ne vidi, vendar živi ravno tako sproščeno in zadovoljno kot vsi v njeni okolici.

Dejala je: „Za svobodo sem žrtvovala samo vid, drugi so domovini darovali več - življenje.“

Od tega srečanja dalje se zavedam kako dragocen je naš vid. Sedaj si lahko predstavljam kako brezupni so prvi trenutki spoznanja, da ne boš več videl lepote, ki te obdajajo. Še huje pa je tistim, ki ne vedo kaj je dan, sonce, svetloba, kajti nikoli jim ni bilo dano videti vsaj trenutka svetlobe. Vendar sem srečna, ker vem, da tudi ti ljudje čitajo in pišejo ter opravljajo razne poklice in da se tudi ti ljudje ne počutijo nič manj vredne, temveč pogumne, vztrajne in spoštljive člane naše socialistične družbe. Za prizadete ljudi pa ne skrbi samo družba. Težave jim pomagajo lajšati vsi dobri pionirji v naši domovini.

Andrejka Debeljak, 6/d,
OŠ Franca Osojnika, Ptuj

POMAGAMO PTIČKOM

Zunaj je zima in vse, ki so bolj malo oblečeni zebe. Tudi ptički so med njimi. Mraz jih žalosti in lačni so. Mi, ki imamo radi ptičke, jim nastavljam hrano. Če imamo hišice, jim nastavimo, če pa ne, pa kar na okno. S tem jim pomagamo in vemo, da so nam zelo hvaležni.

Simona Horvat, 1/d,
OŠ Toneta Znidariča,
Ptuj

V BREZJU

PRI MLAKARJEVIH SMO VIDELI PTIČJO HIŠICO. NA PTIČJI HIŠICI JE SLAMA. V PTIČJI HIŠICI JE PŠENIČKA. KRMILNICA JE VISOKA. V KRMILNICI JE SONČNICA. TUDI JAZ IMAM KRMILNICO. TJA SMO PRIŠLI BREZ TORB. MRZLO JE BILO. DOLGA JE BILA POT. PADLA SEM ENKRAT. BILO JE LEPO.

IRENA KROŠEL, 1. R.,
OŠ MAJŠPERK

PRI KRMISČU ZA FAZANE

SLI SMO V BREZJE. VODIL NAS JE BOŠTJAN. BOŠTJAN JE ŠEL K STARI MAMI. BOŠTJAN JE PRINESEL KORUZO. KRMILNICA JE V GOZDU. KRMILNICA JE VELIKA. HODILI SMO PO STRMINI. DRŠALI SMO SE PO LEDU. VIDELI SMO PTIČJO HIŠICO. BOŠTJANOVA HIŠA JE VELIKA. BOŠTJAN NAM JE POKAZAL PTIČJO HIŠICO NA VRTU.

PTIČJA HIŠICA JE BILA MAJHNA.

MAJDA KOREZ, 1. R.,
OŠ MAJŠPERK

MOJ DELOVNI DAN

Zjutraj vstanem ob sedmih. Mami pomagam pomolzi krave. Ko pomolzeva, nese mamica mleko v zbiralnico. Potem še pomagam pospraviti. Nato se počasi odpravim v šolo. Pouk se mi prične ob pol dvanajstih. V šolo se vozim z avtobusom. Ko se vrnem iz šole, se najem, naredim domačo nalogo in se učim. Če imam še kaj časa, pomagam in gledam televizijo. Tako mine dan in grem spat.

Brigita Kolnik, 4/a,
OŠ Juršinci

V vasi je gorelo

Toplo jesensko popoldne. Stara mama je praznovala rojstni dan. Le kaj neki ji naj podarim? Rože, knjigo, morda bonbone... Še bi lahko naštevala, kaj se mi je tisti hip porodilo v glavi, vendar sem se odločila za šopek jesenskih rož. Pomahala sem mami, ki je stala na pragu svoje rojstne hiše. Večer je potekal v veselem razpoloženju in vnuki smo se neprestano vrteli okoli babice in ji božali bele srebrnkaste lase. Jaz sem bila nemirna. Le zakaj?

Nenadoma se je prikazala na vratih mama in dejala: „Gori!“ Sprva nisem vedela, kje in kako, vendar sem iz njenega prestrašene kričanja razbrala, da je to pri nas. Ognjeni zublj je svigal v noč, dim se je valil v nebo. Nemo sem strmela v žarečo gmoto in od strahu stala kot vkopana. Neki notranji nemir me je pogнал v kuhinjo. Toda, po kaj neki sem prišla? Že sem jo zagledala. Lutka! To dragoceno stvar pač moram rešiti, saj sem jo dobila za prvi rojstni dan. Bilo je prepozno. Žareč tram je padel manj. Stekla sem ven in s solznimi očmi še enkrat pogledala tja, kjer se je ogenj že igral z njenimi lasmi.

Takrat je že prišla pomoč. Sirena gasilskega avtomobila je zatulila v mirno noč, da me je streslo do kosti. Pogasiš so ogenj. Le dim se je še valil iz pogorišča. Ostali sva sami s sestro, kajti mamam so odpeljali v bolnico. Ni mogla preboleti, ko je videla, kako ji gori rojstni dom. Polnoč! Začutili sva mraz, v noge naju je zeblo, zobje so šklepetali. Kam zdaj? Zagledali sva odrešilno bilko, babico, ki je stala zraven pogorišča. Bleda luna je posijala na njene lase, zazdelo se mi je, da so še bolj beli kot prej. „Samo da pridem na toplo in pozabila bom vse, ko zaspiš,“ sem pomislila. Toda spanca ni bilo od nikoder. Sosedov petelin je zapel in naznanil, da je jutro, novi dan. Še enkrat sem pogledala tja, kjer je bil moj dom. Nisem več vzdržala. Stekla sem v šolo in ob sošolcih sem pozabila na bol.

Preteklo je že leto dni, odkar sem v novem domu. Ni tako lepo kot v prvem domu, kjer sem se rodila in preživljala otroška leta, podila sosedove kokoši, saj tudi star pregovor pravi: „Ljubo doma, kdor ga ima!“

Mira Sitar, 8. a
OŠ Hajdina

Mira Kostanjevec,

Jezični dvoboj

Za našo ograjo stoji stara, napol podrti in s slamo krita hišica, v kateri stanuje starejša žena. Živi sama, nima otrok, mož pa jo je zapustil in danes živi v Avstriji. Za ženo se že dolgo ne zveni več.

Ograja med sosedovo in našo hišo je bila precej polomljena in kokoši so uhajale k sosedu, ki jih je ježno podila.

Sklenili smo, da bomo postavili novo ograjo. Bilo je megljeno jutro. Stara mama je razbijala staro ograjo in kopala temeljne za novo. Prišla je sosed in vnel se je preprij.

Soseda: Tukaj ne dovolim delati ograje. To je moja zemlja.

Stara mama: Kdo pa je rekel, da bomo ograjo postavili na tvoji zemlji?

Kaj se le toliko usajaš? Lahko si zadovoljna, da bomo postavili novo ograjo, da ne bodo tvoje kokoši hodile k nam in nam delale škodo.

Soseda: Kaj, moje kokoši? Zdaj si se pa zmotila! Vaše kokoši so meni vse pojedle.

Stara mama: Ha-ha! Tebi pa imajo kaj pojedti! Saj še sama nimaš kaj za pod zob. Kaj naj bi ti le pojedle? Salato, ki je sploh nisi sejala?

Soseda: Kaj si rekla? Takoj preklič!

Stara mama: Resnice ni treba skrivati.

Soseda: Od kdaj si pa tako pametna. Priznaj, da staviš ograjo na moji zemlji!

Stara mama: Ne, tega ne morem priznati.

Soseda: Dobro. Ne bom se prepirala s tabo, saj ne bova več dolgo sosedu. Prodala bom.

Stara mama: Le kdo bo kupil to podrtijo? Saj še počenega groša ni vredna.

Soseda: Da ni vredna? Boš videla, da bo nekoč tukaj stala kurja farma.

Stara mama: O, ne kurja, pač pa farma podgan in miši.

Soseda: Le norčuj se, samo pazi, da ti ne bo žal! Tožila te bom.

Stara mama: Le pojdi!

Soseda: Eh, ne bom šla, ker je tvoj zet inženir.

Stara mama: Strojni inženir, da veš!

Soseda: ha-ha, inženir, je inženir za...!

Stara mama vzame lopato in se besna približa sosedu.

Soseda: Kaj se le repenčič kot petelin. Ali si trenirala, da znaš tako lepo držati lopato? Jaz pa bom tebe lopnila z železnim krampom, da bo bolj bolelo in da boš svoje stare kosti po tleh pobirala.

Stara mama: Zdaj pa mi je dovolj. Kako si le upaš tako govoriti? Če bi te kdo slišal, bi mislil, da si iz Ormoža pobežnica.

Soseda: Ti pa iz norišnice. Jezik ti tako teče, kot bi ga z oljem namazala.

Soseda: Tudi jaz nimam kratkega. Dovolj mi je tvojega lajanja. Pojdi raje v gozd in tam tuli, ne pa nad mano, ki ti nisem nič žalega storila.

Stara mama: Seveda, ti nisi nikdar nič kriva. Grem. Če me boš še malo nadlegovala, boš čeljusti z drevesa pobirala. Zob tako nimaš, da bi ti jih lahko stela. Jezik pa si kar skrajšaj!

Ker je stara mama odšla, je bilo konec prepira. Čez dva dni pa sta se s sosedo pomirili.

V BOLNIŠNICI

Po večerji pride v oddelek tovarišica za slovenščino. Pred seboj pelje voziček, v katerem so knjige. Slišala sem, ko je vprašala: „Ali bi kdo rad bral?“ Skočila sem s postelje in stekla na hodnik. Sestra me je naglana nazaj, ker nisem imela copatov. Ko sem se vrnila, je bilo ob vozičku polno otrok. Ko sem prišla na vrsto, sem si izbrala knjigo Zaleđeneli cvet. Tovarišica mi je rekla, da je zelo lepa. Še bolj sem si zaželela, da bi jo prečitala. Ko me je vpisala, sem odšla v sobo.

S knjigo mi časa hitreje mineva. Legla sem v posteljo in pričela čitati. Prebrala sem le nekaj strani, ko je vstopila v sobo sestra in ugansila luč. Čez nekaj časa sem rekla Sabini, ki je ležala pri vratih, naj prižge luč. Ko je zasvetila luč, sem vzela iz predala knjigo in jo zopet pričela brati. Zopet sem bila na najnapetější strani, ko se je sestra vrnila. Videla sem, da je jezna. „Kdo je prižgal luč?“ je vprašala. Vsi smo bili tiho, le spogledali smo se. Ničče ni hotel izdati Sabine, kajti bile smo dobre prijateljice. Nato je sestra zapustila sobo. Pokrila sem se z odejo in zatisnila oči. A nisem mogla zaspati. Moje misli so bile pri knjigi. „Le kako

se bo to končalo?“ sem premišljevala. Videla sem, da drugi že spijo. Skozi okno s hodnika je sijal rahel žarek svetlobe. Zlezla sem s postelje na okno in pričela brati. Črke so bile komaj vidne. Brala sem hitro. Večkrat sem pomislila: „Kaj bo, če pride sestra? Jutri bi vse povedala zdravnicu, kot takrat, ko sem imela v rokah toplomer, namesto da bi ga držala pod pazduho.“ Slišala sem korake. Hitro sem zlezla pod odejo. Tudi knjigo sem potegnila za sabo. Naredila sem se kot da spim. Sestra je prišla v sobo, prižgala luč in zopet odšla. „Joj, da bi pustila goreti luč!“ sem si želela, a tega ni storila.

Ko so se koraki oddaljili, sem zopet zlezla na okno. Strani sem kar požirala. Kmalu sem bila pri koncu. Pospravila sem knjigo in legla v posteljo. Spanec me je kmalu premagal.

Drugo jutro me je tovarišica pohvalila, ker sem knjigo tako hitro prebrala.

Nada Onič, 8/b,
OŠ Anice Černej, Makole

Spomin na vojne dni

Spomini na vojne dni so še vedno živi. Tisti časi so bili preveč kruti in krvavi, da bi jih mogli in smeli pozabiti.

Teta Minka mi je pripovedovala tole resnično zgodbo. „Leta 1944 se je v našo hišo zatekel domačin — Muhičev Lojz, ki je bil na terenu s posebno nalogo. Zaradi bolehnosti se je pomudil nekaj časa, da bi si opomogel. Ponoči je spal v sobi, čez dan pa se je moral zaradi pogostih obhodov nemške policije umakniti na hlev ali v gozdiček za potokom.“

Nekega dne, bilo je okrog polдне, je prihajala po poti, ki je vodila k naši domačiji, skupina nemških policistov. Hitro sem opozorila našega partizana, da prihajajo Nemci. Nemudoma je pobral svoje stvari in zbežal v gozdiček za potokom.

Medtem so tuji že stopili v hišo. Po dva in dva sta začela preiskovati hišne prostore. Nobenega prostora niso zgrešili. Vse domače so strpali v en prostor, le jaz sem se smela gibati po hiši, ker sem držala v naročju najmlajšega brata, tvojega očka, ki je kot znanalec zelo sitnaril. Ko sem ga prenašala iz prostora v prostor, sem na klopi za pečjo zagledala partizanova titovko. V žilah mi je zastala kri. V trenutku sem se zavedala, pograbila titovko in jo stlačila v nedrja. Na srečo sem opazila, da policaji preiskujejo moje domače. Kapo s peterokrato zvezdo sem neopazno vrgla v zakurjeno peč. Po dolgem in mučnem zaslišanju so sovražniki odšli praznih rok. Danes vem, da sem s svojim prisrčnim dejanjem rešila partizane, svoje domače in tudi sebe. Če bi Nemci našli titovko, bi nas neusmiljeno kaznovali.“

Teta mi je tudi povedala, da je pogumni partizan žrtvoval svoje življenje v nekem boju na Koroškem. Ker je njegovo ime vklesano na spomeniku pred šolo, se večkrat spomnim na zgodbo, ki jo je natkal vojni čas.

Mateja Fric,
os. 3. Fr. Belšak
Gorišnica